Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Grigore Manu din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu

(12 noiembrie)

Materiale despre Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Grigore Manu din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-martiri-%C5%9Fi-m%C4%83rturisitori-n%C4%83s%C4%83udeni-(12-nov)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Sfin%C5%A3ii+martiri+%C5%9Fi+m%C4%83rturisitori+n%C4%83s%C4%83udeni

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=n%C4%83s%C4%83udeni

***

Atanasie (Tănase) Todoran, împreună cu ceilalţi trei martiri români ortodocşi, Vasile Oichi, Grigore Manu şi Vasile Dumitru, s-au jertfit pentru credinţă şi neam, nesuportând să vadă cum Ortodoxia românească este „batjocorită” de cei străini. Pentru curajul şi demnitatea lor martirică, dragostea de credinţa ortodoxă şi asumarea deplină a spiritului românesc, în anul 2007 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea celor patru mucenici ai Ortodoxiei ardelene şi cinstirea lor în rândul sfinţilor mărturisitori ai lui Hristos pe pământ românesc, având ca zi de prăznuire data de 12 noiembrie. Slujba de canonizare a avut loc la 11 mai 2008, chiar pe platoul „La Mocirla” de la Salva, locul martiriului, unde exact cu 245 de ani şi o zi înainte Tănase Todoran a strigat fraţilor români din regiment: „Jos armele!”, în faţa generalului austriac şi a episcopului unit.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 4

Slujba Sfinților martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu 7

Canon de rugăciune către Sfântul Atanasie Todoran din Bichigiu 29

Acatistul Sfântului Atanasie Todoran din Bichigiu 38

Rugăciune 50

Paraclisul Sfinților mucenici năsăudeni 52

Rugăciune către Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu, pentru împreună-mărturisire în vremuri de încercare a credinței 67

Veniți toți credincioşii să-l lăudăm pe Atanasie, martirul Iui Hristos 69

Sfinții mărturisitori Atanasie Todoran şi cei dimpreună cu dânsul - Viață şi nevoințe 71

Pr. Ciprian Apetrei - Sinaxarul: Sfinții martiri şi mărturisitori năsăudeni 76

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Ioan cel milostiv, patriarhul Alexandriei; Sfinții martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra şi Vasile din Telciu 78

Iulian Dumitraşcu - Calendar orthodox - Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu 80
Tomosul sinodal de canonizare a Sfinților martiri şi mărturisitori năsăudeni..... 83
10 mai - 247 de ani de la revolta condusă de Atanasie Todoran şi 2 ani de la canonizarea Sfinților martiri năsăudeni..... 86
IPS Bartolomeu Anania: Adevărul lui Hristos se numeşte Ortodoxia!..... 91
PF. episcop Macarie Drăgoi „Să nu ne dăm sufletul și să nu ne pierdem credința și mântuirea noastră” 93
Sfinții martiri şi mărturisitori năsăudeni 95
Sfinții ocrotitori ai Transilvaniei 99
Tănase Todoran, martirul năsăudean apărător al credinței strămoşeşti şi al neamului/ Persecuțiile românilor din Transilvania şi lupta lor pentru a rămâne în biserica strămoşească.....117
Traian Dorz - Să nu-i uitați pe-aceia.....128
Ierom. Maxim Morariu - Sfinții martiri Năsăudeni - credința mai presus decât viața însăși 130
Darius Echim - Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni, cinstiți la Mănăstirea Bichigiu 137
Sfinții martiri şi mărturisitori năsăudeni, sărbătoriți de românii din Suedia.....145
Mănăstirea Sfânta Treime din Bichigiu, Jud. Bistrița-Năsăud.....147
Icoane.....156

Evanghelia şi Apostolul zilei

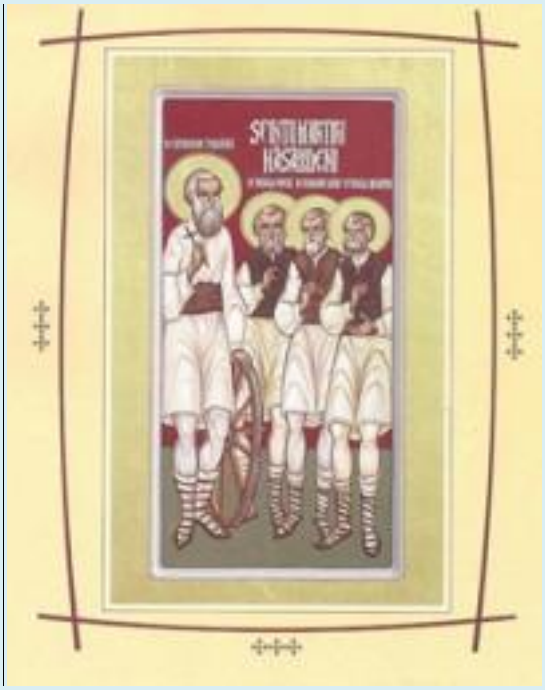

Evanghelia

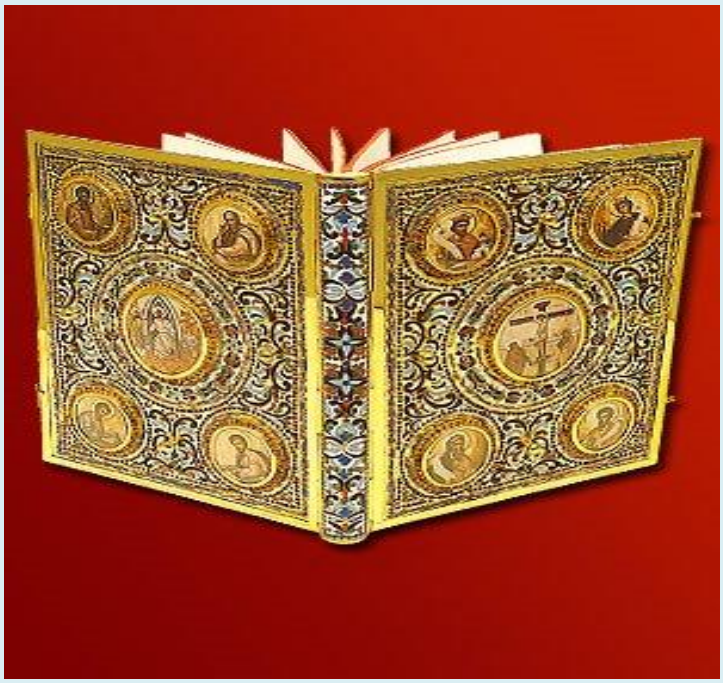

Ev. Luca 21, 12-19

Zis-a Domnul către ucenicii Săi:

12. Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13. Şi va fi vouă spre mărturie.
14. Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15. Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.
16. Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni, şi vor ucide dintre voi.
17. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18. Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19. Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

Ev. Matei 10, 16-22

Zis-a Domnul ucenicilor Săi:

16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor; fiţi dar înţelepţi ca şerpii şi nevinovaţi ca porumbeii.
17. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriştilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.
18. La dregători şi la regi veţi fi duşi pentru Mine, spre mărturie lor şi păgânilor.
19. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi;
20. Fiindcă nu voi sunteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi.
21. Va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu şi se vor scula copiii împotriva părinţilor şi-i vor ucide.
22. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui.

Apostol

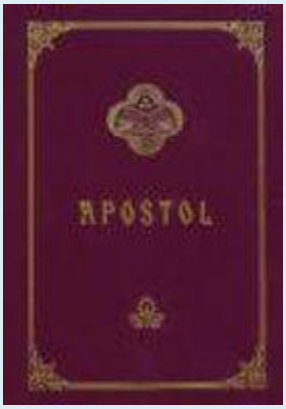

Epistola către Corinteni a Sfântului apostol Pavel

II Corinteni 9, 6-11

6. Aceasta însă zic: Cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va şi secera, iar cel ce seamănă cu dărnicie, cu dărnicie va şi secera.
7. Fiecare să dea cum socoteşte cu inima sa, nu cu părere de rău sau de silă, căci Dumnezeu iubeşte pe cel care dă cu voie bună.
8. Şi Dumnezeu poate să înmulţească tot harul la voi, ca având totdeauna toată îndestularea în toate, să prisosiţi spre tot lucrul bun,
9.Precum este scris: "Împărţit-a, dat-a săracilor; dreptatea Lui rămâne în veac".
10. Iar Cel ce dă sămânţă semănătorului şi pâine spre mâncare, vă va da şi va înmulţi sămânţa voastră şi va face să crească roadele dreptăţii voastre,
11. Ca întru toate să vă îmbogăţiţi, spre toată dărnicia care aduce prin noi mulţumire lui Dumnezeu.

Slujba Sfinților martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu

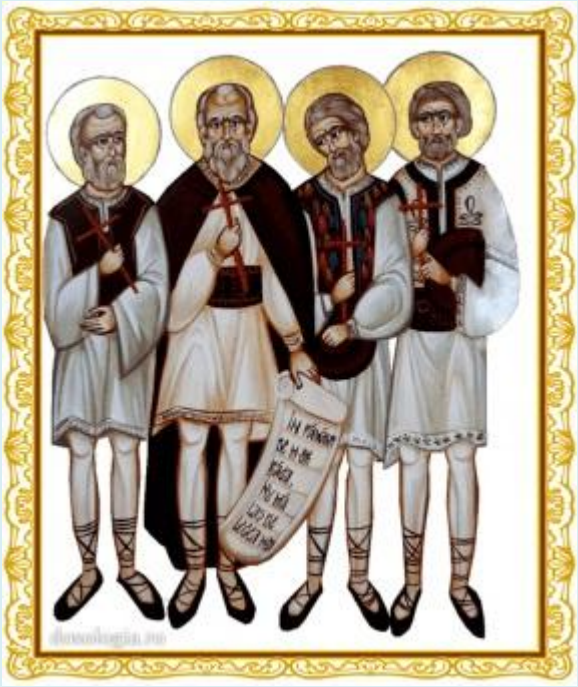

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am…, se pun **stihirile** pe 4, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz între mucenici…

Veniți toți credincioșii să lăudăm și să cinstim pe mucenicul lui Hristos, Atanasie, pe cel ce din tinerețile sale lupta cea bună a luptat și pe umeri, ca pe o armă nebiruită, Crucea lui Hristos a purtat. Pe acesta, văzându-l împreună încununat cu sfinții, să-l rugăm sa mijlocească la Dumnezeu pentru sufletele noastre.

Pe luptătorul nebiruit care, asemenea lui David, a biruit pe Goliat, pe bobul de grâu odrăslit din pământul cel roditor al Țării Năsăudului, să-l prăznuim astăzi; că jertfindu-se pentru dreapta credință, a primit de la Hristos cununa muceniciei.

Pe apărătorul credinței neamului nostru, pe cel ales dintre fiii Ortodoxiei, pe mucenicul Atanasie, să-l cinstim astăzi după vrednicie; că ostenindu-se cu sufletul și cu trupul, de darul muceniciei s-a învrednicit.

Fiind credincios apărător al neamului românesc și al credinței dreptmăritoare, Sfinte mucenice Atanasie, ai stat împotriva hulitorilor și stricătorilor de lege și te-ai adus jertfă bine plăcută Domnului, care, încununându-te în ceruri cu cununa muceniciei, Te-a pus rugător pentru sufletele noastre.

Slavă…, glasul al 4-lea

Ai surpat toate izvodirile și uneltirile vrăjmașilor văzuți și nevăzuți, iar pe călcătorii de lege i-ai biruit cu focul cel sfânt al credinței. Pentru aceasta, Sfinte Atanasie, atletul lui Hristos, roagă-te lui Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Și acum…, a Născătoarei

Soarele dreptății întrupându-Se, ca un om a pătimit; mai presus de fire din Fecioară născându-Se, ca un miel spre junghiere S-a adus. Pentru aceasta, mărturisind moartea și învierea Lui, pe Dumnezeu cel în Treime slăvit Îl lăudăm, pe care roagă-L, Maică nenuntită, să mântuiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile sfântului, glasul al 5-lea:

Podobie: Pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl și cu Duhul, carele S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm, credincioșii, și să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce și moarte a răbda și a scula pe cei morți, întru slăvită Învierea Sa.

Astăzi toți credincioșii se bucură și cântă, împreună prăznuind, pomenirea de peste an a mucenicului Atanasie, luptător încercat și biruitor al vrăjmașilor, pentru aceasta toți, cu inimi curate, Îl laudă neîncetat pe Hristos, cel care l-a prea mărit.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul cel din Liban se va înmulți.

Credința cea fierbinte și căldura inimii tale le-ai aprins ca pe un rug nemistuit, din dragostea lui Hristos, mucenice Atanasie, și cu bărbătească îndrăznire ai nimicit uneltirile celor fără de lege, ca Ilie ai mărturisit în fața prigonitorilor credința cea de foc a neamului tău, care te-a întărit să pătimești moarte pentru Hristos, cel ce te-a prea mărit.

Stih: Sădiți fiind în casa Domnului, în curțile Dumnezeului nostru vor înflori.

Bucură-te, Sfinte mucenice Atanasie, fiu al Bichigiului și apărător neînfricat al credinței ortodoxe din Țara Năsăudului, sfătuitor al poporului și biruitor al asupritorilor; bucură-te, scut de apărare al predaniilor străbune și pavăză a neamului românesc. Bucură-te, Sfinte mucenice Atanasie, ostaș al Împăratului Hristos.

Slavă…, glasul al 5-lea

Astăzi poporul dreptcredincios într-un cuget îl laudă pe apărătorul și glasul Ortodoxiei transilvănene, pe fericitul Atanasie, cel sfărâmat cu roata ucigătoare, dar prin care Dumnezeu neîncetat Se prea mărește.

Și acum…, a Născătoarei

Bucură-te, curată, ceea ce ai născut pe Dumnezeu cu trup spre mântuirea tuturor, bucură-te, Mireasă, pururea fecioară!

Troparul Sfântului, glasul 1: Luptător pentru credință și neam, biruitor al potrivnicilor lui Hristos și apărător neînfricat al Ortodoxiei, ai odrăslit în Țara Năsăudului, primind cu bărbăție moarte mucenicească. Pentru aceasta, nimicind amăgirile asupritorilor, ai câștigat cununa cea nevestejită a sfințeniei. Fericite Atanasie, roagă-L pe Hristos Dumnezeu să miluiască și să mântuiască sufletele noastre.

Alt **tropar**, glasul al 4-lea: Viața ta plăcută lui Dumnezeu, mucenice Atanasie, a strălucit ca o stea luminoasă în țara Năsăudului. Că, întărit fiind de harul lui Hristos, te-ai făcut apărător și mărturisitor al credinței dreptmăritoare împotriva stăpânitorilor străini ai neamului românesc. Și, pătimind până la sânge, ai fost încununat în ceruri și așezat în ceata mucenicilor, de unde te rogi pentru sufletele noastre.

La Vecernia mare

După obișnuitul Psalm, cântăm: Fericit bărbatul…, starea I. La Doamne, strigatam…, se pun **stihirile** pe 8, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaților mucenici…

Neînfricate mucenice Atanasie, din tinerețile tale într-armându-te cu armele credinței te-ai arătat apărător și mărturisitor al lui Hristos. Dar la bătrânețile tale, plin de virtuți și de statornicie în credință, ai suferit moarte mucenicească, zdrobit fiind

cu trupul pe roată. Pentru aceasta ai fost încununat în ceruri de Hristos, cu cununa nevestejită a slavei Sale. (de două ori)

Fiu ales al Bichigiului și ostaș al lui Hristos, peste straiele strămoșești ai îmbrăcat platoșa vitejiei și a virtuților creștinești, care te-au ajutat să lupți împotriva nedreptăților săvârșite neamului tău, mucenice Atanasie. Cu bucurie mare, astăzi, credincioșii Bisericii pe care ai apărat-o se veselesc și te cinstesc cu dragoste, lăudând nevoințele tale: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască sufletelor noastre pace și mare milă. (de două ori)

Veniți toți credincioșii să-l cinstim și să-l lăudăm pe Atanasie, mucenicul lui Hristos, steaua cea osebită a Năsăudului și zidul cel tare al Ortodoxiei. Toți într-un glas să-l rugăm să ceară lui Hristos Dumnezeu pace și mare milă. (de două ori)

Îmbrăcat fiind în haina dreptății și a înțelepciunii, în osteneală ai dobândit pe cele trecătoare, iar cu mucenicul pe cele veșnice, ca bun ostaș al lui Hristos Domnul, fericite Atanasie. Pentru aceasta ai primit, în ceruri, răsplata ostenelilor și cununa cea aleasă a mucenicilor: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască sufletelor noastre pace și mare milă. (de două ori)

Slavă…, glasul al 6-lea

Sfinte mucenice Atanasie, ostașul lui Hristos, lupta cea bună ai luptat, credința ai păstrat și, calea mucenicească săvârșind, ai primit de la Dumnezeu cununa cea nevestejită a măririi. Pentru aceasta, la prăznuirea ta cea de peste an, minunându-ne de nevoințele tale pe care le-ai răbdat pentru apărarea dreptei credințe în Ardeal, te lăudăm și-ți mulțumim, rugându-te să mijlocești la Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Și acum…, Dogmatica glasului al 6-lea

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei și Paremiile (caută la Sfântul Dimitrie, 26 octombrie.)

La Litie

Stihira hramului, apoi a sfântului mucenic…, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara…

Bucură-te, Țară a Năsăudului! Plaiuri ale Bichigiului, veseliți-vă! Că sfânt vlăstar a odraslit din pământurile voastre, braț puternic s-a ridicat la nevoie, casnic al Domnului s-a văzut strălucind. Pentru aceasta, în ziua pomenirii, mulțumiri și laude îi aducem noi, credincioșii, cei ce îi urmăm pilda și credința și cu suflet curat îi cântăm: ***Bucură-te, mucenice Atanasie, mult iubitorule de neam și de Hristos!***

Slavă…, glasul al 6-lea

Sfinte mucenice Atanasie, prin pătimirea ta te-ai făcut părtaș morții și învierii lui Hristos. Înfruntând uneltirile celor fără de lege, apărând credința cea dreaptă a românilor ardeleni, te-ai arătat piatră taiată din piatra Hristos căci nimic nu te-a oprit să pătimești pentru El. Pe Acela roagă-L să dăruiască pace Bisericii Sale, iar sufletelor noastre mare milă.

Și acum…, a Născătoarei - Învierii

La Stihoavnă

Stihirile Sfântului, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te, cămara…

Bucură-te, Sfinte Atanasie, mucenicul lui Hristos, luptătorule cu prigonitorii, că, într-adevăr, prin moartea ta L-ai prea mărit pe Hristos, nesupus fiind celor fără-delege, dar ascultător arătându-te față de Dumnezeu. Pildă făcându-te în fața oamenilor, ca o făclie ai luminat și, lămurind sufletele și mințile mulțimilor, ai nimicit uneltirile vrăjmașului. De trei ori fericite Atanasie, prin rugăciunile tale roagă-L pe Hristos Dumnezeu să păzească Sfânta Sa Biserică și să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul cel din Liban se va înmulți.

Bucură-te, mucenice Atanasie, cel ce ai revărsat marea credinței dreptmăritoare peste eresurile și rătăcirile potrivnicilor și, la un loc cu frații tăi întru Hristos, împreună pătimitori v-ați făcut. Că, spunând adevărul, ai descoperit tuturor chipul înșelător al minciunilor și prin faptele tale ai făcut de rușine nedreptățile împă-

rățiilor lumești, strigând din adâncul sufletului tău că nu ai alt împărat decât pe Hristos Domnul, Împăratul Împăraților. Pentru aceasta, acum în ceruri fiind, te rogi pentru sufletele noastre.

Stih: Sfinților celor din pământul Lui minunate a făcut voile Sale într-înșii.

Bucură-te, purtător neîncetat de biruință împotriva tuturor nedreptăților, Atanasie, alesule de Dumnezeu între sfinți! Întărește-ne pe noi prin rugăciunile tale, mucenice, și ajută-ne pururea să ne într-armăm, mai ales în vreme de primejdii, cu armele de foc ale credinței, prin care să biruim puterea vrăjmașilor. Mucenice, iubitorule de Hristos, roagă-L pe Acesta să dăruiască sufletelor noastre pace și mare milă.

Slavă…, glasul al 6-lea

Apărător neînfricat al credinței, pe acesta, adunându-ne împreună, o, iubitorilor de prăznuire, să-l laudăm cu cântări zicând: Bucură-te, păstrătorul predaniilor sfinte ale Bisericii lui Hristos! Bucură-te, ocrotitorul legilor neamului românesc! Bucură-te, piatra cea tare împotriva prigonitorilor! Bucură-te, glasul tuturor asupriților! Bucură-te, chivernisitorul creștinilor dreptmăritori din Țara Bistriței și a Năsăudului! ***Bucură-te, mucenice Atanasie, podoaba Ardealului cea neprețuită și rugătorul pentru sufletele noastre.***

Și acum…, a Născătoarei - Învierii

La binecuvântarea pâinilor: Troparul Sfântului Atanasie (de două ori) și Născătoare de Dumnezeu Fecioară… (o dată).

Troparul sfântului, glasul 1: Luptător pentru credință și neam, biruitor al potrivnicilor lui Hristos și apărător neînfricat al Ortodoxiei, ai odrăslit în Țara Năsăudului, primind cu bărbăție moarte mucenicească. Pentru aceasta, nimicind amăgirile asupritorilor, ai câștigat cununa cea nevestejită a sfințeniei. Fericite Atanasie, roagă-L pe Hristos Dumnezeu să miluiască și să mântuiască sufletele noastre.

Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te! Ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pre Mântuitorul sufletelor noastre.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul…, troparul Sfântului de două ori.

Slavă…, Și acum…, a Născătoarei - Învierii

După Catisma întâia, **Sedealna** sfântului, glasul al 4-lea:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Veniți, toți credincioșii, cu evlavie să-l lăudăm pe vrednicul de laudă Atanasie, mucenicul Domnului, și în cântări de laudă să-l mărim ca pe un mare apărător al credinței. Că iată, acum, împreună cu toți sfinții se roagă lui Hristos Dumnezeu pentru noi.

Slavă… Și acum…, a Născătoarei

Maică a lui Dumnezeu, Marie, chivot sfânt al întrupării Domnului şi leagăn prea cinstit al Duhului, prin care s-a pogorât umbrirea cea dumnezeiască, făcutu-te-ai uşa smereniei şi crin prea curat, mir vindecător picurând peste rănile prigoniților. Tu eşti raza soarelui Hristos, ocrotitoare neîncetată și mângâiere dulce celor rătăciți și păcătoşi: pe tine singură te avem mijlocitoare, Maică a lui Dumnezeu, fără de prihană.

După Catisma a doua, **Sedealna** sfântului, glasul al 4-lea:

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Acum tot poporul dreptcredincios se veselește și cântă faptele și virtuțile, râvna și mucenicia Sfântului Atanasie, păzitorul dreptei credințe, sfetnicul creștinilor ortodocși slujitorul cel ales de Hristos. Pentru aceasta, cu toții să strigăm: Slavă Ție, Doamne, cel ce ai ridicat în corturile sfinților pe cel bineplăcut Ție.

Slavă… Și acum…, asemenea

Naștere fără stricăciune și de-a pururea feciorie doar tu ai avut, prea binecuvântată Născătoare de Dumnezeu. Cine nu te va ferici, Preasfântă Fecioară? Sau cine nu va lăuda prea curată nașterea ta? Gura mea tace și limba mea amuțește când privesc taina adâncă și de gând nepătrunsă a pururea fecioriei tale. Pentru aceasta, cu credință strig ție: Bucură-te, ceea ce ești Maică nenuntită!

Mărimurile:

Fericimu-te pe tine, Sfinte mucenice Atanasie și cinstim chinurile tale, pe care le-ai răbdat pentru Hristos.

Altă **stihiră:**Veniti, iubitorilor de mucenici să cinstim cu cântări și laude pe Sfântul Atanasie, zicând: apărătorul dreptei credințe a românilor ardeleni.

Stihurile (caută-le la Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir - 26 octombrie)

Sedealna de după Polieleu, glasul al 5-lea:

Podobie: Pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl și cu Duhul, carele S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm, credincioșii, și să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce și moarte a răbda și a scula pe cei morți, întru slăvită Învierea Sa.

Zdrobirea trupului cu roata ucigătoare ai suferit și chinurile morții le-ai adus ca pe un dar desăvârșit lui Hristos, Sfinte mucenice Atanasie. Pentru aceasta, cu cântări după vrednicie te lăudăm pe tine, de Dumnezeu înțelepțite, ca pe un ostaș adevărat, pierzător de vrăjmași și rugător pentru sufletele noastre.

Slavă…, Și acum…, asemenea

Mireasă cu totul fără prihană, ceea ce de mai înainte ai fost rânduită de Dumnezeu locaș de întrupare a Fiului Său; El Însuși a ieșit din tine, cea curată, negrăit întrupându-se, din fire Dumnezeu fiind și cu firea om făcându-se pentru noi. În podoaba fecioriei îmbrăcându-te, mamă și fecioară ai rămas.

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, Dumnezeul lui Israel.

Stih: Sfinților celor ce sunt pe pământul lui, minunate a făcut voile Sale într-înșii.

Din **Sfânta Evanghelia de la Matei** citire

Matei: 10, 16-22

Zis-a Domnul ucenicilor Săi:
16. Iată Eu vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor; fiţi dar înţelepţi ca şerpii şi nevinovaţi ca porumbeii.
17. Feriţi-vă de oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriştilor şi în sinagogile lor vă vor bate cu biciul.
18. La dregători şi la regi veţi fi duşi pentru Mine, spre mărturie lor şi păgânilor.
19. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi;
20. Fiindcă nu voi sunteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi.
21. Va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu şi se vor scula copiii împotriva părinţilor şi-i vor ucide.
22. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui.

Slavă…

Pentru rugăciunile mucenicului Tău Atanasie, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Şi acum…

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea păcatelor noastre.

Apoi **Stih:** ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegea mea.***

și **Stihira**, glasul al 6-lea: Prăznuirea mucenicului Atanasie și a celor împreună pătimitori cu el întărindu-ne și îmbărbătându-ne astăzi, s-a făcut nou începutul biruinței. Cu toții, învățând din moartea lor mucenicească faptele și îndrăznirile lor, veghetori fiind la credința dreptmăritoare, să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru că prin bărbații Lui cei aleși dă strălucire neamului și Bisericii Sale.

Canoanele se pun două canoane: al Născătoarei de Dumnezeu, pe 6 și al mucenicului, pe 8.

Canonul mucenicului

Cântarea 1-a

Irmos: Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe prigonitorul faraon văzându-l înecat, a strigat: lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-i cântăm.

Luptător pentru credinţă şi pentru neam ai fost din tinereţile tale: te-ai arătat ostaş al lui Hristos, gata să încingi sabia biruinţei şi să te ridici deasupra primejdiilor, fericite mucenice Atanasie, zdrobind pe toate cele rele sub greutatea virtuţilor şi stârpind pe şerpii cei veninoşi cu biciul curajului. Pentru aceasta ai fost încununat cu cununa sfinţeniei, de Hristos în ceruri.

Văzând neamul tău atât de mult batjocorit şi credinţa ortodoxă prigonită, cu râvnă duhovnicească într-armându-te, te-ai pus pe tine stâlp de foc în fruntea creştinilor şi prin însăşi viaţa ta dăruită lui Hristos, i-ai luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Din Ţara Năsăudului trecând în Moldova şi în Maramureş, lepădând straiele străvechi şi îmbrăcând haine ostăşeşti, cu mare cinste în oastea fraţilor de un neam cu tine ai luptat, alungându-i pe toţi cei ce doreau pierzarea poporului tău, neînfricate martire Atanasie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Adăpându-ne de la izvorul prea curat al suferinţelor, luând crucea şi urmându-I lui Hristos, să căutăm mângâierea şi pacea la prea curata Împărăteasa şi Doamna Atotmilostivă. Degrabă să alergăm la mijlocitoarea şi ajutaţi de ceata mucenicilor, aşa să strigăm: Miluieşte-ne prin rugăciunile tale, ceea ce eşti binecuvântată, Marie, Maică de Dumnezeu Născătoare.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maice şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum Tu, Doamne, Dumnezeul meu, care ai înălţat fruntea credincioşilor Tăi, Bunule şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

Ca un foc şi ca un tunet te-au cunoscut potrivnicii tăi ostaşule neînfricat; la glasul tău ostaşii s-au făcut ascultători de Hristos şi lepădând armele, s-au lepădat de legile nedrepte ale străinilor şi întorcându-se în rânduielile străbunilor, 1-au slăvit pe Dumnezeu, neînfricate şi biruitorule martir Atanasie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Rugător şi stăruitor către Dumnezeu, ai hotărât să mori decât să primeşti învăţături străine, pildă de tărie în credinţă făcându-te tuturor oamenilor. Pentru aceasta, neîncetat, cerul şi pământul te laudă şi te cinstesc, martire Atanasie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preacuratului tău chip ne închinăm, Născătoare de Dumnezeu, ca una ce eşti dătătoare de nădejdi şi apărătoare a celor urgisiţi; numindu-te icoană a tainei lui Hristos, te rugăm: apără şi miluieşte, ridică-ne şi ne păzeşte de adâncul deznădejdilor şi de uneltirile celui viclean.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc, al Întrupării Tale celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă Puterii Tale, Doamne.

Sedealna, glasul al 8-lea: Biruitor asupra nedreptăţilor şi crainic al Ortodoxiei, mărturisitor al legii lui Hristos şi neînfricat apărător al credinţei, aşa te vom numi pe tine, Sfinte martire Atanasie. Urmând pilda lui Ilie, netemătorul luptător cu slujitorii lui Baal, aşa şi tu te-ai împotrivit rânduielilor străine şi chemând în ajutor pe Dumnezeul cel Viu, le-ai stins de la faţa poporului tău. Pentru aceasta, împreună cu toţi credincioşii îţi strigăm ţie: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu iertare de păcate să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fecioară şi Născătoare de Dumnezeu, cămara cea nestricată a Mirelui ceresc, Rai de taină al Împăratului Hristos, cel ce pe lemnul crucii şi-a răstignit de bunăvoie

trupul pentru mântuirea noastră. Marie, începătura omenească Fiului tău, pe unul din Treime născându-L, L-ai dăruit lumii şi nouă pe Dumnezeu cel întrupat.

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este puterea mea, Dumnezeul şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă cântă, grăind; din cuget curat intră Domnul prăznuind.

Cu roata de fier ucigându-te călăul, grozăvia sfârşitului tău nu te-a înspăimântat. lăudându-1 pe Hristos necontenit, ai întrezărit acolo bucuriile cele veşnice şi ridicându-te cu sufletul peste nimicniciile vremilor, nu te-ai lepădat de credinţa poporului tău, biruindu-i cu tunetul ultimei tale suflări pe călcătorii de lege. Pentru aceasta, cu credinţă mare te cinstim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tuturor le-ai strigat că libertatea este darul lui Dumnezeu şi că nu te vei învoi cu nimeni ca legea ortodoxă să fie batjocorită; hotărât a pieri mai bucuros decât a primi o altă credinţă, ai zis: „În pământ de m-or băga/. Nu mă las de legea mea/Asta-i legea lui Hristos." Pentru aceea poporul pe drept te-a numit martir şi bătrân înţelept, „Moş Tănase Todoran, neînfricatul ardelean."

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Împărătească a Heruvimilor, Împărătească a toată făptura, cămara întrupării lui Dumnezeu, uşă prin care a trecut doar singurul tău Fiu, împăratul şi Mântuitorul Hristos, tu cea care ai ţinut pe sfintele tale braţe pe Cel ce a făcut cerul şi pământul, mamă a Lui şi a noastră, roagă-L pe Acesta să dăruiască lumii pace şi multă milă.

Catavasia: Înţelepţii lui Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce S-a născut dintr-însa.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce mânecă la tine, cu dragoste mă rog, luminează-le; ca să te vadă, cuvinte al lui Dumnezeu, pe tine adevăratul Dumnezeu, cel ce chemi din negura greşelilor.

Viaţa ţi-ai trăit-o în credinţă şi vitejie, supus întru toate Bisericii tale şi lovind cu bărbăţie în meşteşugirile amăgitorilor; credinţa ortodoxă ai descoperit-o hulitorilor, strălucind asemenea aurului. Pentru aceasta, împreună cu tine lui Hristos Dumnezeu ne rugăm: Izbăveşte-ne de toate primejdiile şi uneltirile vrăjmaşilor, Milostive Doamne şi de păcate şi fărădelegi ne curăţeşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Trupul tău zdrobit pe roată de fier, sfărâmat precum Sfânta cuminecătură şi chinuit întru lauda Domnului, te-a schimbat pe loc în martir al Golgotei; că, văzându-te poporul, nu s-a îngrozit; ci mai aprig din lenevie ieşind, cu glas tare se ruga lui Hristos, zicând: ***Slavă Ţie, Doamne că ai întărit pe nebiruitul ostaş al credinţei noastre.***

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Apărătoare, Doamnă, a tuturor celor întristaţi şi prigoniţi neîmpuţinată solitoare a păcătoşilor, îţi mulţumim pentru mijlocirile tale şi aşa îţi cântăm: Bucură-te, izvorule al vieţii şi fântână a tămăduirilor, bucură-te, frumuseţe şi minune a cerului, bucură-te, întărirea celor din primejdii şi ajutătoarea cea grabnică a tuturor credincioşilor.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut pe Fiul Cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzând-o înălţându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: Scoate din stricăciune viaţa mea, mult Milostive.

Pe chiar locul martiriului l-ai înfruntat pe generalul fără de Dumnezeu trimis al împărătesei şi împotrivindu-te să juri pe altă credinţă, doar lui Hristos Împăratul I-ai jurat în veci credinţă dreaptă.

Bătrâneţile nu ţi-au fost povară, ci ca un cerb ai sărit peste crugul anilor cu înţelepciune ai învins neputinţele trupului, făcându-l rob sufletului şi slujitor lui Hristos.

Întors acasă şi întemniţat fiind, încredinţat de viaţa cea viitoare, nu te-ai lepădat de Biserică şi de sfinţenia legii strămoşeşti, ci ai ales suferinţa, neînfricate iubitorule de Hristos, martire Atanasie.

Dorit-ai ca dreptatea oamenilor să urmeze dreptăţii lui Dumnezeu şi de aceea te-ai împotrivit fărădelegilor şi ai căutat dreptate neamului tău în ţară străină şi la curţile împăraţilor. Dar, negăsind-o, ţi-ai întors faţa către Hristos, Domnul Dreptăţii şi Împăratul Împăraţilor şi prin El, ţi-ai aflat alinare, fericite martir Atanasie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cunoscut-ai că Hristos este biruitorul morţii şi al iadului; asemenea Lui, ca un miel spre junghiere te-ai adus, martire Atanasie, nimicind stricăciunile întunericului. Precum lumina care luminează adâncimile nopţii te-ai arătat poporului tău, luminându-l.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Milostivirile Fecioarei şi mijlocirile ei neîncetate se prefac în lacrimi de bucurie pentru cei asupriţi şi prigoniţi. Pe Maica lui Dumnezeu o vedem arzând precum rugul aprins şi încălzindu-ne la focul rugăciunilor ei, dobândim cu toţii mare milă. Pentru aceasta, îngenunchind sub acoperământul tău, mulţumitori fiind, te lăudăm cu glas mare, Născătoare de Dumnezeu.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i întru dumnezeiască mărirea ta, cununilor măririi învrednicindu-i.

Condacul: Povara celor o sută patru ani nu te-au oprit de la moartea martirică şi fără teamă ai primit cununa suferinţei, preschimbând-o în cununa cea neveştejită a biruinţei şi făcându-te ostaş credincios lui Hristos, ai câştigat Împărăţia cea veşnică; iar pe noi îmbărbătându-ne în duh şi adevăr, ne-ai dăruit întărire în credinţă şi nădejde în mântuire. Pentru aceasta, Sfinte mucenice Atanasie roagă-L pe Milostivul Dumnezeu să ne apere şi să ne izbăvească de primejdii şi necazuri.

Icos: Pe neînfricatul apărător al credinţei celei drepte, pe mărturisitorul cel drept al lui Hristos, pe păstrătorul rânduielilor legii, pe mielul de junghiere al Domnului şi pe vasul ales al poporului drepcredincios, să-1 cântăm şi să-1 lăudăm astăzi, pe Atanasie, alesul, cel osebit dintre bărbaţii Ţării Năsăudului şi pe cei împreună păti-

mitori cu el, ca pe cei ce au bine plăcut lui Dumnezeu şi au fost aşezaţi de Acesta în ceata mucenicilor; că primind zdrobirea cu roata, crucea lui Hristos a prea slăvit.

Sinaxar

Întru această zi, 12 noiembrie, pomenirea Sfinţilor martiri mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Zagra, Grigore din Telciu şi Vasile din Mocod, precum a altor nouăsprezece persoane care, fiind supuse bătăilor, s-au săvârşit.

Acest sfânt martir al neamului nostru s-a născut în Bichigiu, sat de pe Valea Salăutei, într-o familie de creştini ortodocşi. Despre copilăria lui ne-au rămas puţine cunoştinţe; se ştie doar că sfântul era fruntaş în comună şi cunoscător de carte, fusese jude şi colector al dărilor în comunele de pe Valea Bichigiului şi a Sălăutei.

Încă din tinereţe, pentru virtuţile sale şi pentru curajul său, a făcut parte dintr-un regiment militar al împărăţiei de la Viena. De aici, amănându-i-se eliberarea, a plecat din oastea stăpânilor săi de altă credinţă şi s-a întors acasă. Urmărit de oamenii împărăţiei, s-a refugiat în Munţii Ţibleşului, în Maramureş şi în Ţara Chioarului.

În acest surghiun s-a rugat neîncetat lui Dumnezeu pentru sine şi pentru semenii săi aflaţi în suferinţe şi în umilinţe de tot felul. Nevoinţele sale s-au înmulţit mai mult când a fost prins de cei rău credincioşi şi a fost închis câţiva ani în Turnul Dogarilor din cetatea Bistriţei. După ce a fost eliberat, s-a întors la Bichigiu, unde credinţa ortodoxă a strămoşilor săi era ameninţată de cei rău credincioşi. Astfel că, neexistiind preot ortodox în sat, s-a opus cu îndârjire împărtăşirii fiului său cu azimă, precum şi spovedirii lui de către un preot uniat.

Credinţa sa în Dumnezeu şi dorinţa sa de dreptate şi de adevăr nu l-au părăsit niciodată. Pentru aceasta, în anii 1761-1762 a tratat cu guvernul din Viena, alături de alţi fruntaşi, trecerea la uniatism prin militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăutei şi Someşului mare. Împreună cu alţi români, el însuşi a fost la Viena unde s-a încheiat pactul cu guvernul şi li s-au dat asigurări că după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ţinutul Năsăudului vor beneficia de înlesniri şi nu vor fi siliţi să-şi lepede credinţa ortodoxă. Întors acasă şi aşteptând roadele înţelegerii, fericitul Atanasie şi-a dat seama că nu s-a ţinut seama de dorinţa românilor şi a început să se opună pe faţă convertirii la catolicism.

La 10 mai 1763, la Salva, pe platoul numit „La mocirla”, era organizată sfinţirea drapelelor de luptă şi depunerea jurământului de către nouă companii ale Regimentului de graniţă nou înfiinţat. Generalul Bukow, de tristă pomenire, trimis de Curtea din Viena să urmărească şi să impulsioneze în Ardeal trecerea la catolicism, a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul, fiind însoţit de episcopul unit.

În acele momente de grea încercare pentru creştinii ortodocşi, când militarii erau pregătiţi pentru depunerea jurământului, în faţă a ieşit, călare, „moş Tănase Todoran” - în vârstă de 104 ani, potrivit tradiţiei - şi le-a rostit grănicerilor o cuvântare. Printre altele le spunea: „De doi ani noi suntem grăniceri şi carte n-am primit de la înalta Împărătească că suntem oameni liberi!… Şi apoi aşa nu vom purta armele, ca Sfânta credinţă să ne-o batjocorească! Jos armele!”.

Cuvintele înflăcărate ale evlaviosului bătrân au dat roade în inimile ascultătorilor săi şi astfel, soldaţii care urmau să depună jurământ de credinţă faţă de Viena au trecut de partea lui Atanasie, aruncând armele jos. Nu mult după aceea, stăpânirea a făcut cercetări pentru ca vinovaţii să fie pedepsiţi.

Din această pricină, la 12 noiembrie 1763, pe acelaşi platou din Salva, a avut loc schingiuirea apărătorilor credinţei strămoşeşti şi a libertăţilor umane.

Binecredinciosul mucenic Atanasie a fost frânt cu roata de sus în jos, iar capul i-a fost legat de o roată, „pentru că i-a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolarea în statutul militar grăniceresc…”.

Împreună cu el şi-au aflat sfârşitul mucenicesc şi alţi trei tovarăşi ai săi: Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu. De asemenea, alţi nouăsprezece creştini ortodocşi au fost bătuţi cu vergi, mulţi dintre ei murind sub lovituri.

Capetele sfinţilor martirizaţi au fost ridicate în pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăţi din trupurile ciopârţite au fost aşezate la răscruci de drumuri. În astfel de chinuri s-a săvârşit vrednicul de pomenire Sfântul martir Atanasie, vărsându-şi sângele pentru credinţa strămoşească şi pentru drepturile fraţilor săi români din Transilvania.

De atunci şi până astăzi, cinstirea nevoinţelor lui şi a celor pătimitori împreună cu el se face neîntrerupt în sufletele ortodocşilor năsăudeni.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin!

Cântarea a 7-a

Irmos: Îngerul a făcut cuptor dătător de rouă cuvioşilor tineri, iar pe caldei arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe tiranul l-a plecat şi a strigat: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Bărbat sfânt ales de Hristos, apărător de lege, întărindu-te prin credinţa în virtuţile strămoşeşti, ai alungat prin faptele tale întunericul amăgirilor şi ridicându-te deasupra lor, te-ai adăugat în ceata cuvioşilor şi martirilor din Ardeal.

Cu faptele tale cele bune te-ai rugat neîncetat lui Dumnezeu, în vremuri de primejdie; braţul ţi1-ai ridicat pentru credinţă şi neam, ostenindu-te necontenit spre dobândirea Împărăţiei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Asemenea Mântuitorului Hristos ai urcat o Golgotă şi înlănţuit asemenea unui leu, ai dat glas mărturisirii tale pentru Biserica lui, zdrobind sub picioarele tale făgăduinţele deşarte ale stăpânitorilor vremelnici ai neamului tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sub ascultarea ta, Născătoare de Dumnezeu, venim şi cerem iertare pentru păcatele noastre şi înălţându-ne din noianul fărădelegilor, te rugăm să ne curăţeşti de toată întinarea ca, ridicându-ne degrabă, să-ţi putem sluji ţie şi Fiului şi Dumnezeului nostru, Hristos.

Catavasia: N-au slujit făpturii înţelepţii lui Dumnezeu, ci numai Făcătorului şi groaza focului bărbăteşte călcând-o, se bucurau, cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât şi jertfa dreptului cu apă ai ars-o; că pe toate le faci, Hristoase, cu singură voia Ta; pe Tine Te prea înălţăm întru toţi vecii.

Dreapta credinţă a moşilor şi strămoşilor tăi ai păzit-o călăuzitor făcându~te poporului tău din tinereţile tale şi pe mulţi i-ai adus pe calea credinţei şi i-ai ridicat din rătăcirile cele viclene ale înşelătorilor. Deci, pătimind până la sânge, ai fost rânduit de Hristos în corturile drepţilor, unde te rogi neîncetat pentru sufletele noastre.

Cinstit fiind de Dumnezeu cu ani mulţi, în bunătăţile cele cereşti, precum patriarhii din vechime, ţi-ai petrecut viaţa în cuviinţă şi dreptate; şi primind lovituri cumplite, L-ai slăvit neîncetat pe Hristos chiar şi în ceasul morţii, când potrivnicii tăi au poruncit cu asprime să fii frânt cu roata de sus în jos, iar capul să-ţi fie legat de o roată. Pentru aceasta, fericite mucenice Atanasie, te lăudăm ca pe un apărător neînfricat al Bisericii dreptmăritoare.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Mult ai iubit rânduielile Bisericii tale; că, fiind fiul tău pe moarte, n-ai îngăduit ca cei străini de credinţă ortodoxă să-1 cuminece cu azima, întărindu-te astfel în ascultare sfântă faţă de Hristos Dumnezeu. Şi, sălăşluindu-te în casa de slavă ce ţi-a fost rânduită, cânţi împreună cu îngerii şi cu toţi sfinţii cântarea de laudă: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Mireasă a Tatălui ceresc, Biserică a Sfântului Duh şi Născătoare a întrupării celei dumnezeieşti, Marie, Fecioară fără prihană, ceea ce ai cuprins în pântecele tău mântuirea noastră, ţie ne rugăm şi ţie îţi cerem: Roagă-L pe prea milostivul Dumnezeu, pe Acela roagă-L, să miluiască sufletele noastre.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre care nu cutează a căuta oştile îngereşti; iar prin tine, Preacurată, s-a arătat oamenilor cuvântul întrupat; pe care, mărindu-L cu oştile îngereşti, pe Tine te mărim.

Tăria martirilor de odinioară arătând, fericirea lor moştenind, în baia sângelui spălându-te, mare mucenice Atanasie, ai luat de la Dumnezeu cununa mucenicească şi te bucuri împreună cu îngerii, cântând lui Dumnezeu: Pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Luminat fiind cu dumnezeiasca mărire şi cu harul Sfântului Duh, mucenice, purtătorule de chinuri, străluceşti luminos şi întăreşti pe cei ce cântă lui Dumnezeu: Pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cinstindu-te pe tine, mucenice Atanasie, Îl lăudăm pe Dumnezeu Cel închinat în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, şi credem că prin rugăciunile tale ne mântuim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Prea luminată Maică Fecioară pe toţi cei ce te cinstesc pe tine, cea cu totul adevărată Născătoare de Dumnezeu, păzeşte-i tu, ceea ce eşti binecuvântată între femei, cu totul fără prihană Stăpână.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Crucea lui Hristos luând şi pe potrivnicii tăi risipindu-i, ai ales calea cea strâmtă a muceniciei şi bună îndrăzneală ai câştigat în faţa Dreptului Judecător, Sfinte Atanasie, cel ce eşti stâlpul de foc al credinţei ortodoxe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe cei săraci miluindu-i, pe cei scârbiţi mângâindu-i şi tuturor ajutându-le, Mireasă a cerului eşti Fecioară Marie; cheamă prin rugăciunile tale pe Hristos Dumnezeu să ne izbăvească de uneltirile cele viclene, ca să ne curăţăm de toate răutăţile şi să dobândim binecuvântările Sfinţilor.

La laude

Stihirile mucenicului, glasul al 2-lea:

Podobie: Cu ce cununi de laudă vom încununa…

Căutând cu milă la credincioşii Tăi, Doamne, cu negrăite bunătăţi ne-ai îndestulat; că alegând dintre casnicii tăi pe Sfântul Atanasie, cu alese virtuţi 1-ai îmbrăcat, ca să fie pururea rugător pentru sufletele noastre. (de două ori)

Te-a văzut Dumnezeu, fericite Atanasie şi te-a pus spre mărturia noastră nevoitor şi păstrător de lege, cu dreptate şi milostivire îmbrăcându-te. Pentru aceasta, mulţumitori fiind lui Hristos, cu îndrăznire să strigăm: Slavă Ţie, Doamne, cel ce 1-ai aşezat între sfinţi pe neînfricatul martir Atanasie.

Bucură-te, candelă care luminezi întunericul şi alungi pe potrivnicii Ortodoxiei! Bucură-te, rug nestins al Duhului Sfânt şi sabie de foc care arzi eresurile! Bucură-te, vas ales al Mielului Hristos şi jertfă de sânge pe altarul credinţe străbune! Bucură-te, martire Atanasie, neînfricat mărturisitor al dreptei credinţe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca o stea strălucitoare între sfinţii lui Dumnezeu eşti astăzi, Sfinte martire Atanasie; că văzându-te noi, credincioşii, cu adevărat ne minunăm şi-ţi cântăm cu mulţumire, ca prin rugăciunile tale să primim cele bune şi de folos sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Scoate din necazuri şi nevoi pe robii tăi, prea curată Fecioară, Născătoare de Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului Atanasie, mucenicul lui Hristos.

Doxokogia mare, ecteniile şi otpustul.

La Liturghie

Apostolul din Epistola către Evrei (XI, 33-40; XII, 1-2): Fraților, sfinții toți… (caută în Duminica tuturor Sfinţilor)

Evrei: XI, 33-40; XII, 1-2

33.Care prin credinţă, au biruit împărăţii, au făcut dreptate, au dobândit făgăduinţele, au astupat gurile leilor,
34. Au stins puterea focului, au scăpat de ascuţişul sabiei, s-au împuternicit, din slabi ce erau s-au făcut tari în război, au întors taberele vrăjmaşilor pe fugă;
35.Unele femei şi-au luat pe morţii lor înviaţi. Iar alţii au fost chinuiţi, neprimind izbăvirea, ca să dobândească mai bună înviere;
36.Alţii au suferit batjocură şi bici, ba chiar lanţuri şi închisoare;
37.Au fost ucişi cu pietre, au fost puşi la cazne, au fost tăiaţi cu fierăstrăul, au murit ucişi cu sabia, au pribegit în piei de oaie şi în piei de capră, lipsiţi, strâmtoraţi, rău primiţi.
38.Ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit în pustii, şi în munţi, şi în peşteri, şi în crăpăturile pământului.
39.Şi toţi aceştia, mărturisiţi fiind prin credinţă, n-au primit făgăduinţa,
40.Pentru că Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun, ca ei să nu ia fără noi desăvârşirea.

1.De aceea şi noi, având împrejurul nostru atâta nor de mărturii, să lepădăm orice povară şi păcatul ce grabnic ne împresoară şi să alergăm cu stăruinţă în lupta care ne stă înainte.
2.Cu ochii aţintiţi asupra lui Iisus, începătorul şi plinitorul credinţei, Care, pentru bucuria pusă înainte-I, a suferit crucea, n-a ţinut seama de ocara ei şi a şezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu.

Evanghelia de la Luca (XXI, 12-18): Zis-a Domnul ucenicilor… (caută marți în săptămâna a XXIX după Rusaliii)

Luca: XXI, 12-18

12. Dar, mai înainte de toate acestea, îşi vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni, dându-vă în sinagogi şi în temniţe, ducându-vă la împăraţi şi la dregători, pentru numele Meu.
13. Şi va fi vouă spre mărturie.
14. Puneţi deci în inimile voastre să nu gândiţi de mai înainte ce veţi răspunde;
15. Căci Eu vă voi da gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toţi potrivnicii voştri.

16. Şi veţi fi daţi şi de părinţi şi de fraţi şi de neamuri şi de prieteni, şi vor ucide dintre voi.
17. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu.
18. Şi păr din capul vostru nu va pieri.
19. Prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre.

Chinonicul: Bucurați-vă dreptților de Domnul, celor drepți li se cuvine laudă.

Sursa: Slujba Sfinților martiri năsăudeni

Canon de rugăciune către Sfântul Atanasie Todoran din Bichigiu

Prăznuirea martirului Atanasie şi a celor împreună pătimitori cu el întărindu-ne şi îmbărbătându-ne astăzi, s-a făcut nouă începutul biruinţei. Cu toţii, învăţând din moartea lor martirică faptele şi îndrăznirile lor, veghetori fiind la credinţa drept-măritoare, să-i mulţumim lui Dumnezeu pentru că prin bărbaţii Lui cei aleşi dă strălucire neamului şi Bisericii Sale.

Cântarea întâi

Irmos: Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe prigonitorul faraon văzându-1 înecat, a strigat: lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-i cântăm.

Luptător pentru credinţă şi pentru neam ai fost din tinereţile tale: te-ai arătat ostaş al lui Hristos, gata să încingi sabia biruinţei şi să te ridici deasupra primejdiilor, fericite mucenice Atanasie, zdrobind pe toate cele rele sub greutatea virtuţilor şi stârpind pe şerpii cei veninoşi cu biciul curajului. Pentru aceasta ai fost încununat cu cununa sfinţeniei, de Hristos în ceruri.

Văzând neamul tău atât de mult batjocorit şi credinţa ortodoxă prigonită, cu râvnă duhovnicească într-armându-te, te-ai pus pe tine stâlp de foc în fruntea creştinilor şi prin însăşi viaţa ta dăruită lui Hristos, i-ai luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Din Ţara Năsăudului trecând în Moldova şi în Maramureş, lepădând straiele străvechi şi îmbrăcând haine ostăşeşti, cu mare cinste în oastea fraţilor de un neam cu tine ai luptat, alungându-i pe toţi cei ce doreau pierzarea poporului tău, neînfricate martire Atanasie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Adăpându-ne de la izvorul prea curat al suferinţelor, luând crucea şi urmându-I lui Hristos, să căutăm mângâierea şi pacea la prea curata Împărăteasa şi Doamna Atotmilostivă. Degrabă să alergăm la mijlocitoarea şi ajutaţi de ceata mucenicilor, aşa să strigăm: Miluieşte-ne prin rugăciunile tale, ceea ce eşti binecuvântată, Marie, Maică de Dumnezeu Născătoare.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maice şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum Tu, Doamne, Dumnezeul meu, care ai înălţat fruntea credincioşilor Tăi, Bunule şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

Ca un foc şi ca un tunet te-au cunoscut potrivnicii tăi ostaşule neînfricat; la glasul tău ostaşii s-au făcut ascultători de Hristos şi lepădând armele, s-au lepădat de legile nedrepte ale străinilor şi întorcându-se în rânduielile străbunilor, l-au slăvit pe Dumnezeu, neînfricate şi biruitorule martir Atanasie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Rugător şi stăruitor către Dumnezeu, ai hotărât să mori decât să primeşti învăţături străine, pildă de tărie în credinţă făcându-te tuturor oamenilor. Pentru aceasta, neîncetat, cerul şi pământul te laudă şi te cinstesc, martire Atanasie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preacuratului tău chip ne închinăm, Născătoare de Dumnezeu, ca una ce eşti dătătoare de nădejdi şi apărătoare a celor urgisiţi; numindu-te icoană a tainei lui Hristos, te rugăm: apără şi miluieşte, ridică-ne şi ne păzeşte de adâncul deznădejdilor şi de uneltirile celui viclean.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc, al Întrupării Tale celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este puterea mea, Dumnezeul şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă cântă, grăind; din cuget curat intră Domnul prăznuind.

Cu roata de fier ucigându-te călăul, grozăvia sfârşitului tău nu te-a înspăimântat. lăudându-1 pe Hristos necontenit, ai întrezărit acolo bucuriile cele veşnice şi ridicându-te cu sufletul peste nimicniciile vremilor, nu te-ai lepădat de credinţa poporului tău, biruindu-i cu tunetul ultimei tale suflări pe călcătorii de lege. Pentru aceasta, cu credinţă mare te cinstim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Tuturor le-ai strigat că libertatea este darul lui Dumnezeu şi că nu te vei învoi cu nimeni ca legea ortodoxă să fie batjocorită; hotărât a pieri mai bucuros decât a primi o altă credinţă, ai zis: „În pământ de m-or băga/Nu mă las de legea mea/Asta-i legea lui Hristos." Pentru aceea poporul pe drept te-a numit martir şi bătrân înţelept, „Moş Tănase Todoran, neînfricatul ardelean."

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Împărătească a Heruvimilor, Împărătească a toată făptura, cămara întrupării lui Dumnezeu, uşă prin care a trecut doar singurul tău Fiu, împăratul şi Mântuitorul Hristos, tu cea care ai ţinut pe sfintele tale braţe pe Cel ce a făcut cerul şi pământul, mamă a Lui şi a noastră, roagă-L pe Acesta să dăruiască lumii pace şi multă milă.

Catavasia: Înţelepţii lui Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce S-a născut dintr-însa.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce mânecă la tine, cu dragoste mă rog, luminează-le; ca să te vadă, cuvinte al lui Dumnezeu, pe tine adevăratul Dumnezeu, cel ce chemi din negura greşelilor.

Viaţa ţi-ai trăit-o în credinţă şi vitejie, supus întru toate Bisericii tale şi lovind cu bărbăţie în meşteşugirile amăgitorilor; credinţa ortodoxă ai descoperit-o hulitorilor, strălucind asemenea aurului. Pentru aceasta, împreună cu tine lui Hristos Dumnezeu ne rugăm: Izbăveşte-ne de toate primejdiile şi uneltirile vrăjmaşilor, Milostive Doamne şi de păcate şi fărădelegi ne curăţeşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Trupul tău zdrobit pe roată de fier, sfărâmat precum Sfânta cuminecătură şi chinuit întru lauda Domnului, te-a schimbat pe loc în martir al Golgotei; că, văzându-te poporul, nu s-a îngrozit; ci mai aprig din lenevie ieşind, cu glas tare se ruga lui Hristos, zicând: ***Slavă Ţie, Doamne că ai întărit pe nebiruitul ostaş al credinţei noastre.***

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Apărătoare, Doamnă, a tuturor celor întristaţi şi prigoniţi neîmpuţinată solitoare a păcătoşilor, îţi mulţumim pentru mijlocirile tale şi aşa îţi cântăm: Bucură-te, izvorule al vieţii şi fântână a tămăduirilor, bucură-te, frumuseţe şi minune a cerului, bucură-te, întărirea celor din primejdii şi ajutătoarea cea grabnică a tuturor credincioşilor.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut pe Fiul cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzând-o înălţându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: Scoate din stricăciune viaţa mea, mult Milostive.

Pe chiar locul martiriului l-ai înfruntat pe generalul fără de Dumnezeu trimis al împărătesei şi împotrivindu-te să juri pe altă credinţă, doar lui Hristos Împăratul I-ai jurat în veci credinţă dreaptă.

Bătrâneţile nu ţi-au fost povară, ci ca un cerb ai sărit peste crugul anilor cu înţelepciune ai învins neputinţele trupului, făcându-l rob sufletului şi slujitor lui Hristos.

Întors acasă şi întemniţat fiind, încredinţat de viaţa cea viitoare, nu te-ai lepădat de Biserică şi de sfinţenia legii strămoşeşti, ci ai ales suferinţa, neînfricate iubitorule de Hristos, martire Atanasie.

Dorit-ai ca dreptatea oamenilor să urmeze dreptăţii lui Dumnezeu şi de aceea te-ai împotrivit fărădelegilor şi ai căutat dreptate neamului tău în ţară străină şi la curţile împăraţilor. Dar, negăsind-o, ţi-ai întors faţa către Hristos, Domnul Dreptăţii şi Împăratul Împăraţilor şi prin El, ţi-ai aflat alinare, fericite martir Atanasie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cunoscut-ai că Hristos este biruitorul morţii şi al iadului; asemenea Lui, ca un miel spre junghiere te-ai adus, martire Atanasie, nimicind stricăciunile întunericului. Precum lumina care luminează adâncimile nopţii te-ai arătat poporului tău, luminându-l.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Milostivirile Fecioarei şi mijlocirile ei neîncetate se prefac în lacrimi de bucurie pentru cei asupriţi şi prigoniţi. Pe Maica lui Dumnezeu o vedem arzând precum rugul aprins şi încălzindu-ne la focul rugăciunilor ei, dobândim cu toţii mare milă. Pentru aceasta, îngenunchind sub acoperământul tău, mulţumitori fiind, te lăudăm cu glas mare, Născătoare de Dumnezeu.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i întru dumnezeiască mărirea ta, cununilor măririi învrednicindu-i.

Sedealna Sfântului mucenic Atanasie, glasul al 8-lea: Biruitor asupra nedreptăţilor şi crainic al Ortodoxiei, mărturisitor al legii lui Hristos şi neînfricat apărător al credinţei, aşa te vom numi pe tine, Sfinte martire Atanasie. Urmând pilda lui Ilie, netemătorul luptător cu slujitorii lui Baal, aşa şi tu te-ai împotrivit rânduielilor străine şi chemând în ajutor pe Dumnezeul cel viu, le-ai stins de la faţa poporului tău. Pentru aceasta, împreună cu toţi credincioşii îţi strigăm ţie: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu iertare de păcate să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fecioară şi Născătoare de Dumnezeu, cămara cea nestricată a Mirelui ceresc, Rai de taină al Împăratului Hristos, cel ce pe lemnul crucii şi-a răstignit de bunăvoie trupul pentru mântuirea noastră. Marie, începătura omenească Fiului tău, pe unul din Treime născându-L, L-ai dăruit lumii şi nouă pe Dumnezeu cel întrupat.

Condacul, glasul al 8-lea:

Podobie: Dintru înălţime Te-ai pogorât pe pământ cu voirea, Cel mai presus de tot începutul şi firea omenească cea smerită ai înălţat-o, prin Crucea Ta, din iadul cel mai de jos; pentru că nu este sfânt afară de Tine, Iubitorule de oameni.

Povara celor o sută patru ani nu te-au oprit de la moartea martirică şi fără teamă ai primit cununa suferinţei, preschimbând-o în cununa cea neveştejită a biruinţei şi făcându-te ostaş credincios lui Hristos, ai câştigat Împărăţia cea veşnică; iar pe noi îmbărbătându-ne în Duh şi adevăr, ne-ai dăruit întărire în credinţă şi nădejde în mântuire. Pentru aceasta, Sfinte mucenice Atanasie roagă-L pe Milostivul Dumnezeu să ne apere şi să ne izbăvească de primejdii şi necazuri.

Icos: Pe neînfricatul apărător al credinţei celei drepte, pe mărturisitorul cel drept al lui Hristos, pe păstrătorul rânduielilor legii, pe mielul de junghiere al Domnului şi pe vasul ales al poporului drepcredincios, să-1 cântăm şi să-1 lăudăm astăzi, pe Atanasie, alesul, cel osebit dintre bărbaţii Ţării Năsăudului şi pe cei împreună pătimitori cu el, ca pe cei ce au bine plăcut lui Dumnezeu şi au fost aşezaţi de Acesta în ceata mucenicilor; că primind zdrobirea cu roata, crucea lui Hristos a prea slăvit.

Cântarea a 7-a

Irmos: Îngerul a făcut cuptor dătător de rouă cuvioşilor tineri, iar pe caldei arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe tiranul l-a plecat şi a strigat: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Bărbat sfânt ales de Hristos, apărător de lege, întărindu-te prin credinţa în virtuţile strămoşeşti, ai alungat prin faptele tale întunericul amăgirilor şi ridicându-te deasupra lor, te-ai adăugat în ceata cuvioşilor şi martirilor din Ardeal.

Cu faptele tale cele bune te-ai rugat neîncetat lui Dumnezeu, în vremuri de primejdie; braţul ţi1-ai ridicat pentru credinţă şi neam, ostenindu-te necontenit spre dobândirea Împărăţiei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Asemenea Mântuitorului Hristos ai urcat o Golgotă şi înlănţuit asemenea unui leu, ai dat glas mărturisirii tale pentru Biserica lui, zdrobind sub picioarele tale făgăduinţele deşarte ale stăpânitorilor vremelnici ai neamului tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sub ascultarea ta, Născătoare de Dumnezeu, venim şi cerem iertare pentru păcatele noastre şi înălţându-ne din noianul fărădelegilor, te rugăm să ne curăţeşti de toată întinarea ca, ridicându-ne degrabă, să-ţi putem sluji ţie şi Fiului şi Dumnezeului nostru, Hristos.

Catavasia: N-au slujit făpturii înţelepţii lui Dumnezeu, ci numai Făcătorului şi groaza focului bărbăteşte călcând-o, se bucurau, cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât şi jertfa dreptului cu apă ai ars-o; că pe toate le faci, Hristoase, cu singură voia Ta; pe Tine Te prea înălţăm întru toţi vecii.

Dreapta credinţă a moşilor şi strămoşilor tăi ai păzit-o călăuzitor făcându~te poporului tău din tinereţile tale şi pe mulţi i-ai adus pe calea credinţei şi i-ai ridicat din rătăcirile cele viclene ale înşelătorilor. Deci, pătimind până la sânge, ai fost rânduit de Hristos în corturile drepţilor, unde te rogi neîncetat pentru sufletele noastre.

Cinstit fiind de Dumnezeu cu ani mulţi, în bunătăţile cele cereşti, precum patriarhii din vechime, ţi-ai petrecut viaţa în cuviinţă şi dreptate; şi primind lovituri cumplite, L-ai slăvit neîncetat pe Hristos chiar şi în ceasul morţii, când potrivnicii tăi au poruncit cu asprime să fii frânt cu roata de sus în jos, iar capul să-ţi fie legat de o roa-

tă. Pentru aceasta, fericite mucenice Atanasie, te lăudăm ca pe un apărător neînfricat al Bisericii dreptmăritoare.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Mult ai iubit rânduielile Bisericii tale; că, fiind fiul tău pe moarte, n-ai îngăduit ca cei străini de credinţă ortodoxă să-1 cuminece cu azima, întărindu-te astfel în ascultare sfântă faţă de Hristos Dumnezeu. Şi, sălăşluindu-te în casa de slavă ce ţi-a fost rânduită, cânţi împreună cu îngerii şi cu toţi sfinţii cântarea de laudă: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Mireasă a Tatălui ceresc, Biserică a Sfântului Duh şi Născătoare a întrupării celei dumnezeieşti, Marie, Fecioară fără prihană, ceea ce ai cuprins în pântecele tău mântuirea noastră, ţie ne rugăm şi ţie îţi cerem: Roagă-L pe prea milostivul Dumnezeu, pe Acela roagă-L să miluiască sufletele noastre.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei bine credincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi pe Dânsul întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre care nu cutează a căuta Oştile îngereşti; iar prin tine, Preacurată, s-a arătat oamenilor cuvântul întrupat; pe care, mărindu-L cu Oştile îngereşti, pe Tine te mărim.

Tăria martirilor de odinioară arătând, fericirea lor moştenind, în baia sângelui spălându-te, mare mucenice Atanasie, ai luat de la Dumnezeu cununa mucenicească şi te bucuri împreună cu îngerii, cântând lui Dumnezeu: Pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Luminat fiind cu dumnezeiasca mărire şi cu harul Sfântului Duh, mucenice, purtătorule de chinuri, străluceşti luminos şi întăreşti pe cei ce cântă lui Dumnezeu: Pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cinstindu-te pe tine, mucenice Atanasie, Îl lăudăm pe Dumnezeu cel închinat în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, şi credem că prin rugăciunile tale ne mântuim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Prea luminată Maică Fecioară pe toţi cei ce te cinstesc pe tine, cea cu totul adevărată Născătoare de Dumnezeu, păzeşte-i tu, ceea ce eşti binecuvântată între femei, cu totul fără prihană Stăpână.

Acatistul Sfântului Atanasie Todoran din Bichigiu

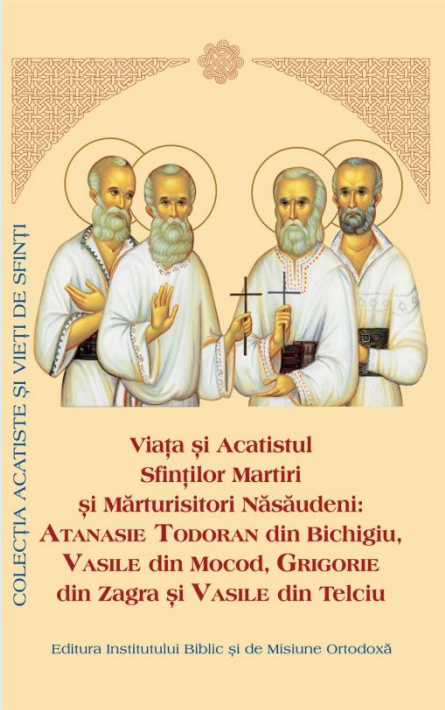

Acatistul Sfântului Atanasie Todoran din Bichigiu (12 noiembrie):

https://www.academia.edu/44578866/Acatistul_Sf%C3%A2ntului_Atanasie_Todoran_din_Bichigiu_12_noiembrie_

https://archive.org/details/ac.-sf.-atanasie_202411

https://www.slideshare.net/slideshow/acatistul-sfantului-atanasie-todoran-din-bichigiu-12-noiembrie/273557282

***

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te

sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfinţilor martiri năsăudeni, Catedrala Mitropolitană Cluj-Napoca:
https://www.youtube.com/watch?v=L02oPEfodDk

Acatistul Sfântului martir Atanasie Todoran - 12 noiembrie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=cY54_FTxvAY

&&&

Condac 1

Pe iubitorul de nevoinţe, pe mărturisitorul Ortodoxiei, pe Sfântul Atanasie, bărbatul prea înţelept şi împlinitorul bunelor rânduieli ale Bisericii lui Hristos, să-l cinstim şi să-l lăudăm după cuviinţă căci, vrednic fiind de mărirea lui Dumnezeu, prin moartea sa pe roată i-a biruit pe prigonitori. Pentru aceasta, într-un glas, cu

bucurie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.***

Icos 1

Din tinereţe ai fost mărturisitor al dreptei credinţe şi statornic luptător împotriva nedreptăţilor săvârşite neamului tău; te-ai ridicat cu bărbăţie să aperi drepturile fraţilor tăi ortodocşi din Ardeal, biruind prin moartea ta martirică toate uneltirile viclene ale asupritorilor. Pentru aceasta, minunându-ne de virtuţile tale, te cinstim şi-ţi cântăm:

Bucură-te, podoaba cea prea frumoasă a mucenicilor,
Bucură-te, râvnitorule de cele cereşti,
Bucură-te, luptătorule pentru dreptate şi apărător al Ortodoxiei,
Bucură-te, păstrător al rânduielilor strămoşeşti,
Bucură-te, ancoră tare pentru cei prigoniţi pentru dreptate,
Bucură-te, lumină a mărturisitorilor lui Hristos,
Bucură-te, că urmând în suferinţă Mântuitorului Hristos moartea nu te-a înfricoşat,
Bucură-te, că faptele tale le-ai săvârşit cu puterea Duhului Sfânt,
Bucură-te, că asemenea lui David prin tăria credinţei ai biruit,
Bucură-te, fiu al Ţării Năsăudului şi ostaş neînfricat al Bisericii,
Bucură-te, purtătorul suferinţelor neamului tău,
Bucură-te, că, biruind împărăţia vremelnică, ai câştigat Împărăţia lui Hristos,
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe!

Condacul al 2-lea

Precum oarecând Moise ridicând şarpele în pustie a arătat jertfa Mântuitorului înălţat pe cruce şi tu ai fost înălţat pe roată de prigonitorii tăi făcându-te următor Domnului şi precum cei de odinioară se vindecau de muşcăturile cele înveninate privind şarpele înălţat pe lemn, aşa şi tu sfinte, celor ce te prigoneau le-ai preschimbat gândurile şi le-ai întărit credinţa, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Pildă de statornicie în credinţa ortodoxă te-ai arătat celor din Salva; căci aprinsă fiind inima ta de harul Sfântului Duh, ai cântat laude lui Hristos, cel ce te-a întărit să înfrunţi cu tărie uneltirile celor ce voiau să te depărteze de la credinţa strămoşească a neamului românesc. Pentru aceasta, lăudându-te neîncetat, fericite, îţi cântăm:

Bucură-te, luptător pentru drepturile creştinilor înaintea împăraţilor;
Bucură-te, statornic apărător al credinţei neamului tău;
Bucură-te, împlinitorul celor dorite de poporul românesc,
Bucură-te, că prin ostenelile tale comori în ceruri ţi-ai agonisit,

Bucură-te, cel ce n-ai suferit batjocorirea credinţei strămoşeşti;
Bucură-te, că pe cei împreună cu tine pătimitori i-ai îmbărbătat să se jertfească pentru Hristos,
Bucură-te, că te-ai făcut pildă de apărător al credinţei celor din Maramureş şi Moldova,
Bucură-te, mărturisitor al Ortodoxiei şi apărător al legilor strămoşeşti;
Bucură-te, nădejdea celor prigoniţi şi asupriţi pe nedrept în această lume;
Bucură-te, bătrân înţelept, care te-ai jertfit pentru Hristos;
Bucură-te, cel ocrotit în suferinţă de Maica Domnului;
Bucură-te, cel cinstit după cuviinţă de fiii neamului tău;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 3-lea

Râvna mucenicilor dobândind, evlavia creştinilor dreptmăritori purtând în suflet şi smerenia călugărilor înţelepţi întărindu-te, Sfinte mucenice Atanasie, ostaşul lui Hristos, ai biruit neputinţele fireşti ale trupului şi ai răbdat pentru Hristos moarte martirică. Drept aceea, mulţumind lui Dumnezeu pentru darurile pe care le-ai primit, cu bucurie I-ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Cuvântul Evangheliei lui Hristos împlinind, credinţa cea dreaptă păzind, până la bătrâneţile tale ai purtat cu bărbăţie crucea lui Hristos, fericite Atanasie; Ţara Năsăudului şi toate părţile româneşti laudă vrednicia ta pentru că te-ai făcut slujitor al Bisericii strămoşeşti şi apărător al neamului cel obidit din Ardeal în vremuri de prigoană. Pentru aceasta îţi cântăm:
Bucură-te, bătrân înţelept plin de puterea lui Hristos,
Bucură-te, bucuria dreptcredincioşilor care se jertfesc pentru credinţă şi neam,
Bucură-te, că Sfinţii arhanghelii Mihail şi Gavriil ţi-au fost ajutători,
Bucură-te, purtătorul suferinţelor celor din Ardeal,
Bucură-te, cel împreună cu Sofronie de la Cioara, lauda năsăudenilor,
Bucură-te, rod duhovnicesc şi sămânţă binecuvântată sădită în ţinutul Bichigiului,
Bucură-te, împlinitorul tradiţiilor ortodoxe,
Bucură-te, cel ce ai schimbat osânda nedreaptă în adevăr sfânt,
Bucură-te, om plăcut lui Dumnezeu şi semenilor,
Bucură-te, rob credincios al Domnului şi slujitor al tainelor cereşti,
Bucură-te, mărturisitor plin de râvnă şi evlavie pentru Biserica lui Hristos,
Bucură-te, stejar puternic crescut în pământul străbun al Bichigiului,
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 4-lea

Duhul Sfânt te-a întărit în zilele bătrâneţii tale şi te-a făcut casnic şi vas ales al Mântuitorului Hristos; cel care după moartea cea mucenicească, te-a încununat în Împărăţia Sa, pe tine cel însetat după dreptate şi apărător al Casei Domnului, care cânţi împreună cu îngerii: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Mânat de râvnă pentru Biserica cea dreptmăritoare, te-ai asemănat apostolilor şi martirilor celor de demult, fericite Atanasie; căci nici povara bătrâneţilor, nici neputinţele trupeşti nu te-au oprit să mărturiseşti cu îndrăzneală înaintea dregătorilor acestei lumi, apărând legea străbună a neamului tău. Pentru aceasta, cu smerenie îţi aducem acest prinos de recunoştinţă zicând:
Bucură-te, cel ce ai înfruntat pe asupritorii neamului tău;
Bucură-te, apărător al credinţei şi chip al blândeţilor;
Bucură-te, ancoră tare şi nemişcată a credinţei dreptmăritoare;
Bucură-te, podoabă bărbaţilor celor jertfelnici pentru adevăr;
Bucură-te, cel ce nu ai socotit povara bătrâneţilor pentru a-L mărturisi pe Hristos,
Bucură-te, că toată viaţa ţi-ai petrecut-o în sfinţenie, fiind călăuzit de Duhul Sfânt,
Bucură-te, cel plin de lumină şi de dragoste dumnezeiască;
Bucură-te, luceafăr al Ortodoxiei răsărit în vremea prigonirilor;
Bucură-te, împreună vorbitorule cu Sfinţii neamului tău;
Bucură-te, apărătorul Ortodoxiei şi ocrotitorul ţinutului transilvan;
Bucură-te, trâmbiţa dezrobirii şi a libertăţii;
Bucură-te, că statornicia ta scară către cer s-a arătat;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 5-lea

Asemenea cerbului care caută să se adape din izvoarele cele limpezi ale munţilor, aşa şi sufletul tău dorea să se adape din izvoarele cele nesecate ale harului care se revarsă din Biserica dreptmăritoare a lui Hristos. Pentru aceea, toată viaţa ta ai sorbit din apa vieţii şi ai întărit pe confraţii tăi de un neam şi de o credinţă să rămână lângă izvoarele Ortodoxiei şi să-I cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Întărit pe piatra cea tare a dreptei credinţe şi într-armându-te cu puterea Duhului Sfânt, te-ai încredinţat rugăciunilor şi milostivirilor Maicii lui Dumnezeu, care te-a ajutat să înfrunţi încercările trupeşti şi sufleteşti ale lumii acesteia, întărind pe semenii tăi. Pentru aceasta te lăudăm zicând:
Bucură-te, că sufletul ţi-a fost plin de puterea Sfintei Treimi;
Bucură-te, minte limpede şi cuget iluminat de harul Sfântului Duh;
Bucură-te, ochi lăuntric văzător al tainelor lui Dumnezeu;

Bucură-te, fiu al Bichigiului şi neînfricat luptător pentru dreptate şi adevăr;
Bucură-te, floare aleasă crescută în ţinutul Năsăudului;
Bucură-te, luminător al poporului dreptcredincios din Ardeal;
Bucură-te, judecător nemitarnic pentru cei nevoiaşi şi asupriţi;
Bucură-te, că roata suferinţei ţi s-a făcut scară către cer;
Bucură-te, rază de lumină a plaiurilor bistriţene;
Bucură-te, „Moş Tănase Todoran, ne'nfricatul ardelean",
Bucură-te, vultur al credinţei ce străjuieşti în Carpaţi;
Bucură-te, mărturisitor statornic care ai spus: „în pământ de m-or băga, nu mă las de legea mea";
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 6-lea

"Cine mă va despărţi de dragostea lui Hristos", glăsuia oarecând, apostolul neamurilor. Acest îndemn, plin de nădejde, te-a întărit şi pe tine Atanasie, atunci când ai fost adus înaintea judecăţii şi ai fost osândit la moarte. Puterea lui Hristos te-a întărit când roata pe care ai fost ţintuit a început să-ţi zdrobească trupul ofilit de ani şi de bătăi. Dar pentru că sufletul ţi-a rămas veghetor, ai cântat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Ca un părinte prea înţelept ai ascultat nevoinţele poporului şi la ceas de cumpănă te-ai făcut sfetnic şi conducător al lui, necunoscând ce înseamnă frica; precum voievozii din vechime, ţi-ai tras peste trup cămaşa morţii şi a învierii. De frica ta şi a poporului răsculat, trimişii împărătesei s-au stins precum ceara de la faţa focului. Minunându-ne de faptele tale cele cu adevărat dumnezeieşti şi de cuvintele tale pline de îmbărbătare, îţi aducem această cântare:
Bucură-te, ostaş al Ortodoxiei plin de credinţa dreaptă şi statornică;
Bucură-te, că sângele tău s-a făcut izvor de sfinţenie şi tămăduire credincioşilor;
Bucură-te, sabie care tai nedreptăţile omeneşti;
Bucură-te, cinstitor în Duh şi Adevăr al Prea Sfintei Treimi;
Bucură-te, fântână a darurilor din care beau cei însetaţi de dreptate;
Bucură-te, cel ce prin rănile tale ai tămăduit rănile neamului tău;
Bucură-te, zestrea cea bogată a tuturor credincioşilor;
Bucură-te, cel ce ţi-ai ales ca împărat pe Domnul-Hristos;
Bucură-te, stea luminoasă răsărită în vremea prigonirilor;
Bucură-te, cel ce prin nevoinţă ai dobândit Împărăţia lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce porţi suferinţele şi prigonirile celor asupriţi;
Bucură-te, că te-ai mutat din moarte la viaţă;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 7-lea

Sfinte martire Atanasie, cel ce locuieşti în ceruri şi împreună cu Sfinţii te veseleşti şi te rogi lui Dumnezeu ca să se dea pace lumii şi binecuvântare în Biserica dreptmăritoare, unde se laudă Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Lumină credincioşilor din Ţara Năsăudului te-ai făcut, iar credinţa ta a îndreptat rătăcirile cele pierzătoare, fericite Atanasie. Şi te-ai arătat purtător de grijă pentru sufletele celor ce doresc să vină la cunoştinţa Adevărului şi la mântuire. Dumnezeu ţi-a dat putere să scoţi din deznădejde viaţa lor şi să le arăţi Lumina pe care întunericul nu a cuprins-o. Pentru aceasta, toţi cei credincioşi te lăudăm şi îţi cântăm:

Bucură-te, liman al durerilor şi balsam tămăduitor al sufletelor;
Bucură-te, temelie a curajului şi armă care biruie nedreptatea;
Bucură-te, cel ce eliberezi pe cei ferecaţi în lanţurile asupritorilor;
Bucură-te, că ai dat răspuns bun la Judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu;
Bucură-te, făclie aprinsă pururea în Biserica dreptmăritoare;
Bucură-te, că prin tine am învăţat taina sfinţeniei;
Bucură-te, că, nevoindu-te pentru Biserică şi neam, Maica Domnului mereu te-a ocrotit;
Bucură-te, că ne ajuţi să ieşim din adâncurile cele întunecate ale păcatelor grele;
Bucură-te, nădejde puternică la ceasul sfârşitului nostru;
Bucură-te, ocrotitorul bătrânilor celor neputincioşi;
Bucură-te, că luând crucea pe umeri ai urmat lui Hristos;
Bucură-te, potir în care s-a turnat apa vieţii;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 8-lea

Credinţa cea dreaptă păzind, îndelung răbdând, calea ostenelilor săvârşind, încărcat de ani şi de virtuţi, când Bunul Dumnezeu a voit, ai fost chemat de Părintele Ceresc, fericite Atanasie, prin moarte martirică, de la cele vremelnice la cele nepieritoare, primind cununa neveştejită a măririi şi aşezat fiind în ceata mucenicilor unde cânţi neîncetat Dumnezeului în Treime lăudat: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Dumnezeu te-a chemat la cele cereşti, trecând prin suferinţă şi moarte martirică, Sfinte Atanasie, când ai împlinit vârsta patriarhilor biblici. Drept aceea, în ceruri, Hristos te-a îmbrăcat cu veşmântul tinereţii veşnice şi te-a aşezat în ceata

mărturisitorilor dreptei credinţe. Amintindu-ne de viaţa ta curată şi plăcută lui Dumnezeu, te lăudăm zicând:
Bucură-te, văpaie aprinsă din lumina lui Hristos;
Bucură-te, stea cerească ce străluceşte în Împărăţia cerească;
Bucură-te, trandafir înflorit în lumina necreată;
Bucură-te, sfeşnic sacru aşezat în Sfânta sfintelor din ceruri;
Bucură-te, podoabă sfântă care împodobeşti Raiul;
Bucură-te, lauda Bichigiului şi bucuria ţinutului transilvan;
Bucură-te, dulceaţă sfântă care încălzeşti inimile credincioşilor;
Bucură-te, mir şi tămâie a Bisericii Ortodoxe străbune;
Bucură-te, trup de slavă inundat de Duhul Sfânt;
Bucură-te, icoana celor care au pătimit pentru dreptate,
Bucură-te, cel ce lauzi pe Făcătorul împreună cu Sfinţii români;
Bucură-te, că pomenirea ta va fi din neam în neam;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 9-lea

De sus din cer, sfinţenia ta ocrotitoare, Sfinte Atanasie, se revarsă ca un acoperământ sfânt peste poporul tău mult încercat şi prin rugăciunile tale către Dumnezeu, reverşi peste el bunătăţile: Tatălui, ale Fiului şi ale Sfântului Duh, încredinţându-l vieţii celei nepieritoare. Neîncetat îi mulţumeşti lui Dumnezeu pentru binefacerile ce sunt asupra noastră şi îl rogi ca pe Cel ce este bun, blând şi milostiv să ne dea iertare de păcate, cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Mărgăritar de mult preţ al pământului transilvan te-ai arătat Sfinte mucenice Atanasie, ostaşul lui Hristos; căci după ce ai fost desprins de roata suferinţelor pe care te-ai săvârşit, trupul tău, îngropat în pământul strămoşesc, sămânţă dătătoare de rod duhovnicesc s-a arătat urmaşilor tăi, iar sângele tău a făcut să rodească nădejdea şi demnitatea noastră a celor ce cântăm, după cuviinţă pomenirea ta, zicând:
Bucură-te, lumină din lumina lui Hristos care cuprinde întreg ţinutul transilvan;
Bucură-te, călăuzitorul tinereţilor şi podoaba bătrâneţilor;
Bucură-te, apărătorul ortodocşilor şi risipitorul necunoştinţei;
Bucură-te, povăţuitorul copiilor şi ajutătorul orfanilor;
Bucură-te, pildă de statornicie şi iscusit lucrător al virtuţilor;
Bucură-te, cel ce ai întregit ceata martirilor ardeleni;
Bucură-te, sprijin şi miluitor al celor prigoniţi pentru dreptate;
Bucură-te, că prin tine odrăsleşte sămânţa prea curată a Ortodoxiei;
Bucură-te, că te numeri printre Sfinţii mărturisitori ai Adevărului;

Bucură-te, că pe jertfa ta s-au ridicat mănăstiri la Salva, Pârva, Bichigiu şi Cormaia;
Bucură-te, povăţuitorul tinerilor căsătoriţi;
Bucură-te, izvor de nădejde în suferinţe din care se adapă bunii credincioşi;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 10-lea

Ca unui mire îmbrăcat în haină luminată şi intrat în cămara lui Hristos, să-i cântăm mucenicului Atanasie; căci acesta ca un bun ostaş al lui Hristos pe pământ a biruit uneltirile lui Veliar, iar în ceruri vede pururea faţa cea prea luminată a Stăpânului Său, Căruia îi cântă neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Pavăză eşti credinţei şi Bisericii Ortodoxe, Sfinte Atanasie, cel ce te-ai ridicat împotriva nelegiuirilor şi cu viaţa ta ai apărat turma lui Hristos şi încredinţându-te lui Dumnezeu, ţi-ai arătat dragostea neîmpuţinată pentru rânduielile Lui cele creştineşti; pentru aceasta cu mărire cinstindu-te, îţi cântăm:
Bucură-te, piatră duhovnicească aşezată în Biserica dreptmăritoare;
Bucură-te, rob al lui Hristos şi prieten al îngerilor;
Bucură-te, cel ce te odihneşti în cămările cereşti;
Bucură-te, jertfă bineplăcută lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce aprinzi candela dreptăţii pentru neamul românesc;
Bucură-te, zid şi scăpare al celor abătuţi de valurile necazurilor;
Bucură-te, izbăvirea credincioşilor ortodocşi;
Bucură-te, taină negrăită prin care moartea se preschimbă în înviere;
Bucură-te, apărătorul oropsiţilor şi păzitorul tuturor celor osândiţi;
Bucură-te, solia păcii şi a bucuriilor duhovniceşti;
Bucură-te, purtătorul rugăciunilor noastre la Hristos;
Bucură-te, sămânţă bună aruncată în pământ românesc;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 11-lea

Cât de mari şi minunate sunt îndurările tale, Doamne! Că răbdarea Ta copleşeşte noianul păcatelor noastre. Prea milostive Mântuitorule, dăruieşte pace, linişte şi împăcare Bisericilor Tale şi auzi plânsul şi vezi lacrimile noastre. Miluindu-ne pe noi, pentru rugăciunile Sfântului martir Atanasie, dăruieşte-ne nouă şi fraţilor noştri binecuvântarea Ta, ca împreună cu alesul Tău, Ţie să ne închinăm, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Statornic în credinţa străbună şi ostaş binecuvântat al Domnului Hristos te-au văzut din cer îngerii şi lăudându-ţi ostenelile, toţi îţi aduc acum cinstire şi închinare. Pentru aceasta, vrednicule Atanasie, slăvim pomenirea ta din neam în neam şi mulţumindu-I lui Hristos pentru jertfa ta, cântare sfântă îţi cântăm:
Bucură-te, cel ce în rănile trupului tău ai purtat suferinţele neamului nostru;
Bucură-te, că prin rugăciunile tale din moartea păcatului la viaţă ne ridici;
Bucură-te, martir prea fericit uns de Hristos cu mir dumnezeiesc;
Bucură-te, cel ce ai dus în dar lui Dumnezeu, suferinţele tale;
Bucură-te, că ai răsărit ca un crin în pământul străbun al Ardealului;
Bucură-te, icoană vie pentru neamul românesc;
Bucură-te, stejar al credinţei sub care se adumbresc credincioşii;
Bucură-te, că Biserica neamului ai apărat-o de uneltirile celor străini;
Bucură-te, sămânţă binecuvântată cu rod însutit;
Bucură-te, că din ospăţul Stăpânului, în ceruri, te îndulceşti;
Bucură-te, călăuzitorul celor ce urmează pilda ta;
Bucură-te, că prin rugăciunile tale primim pace cerească;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 12-lea

Alergând la moarte ca la un ospăţ împărătesc, te-ai bucurat de dulceaţa Raiului, fericite Atanasie; iar noi, cunoscând aceasta, cu credinţă îţi cerem să ne într-armezi cu puterile tale şi mai osebit cu sfânta şi dumnezeiasca ta îndrăznire; ca să putem risipi toată lenea şi frica, şi să-i cântăm lui Dumnezeu, celui în Treime slăvit: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Suferinţa lui Hristos te-a întărit ca să poţi îndura chinurile cele mari, Sfinte martire Atanasie; că ai trăit după voia lui Dumnezeu şi după poruncile lui cele sfinte, pildă aleasă făcându-te pentru urmaşii tăi, stea călăuzitoare şi luminoasă pentru întregul popor ortodox. Pentru aceea, mulţumindu-ţi neîncetat pentru ajutorul şi bine-facerile pe care le primim de la tine, îl slăvim pe Milostivul Dumnezeu, cântându-ţi unele ca acestea:
Bucură-te, dătătorule de pace pentru cei ce sunt în necazuri şi supărări;
Bucură-te, grabnic ajutător tuturor celor ce se roagă la icoana ta cea sfântă;
Bucură-te, întărirea celor ce-şi încredinţează viaţa lui Dumnezeu;
Bucură-te, vindecătorul fricii şi luptătorul care înfruntă primejdiile;
Bucură-te, că prin tine câştigăm răsplată pentru credinţa noastră dreptmăritoare;
Bucură-te, că jertfa ta ne dă nădejdea mântuirii;
Bucură-te, foc care topeşte mândriile cele deşarte şi vremelnice;
Bucură-te, că prin tine învăţăm cum se apără Biserica şi credinţa neamului;

Bucură-te, cel ce petreci cu îngerii în ceruri şi te rogi neîncetat pentru noi, păcătoşii;
Bucură-te, tămăduitorul bolilor nevindecate;
Bucură-te, nădejdea mântuirii noastre;
Bucură-te, sprijinul nostru în ziua Judecăţii;
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, Sfinte Atanasie, podoaba Ţării Năsăudului, lauda şi slava sfinţilor, martir pentru apărarea credinţei ortodoxe, tăria şi nădejdea celor jertfiţi pentru Dumnezeu, neam şi Biserică, mărturisitor şi trăitor al dumnezeieştii Evanghelii şi al Sfintei Tradiţii, cel încununat de Hristos cu toate bunătăţile cereşti, primeşte de la noi, nevrednicii, mulţumire şi cântare şi roagă-L pe Milostivul Dumnezeu să miluiască şi să mântuiască sufletele noastre, ca împreună, într-un glas, să-I cântăm: ***Aliluia!***

Apoi iarăşi se zice:

Icos 1
Din tinereţe ai fost mărturisitor al dreptei credinţe şi statornic luptător împotriva nedreptăţilor săvârşite neamului tău; te-ai ridicat cu bărbăţie să aperi drepturile fraţilor tăi ortodocşi din Ardeal, biruind prin moartea ta martirică toate uneltirile viclene ale asupritorilor. Pentru aceasta, minunându-ne de virtuţile tale, te cinstim şi-ţi cântăm:
Bucură-te, podoaba cea prea frumoasă a mucenicilor,
Bucură-te, râvnitorule de cele cereşti,
Bucură-te, luptătorule pentru dreptate şi apărător al Ortodoxiei,
Bucură-te, păstrător al rânduielilor strămoşeşti,
Bucură-te, ancoră tare pentru cei prigoniţi pentru dreptate,
Bucură-te, lumină a mărturisitorilor lui Hristos,
Bucură-te, că urmând în suferinţă Mântuitorului Hristos moartea nu te-a înfricoşat,
Bucură-te, că faptele tale le-ai săvârşit cu puterea Duhului Sfânt,
Bucură-te, că asemenea lui David prin tăria credinţei ai biruit,
Bucură-te, fiu al Ţării Năsăudului şi ostaş neînfricat al Bisericii,
Bucură-te, purtătorul suferinţelor neamului tău,
Bucură-te, că, biruind împărăţia vremelnică, ai câştigat Împărăţia lui Hristos,
Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe!

Condac 1
Pe iubitorul de nevoinţe, pe mărturisitorul Ortodoxiei, pe Sfântul Atanasie, bărbatul prea înţelept şi împlinitorul bunelor rânduieli ale Bisericii lui Hristos, să-l

cinstim şi să-l lăudăm după cuviinţă căci, vrednic fiind de mărirea lui Dumnezeu, prin moartea sa pe roată i-a biruit pe prigonitori. Pentru aceasta, într-un glas, cu bucurie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sfinte Atanasie, martirul cel neînfricat şi apărătorul dreptei credinţe.***

Rugăciune

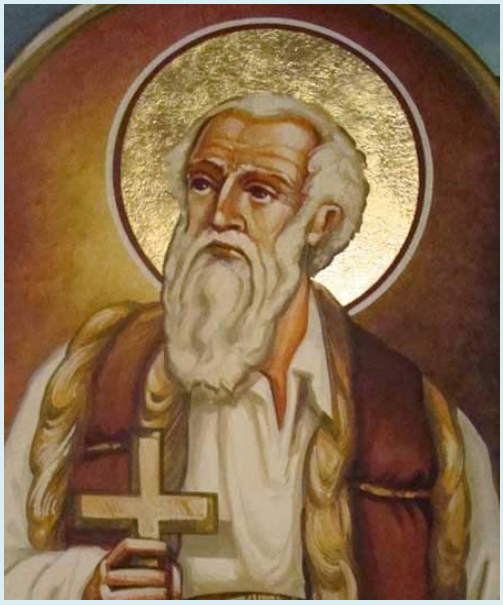

O, Sfinte martire Atanasie, cel ce te-ai învrednicit de darul sfinţeniei pe care Dumnezeu o pregăteşte aleşilor săi din toate neamurile, ca dar pentru virtute; cel ce pentru apărarea credinţei dreptmăritoare a neamului nostru ai primit răsplata muceniciei, îngenunchind în faţa icoanei tale, luminată de har şi dătătoare de nădejde, cu smerenie, evlavie şi întăriţi întru dragoste pentru jertfa ta cea bine plăcută lui Hristos, te rugăm: Dă-ne în ceasul acesta putere, tărie şi răbdare ca să putem birui toate uneltirile vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi, ca prin mijlocirea ta şi cu ajutorul lui Dumnezeu să zdrobim toate ispitele diavoleşti, poticnirile, neînţelegerile, ura, scârba, potrivniciile dintre noi şi fraţii noştri.

Dăruieşte Bisericii şi neamului tău pace şi linişte, ca să urmeze poruncilor lui Dumnezeu.

Păzeşte credinţa noastră ortodoxă şi ne fereşte de silniciile celor rău credincioşi. Depărtează de la noi cearta şi tulburarea şi prin rugăciunile tale cele sfinte, cere lui Hristos Dumnezeu să ne dea iertare de păcate. Că El este Cel ce te-a chemat în locaşurile Sale şi pe El Îl prea mărim întru toţi vecii: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită. Amin!

(Text alcătuit de P.S. Arhiereu-Vicar Ioachim Băcăuanul şi revăzut de P.S. Arhiereu-Vicar Irineu Slătineanul pe baza unui text pregătit iniţial de Pr. Ioan Pintea şi Pr. Ştefan Iloaie, diortosit şi definitivat de Comisia sinodală pentru canonizarea Sfinţilor Români la 22 octombrie 2007 şi aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prin hotărârea nr.4.490 din 22 octombrie 2007)

Paraclisul Sfinţilor mucenici năsăudeni

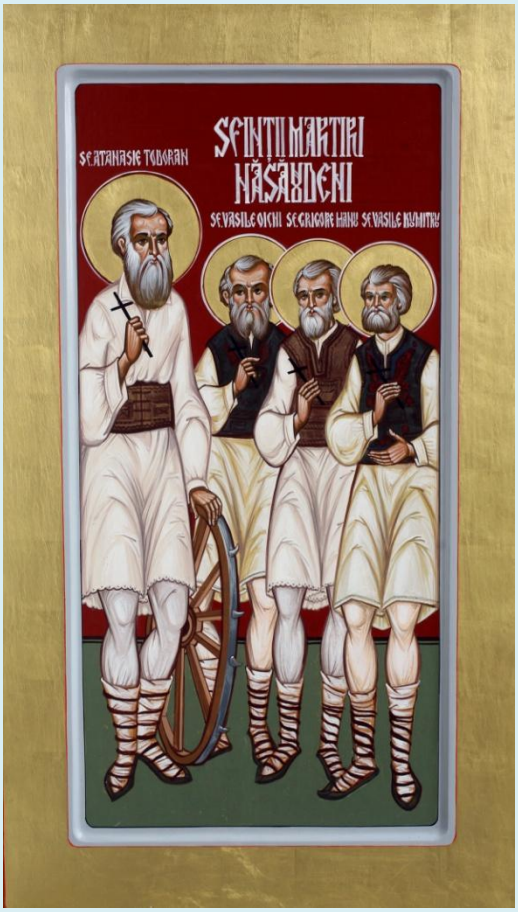

Paraclisul Sfinţilor mucenici năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Grigore Manu din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu (12 noiembrie):

https://www.academia.edu/125794424/Paraclisul_Sfin%C5%A3ilor_mucenici_n%C4%83s%C4%83udeni_Atanasie_Todoran_din_Bichigiu_Vasile_Dumitru_din_Mocod_Grigore_Manu_din_Zagra_%C5%9Fi_Vasile_Oichi_din_Telciu_12_noiembrie_

https://archive.org/details/paraclis_202411

https://www.slideshare.net/slideshow/paraclisul-sfintilor-mucenici-nasaudeni-atanasie-todoran-din-bichigiu-vasile-dumitru-din-mocod-grigore-manu-din-zagra-si-vasile-oichi-din-telciu-12-noiembrie/273557327

***

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare:

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veniţi să ne închinăm la Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.
Veniţi să ne închinăm, şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru.

Apoi:

Psalmul 142

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori)

Şi următoarele **tropare** pe glasul al IV-lea: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bună-voie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăru-

indu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

La cel numit cu numele nemuririi la Atanasie bătrânul nevoitor şi la cei împreună cu dânsul răbdători: Vasile, Grigorie şi Vasile din Telciu, cei numiţi cu numele teologilor lumii, să alergăm cu credinţă strigând lor: slăviţilor martiri rugaţi-vă pentru noi. (de două ori)

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nu vom tăcea, Născătoare de Dumnezeu, pururea a striga puterile tale, noi nevrednicii şi mult păcătoşii. Că de n-ai fi stat tu înaintea Domnului rugându-te, cine ne-ar fi mântuit din atâtea primejdii. Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? Nu ne vom depărta de la tine, Stăpână, că tu izbăveşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.

16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul de rugăciune

Imne la Sfinții martiri Năsăudeni (cântarea 1 din Paraclis):
https://doxologia.ro/video/cantari/imne-la-sfintii-martiri-nasaudeni-cantarea-1-din-paraclis-1

Imne la Sfinții martiri Năsăudeni (cântarea a 6-a din Paraclis):
https://doxologia.ro/video/cantari/imne-la-sfintii-martiri-nasaudeni-cantarea-6-din-paraclis

***

Al cărui acrostih este „Cântarea noilor mucenici năsăudeni. L.”

Cântarea I

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinţilor mucenici năsăudeni, rugaţi-vă pentru noi.***

Cântare de laudă vrând acum a împleti vouă, mucenicilor prea viteji, prin a voastră sfântă mijlocire soliţi-mi har şi lumină de la Hristos.

Stih: ***Sfinţilor mucenici năsăudeni, rugaţi-vă pentru noi.***

În dreapta credinţă născându-vă pe-aceasta o aţi iubit şi minciuna aţi înfierat, Vasile, Grigorie, Vasile cu Atanasie pe Domnul prea slăvind.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Numirile marilor teologi şi dascăli ai lumii le-aţi purtat cu evlavie şi-n al vostru sânge mai sfinţite le-aţi arătat, o, vitejilor mucenici.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Turn de apărare să fii în veci celor ce cu dragoste la al tău acoperământ au scăpat, Marie prea curată, de tot eresul şi vrajba păzindu-le.

Cântarea a III-a

Irmos: Doamne, cela ce ai făcut cele de deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica Ta, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta, că Tu eşti marginea doririlor şi credincioşilor întărire, Unule, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinţilor mucenici năsăudeni, rugaţi-vă pentru noi.***

Atanasie cel bătrân, Vasile cel răbdător, Grigorie nevoitorul, Vasile din Mocod să fie lăudaţi de către toată suflarea ca nişte viteji ostaşi ai Domnului Hristos.

Stih: ***Sfinţilor mucenici năsăudeni, rugaţi-vă pentru noi.***

Raze de vindecare să împărţiţi tuturor celor ce nevoinţele voaste le pomenesc mereu şi să soliţi acum iertare şi izbăvire din ispite şi nevoi, scârbe şi tulburări.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Eden tainic s-a arătat pământul care s-a adăpat cu sângiuirile voastre vitejilor martiri căci înflorit-a iar floarea Ortodoxiei Ţara Năsăudului, o, fericiţilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Apărând, Preacurată, grădina ta de cel rău ai izbăvit-o de toate relele năvăliri ale eresului care pe fraţi dezbinat-a, mucenici cu harul tău Domnului aducând.

Stihiri:

Slăviţi martiri care în trup moartea Domnului aţi închipuit pentru noi mijlociţi ca lumii şi trupului murind să ne facem toţi fii ai învierii.
Priveşte dar cu milosârdie Maică a mângâierii, spre necazul cel cumplit al trupului meu slăbit şi vindecă-mi sufleteasca durere.

Sedelna, glasul al II-lea: Ceea ce eşti rugătoare caldă şi zid nebiruit, izvor de milă şi lumii scăpare, cu de-adinsul strigăm către tine Născătoare de Dumnezeu, Stăpână: Vino degrab şi ne izbăveşte pe noi din nevoi, ceea ce eşti singură grabnic folositoare.

Făcându-vă ochi ai Bisericii lui Hristos deschis-aţi ai lumii ochi, dumnezeieştilor, ca să vadă toţi curat frumuseţea Sfintei Ortodoxii şi să cunoască ce rău au săvârşit cei care credinţa şi-au lepădat.

Cântarea a IV-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, taina rânduielii Tale, inţeles-am lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Nu uita pe poporul tău Sfinte mucenice Atanasie, ci celor care te laudă izbăvire din nevoi soleşte-le.

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Ocrotire şi ajutor, zid de apărare şi turn nebiruit să te araţi, Atanasie, celor ce cinstesc sfântă mutarea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Iconom credincios şi bun mult pătimitorule Atanasie, ai fost Stăpânului tuturor căruia te roagă pentru fiii tăi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Luminare şi har ceresc prea curată Maică Împărătească, să dăruieşti celor ce cinstesc Naşterea ta cea dumnezeiască.

Cântarea a V-a

Irmos: Luminează-ne pe noi, Doamne, cu poruncile Tale şi cu braţul Tău cel înalt. Pacea Ta dă-ne-o nouă, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Ocârmuitor ortodocşilor ţărani ai fost în apărarea Legii celeii strămoşeşti, o, Atanasie, viteaz oştean al Duhului.

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Rugăciunile ortodocşilor creştini le du la tronul Împăratului tuturor, o, Atanasie, solindu-ne milă şi har.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Multe chinuiri ai primit de la rău credincioşi, mărturisind că Duhul Sfânt purcede doar din Tatăl cel fără de ani, o, Atanasie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Unde să alerg sau spre cine să apuc acum când mă pândesc vrăjmaşi văzuţi şi nevăzuţi? Ci de aceştia o, Stăpână, scapă-mă degrab.

Cântare a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune necazurile mele, că s-a umplut sufletul meu de răutăţi şi viaţa mea de iad s-a apropiat, ci ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă!

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Curată ai păzit credinţa ta, mucenice Atanasie, mărite, mucenice împotrivindu-te împărtăşirii fiului tău cu azimă, viteazule, precum şi spovedirii lui de un preot unit, râvnitorule.

Stih: ***Sfinte mucenice Atanasie, roagă-te pentru noi.***

Edenului te-ai făcut locuitor împreună cu al tău fiu mucenice, cu mâinile-ţi împodobindu-l în legea Ortodoxiei pe care o ai iubit şi pentru care ai primit crunta moarte prin roată, viteazule.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Năsăudeni cu tot sufletul creştin adunaţi-vă şi întocmiţi cântare, noului Sfânt Atanasie care apărător al credinţei s-a arătat şi rugător folositor celor care îi cer mijlocirile.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Icoana ta o cinstesc, Stăpâna mea şi mă rog pentru a mea slobozire din patimi, boli şi-al ispitelor vifor ce-mi ameninţă corabia duhului cu Atanasie chemând mijlocire a ta Maică a Domnului.

Stihiri:

Slăviţi martiri care în trup moartea Domnului aţi închipuit, pentru noi mijlociţi ca lumii şi trupului murind să ne facem toţi fii ai învierii

Curată, ce prin cuvânt pe Cuvântul în chip de negrăit L-ai născut în zilele din urmă, roagă-l mereu, având acum îndrăzneală de Maică.

Condac, glasul al VI-lea: Ceea ce eşti ocrotitoare (folositoare) creştinilor, neînfruntată mijlocitoare către Făcătorul, neschimbată nu trece cu vederea glasurile cele de rugăciune ale păcătoşilor, ci apucă înainte, ca o bună, spre ajutorul nostru, care cu credinţă strigăm către tine: Grăbeşte spre rugăciune şi sârguieşte spre îmblânzire, apărând pururea, Născătoare de Dumnezeu, pe cei ce te cinstesc pe tine.

Suferind chinuri de multe feluri, măriţilor, străluciţi mai mult decât lumina şi aurul, fraţi făcându-vă după harul Duhului cel Sfânt şi celor care sunt în nevoi vă arătaţi ajutători mucenicilor prea viteji, stâlpi ai Ortodoxiei, limanuri învăluite, mâini către Domnul ridicaţi pentru cei ce vă laudă.

Prochimen, glasul al IV-lea: Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel.

Stih: Prin sfinţii care sunt pe pământul Lui, minunată a făcut Domnul toată voia Sa întru ei.

Din **Sfânta Evanghelia de la Ioan** citire

Ioan XV, 17-27; XVI, 1-2

17. Aceasta vă poruncesc: să vă iubiţi unul pe altul.
18. Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât.
19. Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte.
20. Aduceţi-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi.
21. Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis.
22. De n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovăţire pentru păcatul lor.
23. Cel ce Mă urăşte pe Mine, urăşte şi pe Tatăl Meu.
24. De nu aş fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut păcat nu ar avea; dar acum M-au şi văzut şi M-au urât şi pe Mine şi pe Tatăl Meu.
25. Dar (aceasta), ca să se împlinească cuvântul cel scris în Legea lor: "M-au urât pe nedrept".
26. Iar când va veni Mângâietorul, pe care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine.
27. Şi voi mărturisiţi, pentru că de la început sunteţi cu Mine.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu vă sminţiţi.
2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pentru rugăciunile mucenicilor Tăi, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: ***Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre.***

Podobie: Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub acoperământul tău.

Prin cuget dumnezeiesc aţi biruit pe vrăjmaşii ortodoxului popor, râvnitori făcându-vă Stăpânului Hristos; prin dumnezeiescul har alungaţi ispitele de la cei ce vă cinstesc pe voi, vitejilor bărbaţi, credincioşilor povăţuitori; pe cei ce astăzi prăznuiesc strămutarea voastră de pe pământ în cereştile locaşuri, învredniciţi a vieţui în pocăinţă şi dragoste, mucenici ai Domnului.

[Rugăciunea Litiei, la care se pomenesc şi sfinţii mucenici: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău…]

Cântarea a VII-a

Irmos: Tinerii cei ce au mers din Iudeea în Babilon oarecând, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mucenice Vasile, roagă-te pentru noi.***

Cunună ai primit tu mucenice Vasile, care din Telciu ai ieşit întru întâmpinarea vrăjmaşilor credinţei ca un nou prea viteaz David, prin spânzurare slăvind pe Prea-Sfânta Treime.

Stih: ***Sfinte mucenice Vasile, roagă-te pentru noi.***

Icoanei tale, Sfinte ne-nchinăm mucenice Vasile şi te rugăm iertare mijloceşte şi raiul desfătării celor care te laudă şi cu credinţă cinstesc a ta mărturisire.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Nu trece cu vederea mucenice Vasile pe cei ce astăzi cinstesc a voastră pomenire şi a voastră mijlocire către Domnul o cer mereu, ci în nevoi tulburări şi scârbe îi păzeşti.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Adam cel nou din tine prea curată Maică în trup s-a îmbrăcat şi haină de iertare ţesută din iubire celor ce au fost dezbrăcaţi în Rai de haina dintâi prin neascultarea Evei.

Cântarea a VIII-a

Irmos: Pe Împăratul ceresc, pe care îl laudă Oştile îngereşti, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte mucenice Grigorie, roagă-te pentru noi.***

Se săvârşeşte Grigorie cel din Zagra şi prinos bine primit se aduce Tatălui din ceruri, urmând pe Domnul slavei.

Stih: ***Sfinte mucenice Grigorie, roagă-te pentru noi.***

Având nădejde în Dumnezeu, mucenice, a vieţii poftă ai dispreţuit-o şi prin spânzurare mutatu-te-ai în ceruri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Urcând la ceruri, Grigorie, înţelepţeşte prin al tău sfârşit prin spânzurătoare sugrumat-ai moartea, unirii mincinoase.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

David profetul te-a văzut împărătească, îmbrăcată în aur, Curată şi şezând de-a dreapta prea înfrumuseţată.

Cântarea a IX-a

Irmos: Cu adevărat, Născătoare de Dumnezeu, te mărturisim pe tine Fecioară curată, noi cei izbăviţi prin tine, slăvindu-te cu Cetele fără de trup.

Stih: ***Sfinte mucenice Vasile, roagă-te pentru noi.***

Edenul cel din ceruri l-a dorit Vasile, ce din Mocod răsărit-a ca un stejar, apărător al credinţei făcându-se.

Stih: ***Sfinte mucenice Vasile, roagă-te pentru noi.***

Nu este cu putinţă chinurile tale, a le vesti cei cu darul ritoricesc, ci cu tăcere vestesc pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Icoană a dreptăţii este vieţuirea şi pătimirea ta, Sfinte Vasile din Mocod pentru aceasta cu dragoste te cinstim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Luminii fiind, Maică, te rog cu căldură să-mi luminezi întunericul gândului ca ortodox vieţuind să mă mântuiesc.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Şi **Megalinariile:**

Cu puterea întărindu-se, Doamne Iisuse, mucenicii năsăudeni, au slăbit tăria vrăjmaşilor credinţei când cununi mucenicești din ceruri au primit.

Cu sângele vostru aţi înecat pe duşmanii ţării şi ai legii celei strămoşeşti şi aţi uscat adâncul a toată erezia (înşelarea), adăpând tot sufletul cu har şi adevăr.

Nu tăgăduim pe Hristos cel viu în Sfintele Taine ortodox teologhisind, strigau mucenicii întru dureri şi chinuri, căci la Cina Domnului nu azima a fost.

Înfrumuseţatu-va-ţi luminat prin lupte şi chinuri, mucenicilor prea viteji şi Ortodoxia cu dragoste păzindu-o mai mult decât aurul prin har aţi strălucit.

Sfinte Atanasie cel viteaz caută din ceruri şi trimite-ne ajutor să păzim comoara credinţei ortodoxe pentru care ai luptat ca un nemuritor.

Toate Oştirile îngereşti, Înainte Mergătorule al Domnului, cei doisprezece apostoli, împreună cu toţi sfinţi şi cu Născătoarea de Dumnezeu, faceţi rugăciuni acum ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tropar, glasul III: „Pentru mărturisirea…”

Atanasie cel din Bichigiu, cu Vasile, mucenic din Telciu şi Grigorie din Zagra să fie cântat şi cu aceştia Vasile cel din Mocod, pătrimea sfântă a noilor mucenici şi cinstindu-i ca pe nişte Sfinţi mărturisitori, soliri să cerem lor pentru tot neamul omenesc.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Stihira, glasul al II-lea: Când Te-ai pogorât de pe lemn, mort, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, Iubitorule de oameni !

Sfinte Atanasie cel nou cu cei doi Vasile, ostaşi buni din Telciu şi din Mocod, împreună cu Grigorie cel mult răbdător, pentru noi toţi rugaţi-vă, Stăpânului lumii, bunilor biruitori şi prea viteji mucenici, ca să izbăvească de erezii, dezbinări şi boli şi necazuri pe cei care cu credinţă vă cinstesc.

Sursa: Leontie monahul

Rugăciune către Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu, pentru împreună-mărturisire în vremuri de încercare a credinței

5. Rugăciune către Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu, pentru împreună-mărturisire în vremuri de încercare a credinței:
https://www.youtube.com/watch?v=3ghVoNz_AUM&feature=emb_logo

***

Sfinților Atanasie, Vasile, Grigorie și Vasile, dimpreună cu cei 19 țărani năsăudeni bătuți cu vergile, mucenicițiîmpreună cu voi pe Mocirla de la Salva, din părțile Năsăudului, și cu toți mărturisitorii Ortodoxiei din Transilvania și de pretutindeni, mijlociți înaintea tronului Preasfintei Treimi pentru noi, păcătoșii!

Ne rugăm vouă, celor care ați biruit cu evangheliceștile arme pe vrăjmașii dreptei credințe, să ne fiți aproape și grabnic ajutători la ceasul încercărilor noastre de obște. Sfinților martiri năsăudeni, care cu darul muceniciei v-ați împodobit, întăriți-ne întru credință, răbdare și mărturisire. Cu darul vostru, izbăviți-ne de frica de cei puternici și vrăjmași și sădiți-ne nouă singura mântuitoare frică, cea de Dumnezeu.

Voi, care ați împlinit cuvântul Domnului: „La dregători şi la regi veţi fi duşi pentru Mine, spre mărturie lor şi păgânilor. Iar când vă vor da pe voi în mâna lor, nu vă îngrijiţi cum sau ce veţi vorbi, căci se va da vouă în ceasul acela ce să vorbiţi; fiindcă nu voi sunteţi care vorbiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi”, dați-ne cuvânt bun împotriva celor ce prigonesc credința noastră. Ajutați-ne ca întru totul să urmăm pildei voastre, căci ați ascultat mai mult de Dumnezeu decât de oameni și v-ați pus sufletele voastre pentru Mântuitorul nostru, urmând întâiului dintre mucenici, arhidiaconului Ștefan.

Depărtați de la noi toată vrajba și dezbinarea și ne ocrotiți de frații cei mincinoși și de lupii îngrozitori care vor să sfâșie turma lui Hristos.

Rugați-vă pentru noi, Sfinților martiri năsăudeni, ca în ceasul Judecății de Apoi să vă privim fără de rușinare, cu bucuria părtășiei în Hristos, primind un colțișor în Raiul cel luminos. Amin.

Notă: Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu cu cei 19 țărani năsăudeni au fost martirizați în anul 1763, de către autoritățile catolice habsburgice, pe platoul numit „Mocirla" din localitatea năsăudeană Salva.

Sfântul Atanasie a primit cununa muceniciei la cei peste 100 de ani ai săi fiind frânt cu roata de sus în jos, alături de confrații săi: Vasile, Grigorie și Vasile, care au fost spânzurați, și de cei 19 țărani, care au fost bătuți cu vergile, mulți dintre ei murind sub lovituri.

Sunt sărbătoriți la 12 noiembrie.

Icoana făcătoare de minuni a Sfinților martiri și mărturisitori năsăudeni, se cinstește în biserica românească de lemn ocrotită de ei, din orașul Sölvesborg, Suedia.

Sursa:
https://corortodox.blogspot.com/2019/08/rugaciunile-ps-lui-macarie-catre.html

Veniţi toţi credincioşii să-l lăudăm pe Atanasie, martirul Iui Hristos

Neînfricate martire Atanasie, din tinereţile tale într-armându-te cu armele credinţei te-ai arătat apărător şi mărturisitor al lui Hristos. Dar la bătrâneţile tale, plin de virtuţi şi de statornicie în credinţă, ai suferit moarte martirică, zdrobit fiind cu trupul pe roată. Pentru aceasta ai fost încununat în ceruri de Hristos, cu cununa neveştejită a slavei Sale.

Fiu ales al Bichigiului şi ostaş al lui Hristos, peste straiele strămoşeşti ai îmbrăcat platoşa vitejiei şi a virtuţilor creştineşti, care te-au ajutat să lupţi împotriva nedreptăţilor săvârşite neamului tău, martire Atanasie. Cu bucurie mare, astăzi, credincioşii Bisericii pe care ai apărat-o se veselesc şi te cinstesc cu dragoste, lăudând nevoinţele tale: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Veniţi toţi credincioşii să-i cinstim şi să-l lăudăm pe Atanasie, martirul Iui Hristos, steaua cea osebită a Năsăudului şi zidul cel tare al Ortodoxiei. Toţi într-un glas să-l rugăm să ceară lui Hristos Dumnezeu pace şi mare milă.

Îmbrăcat fiind în haina dreptăţii şi a înţelepciunii, în osteneală ai dobândit pe cele trecătoare, iar cu martiriul pe cele veşnice, ca bun ostaş al lui Hristos Domnul, fericite Atanasie. Pentru aceasta ai primit, în ceruri, răsplata ostenelilor şi cununa cea aleasă a martirilor: roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască sufletelor noastre pace şi mare milă.

Sfinte mucenice Atanasie, ostaşul lui Hristos, lupta cea bună ai luptat, credinţa ai păstrat şi calea martirică săvârşind, ai primit de la Dumnezeu cununa cea neveştejită a mărimii. Pentru aceasta, la prăznuirea ta cea de peste an, minunându-ne de nevoinţele tale pe care le-ai răbdat pentru apărarea dreptei credinţe în Ardeal, te lăudăm şi-ţi mulţumim, rugându-te să mijloceşti la Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre. (Podobii la Vecernia mare)

Sfinţii mărturisitori Atanasie Todoran şi cei dimpreună cu dânsul - Viaţă şi nevoinţe

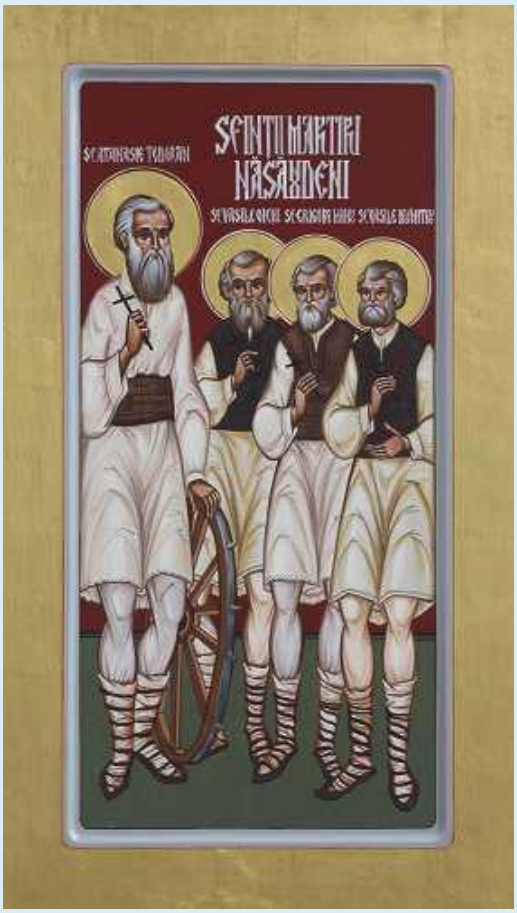

Calendarul ortodox român a mai primit în rândul său 4 ostaşi mucenici: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Marin Grigore din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu. Aceşti sfinţi năsăudeni au suferit martiriul în ziua de 12 noiembrie a anului 1763. Au fost apărători ai credinţei strămoşeşti şi ai neamului românesc. De aceea, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a hotărât trecerea lor în rândul sfinţilor, cu ziua de pomenire, 12 noiembrie.

Despre viaţa şi faptele mucenicеşti ale sfinţilor năsăudeni am aflat mai multe de la părintele Ioan Alexandru Mizgan, preot la Biserica „Sfântul apostol Andrei” din Oradea şi autor al volumului „Ofensiva uniatismului în Ţara Năsăudului în secolul al XVIII-lea. Martiriul lui Tănase Todoran”.

Înrudit cu George Coşbuc

Sfântul Atanasie Todoran s-a născut într-o familie de ţărani liberi de pe Valea Sălăuţei, în satul Bichigiu, judeţul Bistriţa-Năsăud, înainte de anul 1663. Dragostea faţă de credinţa strămoşească a avut-o de mic, mai ales că din familie făceau parte preoţii Coşbuc din Hordou, nimeni alţii decât stămoşii poetului George Coşbuc. Datorită educaţiei primite, a ajuns fruntaş în comună, a fost jude şi colector al dărilor în comunele de pe Valea Bichigiului şi a Sălăutei.

De tânăr a avut în sânge iubirea de ţară şi toată viaţa a luptat pentru apărarea ei. A făcut parte şi dintr-un regiment de apărare a Vienei. Dar ne mai suportând despărţirea de neamul său şi tot amânându-i-se eliberarea, a dezertat şi s-a întors acasă.

A fost urmărit, dar s-a refugiat în Munţii Ţibleşului, în Maramureş şi în Ţara Chioarului. De aici, a trecut în Moldova, unde a slujit mai mulţi ani, cum atestă fragmentul unui document emis de domnitorul Mihai Racoviţă, din care reiese că îl eliberează din oaste pe Atanasie - în vârstă de 74 de ani - după ce a slujit 13 ani în rang de căpitan şi că este ridicat la rang de răzeş.

Cu toate acestea, nu a scăpat de pedeapsa pentru dezertare, fiind închis câţiva ani în Turnul Dogarilor din cetatea Bistriţei. După eliberare, s-a întors la Bichigiu.

Apărător al Ortodoxiei şi al neamului

Nu se ştie exact câţi copii a avut, probabil o fată şi un băiat. Fiica posibil să-i fi murit, atunci când el se ascundea de austrieci. ***Despre fiul lui se ştie că, fiind pe moarte, iar în sat nefiind nici un preot ortodox, bătrânul Atanasie s-a opus cu îndârjire împărtăşirii acestuia cu azimă, precum şi spovedirii lui de către un preot unit. Înmormântarea a fost făcută în cele din urmă în ritul credinţei strămoşeşti.***

În anii 1761-1762, a negociat, împreună cu alţi fruntaşi din ţinutul Năsăudului, militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuţei şi Someşului mare. A mers la Viena, împreună cu alţi români, unde a încheiat pactul cu guvernul austriac. Au primit asigurări că, după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ţinutul Năsăudului vor beneficia de mai multe drepturi.

Sfântul Atanasie a cerut ca, prin înfiinţarea regimentului de graniţă, românii să nu fie siliţi să-şi lepede credinţa ortodoxă, căci de mulţi ani ortodocşii transilvăneni se confruntau cu impunerea, aproape pe orice cale, a credinţei greco-catolice.

Nu după mult timp, Atanasie a înţeles planurile ascunse, că nu s-a ţinut deloc seama de dorinţa românilor. După ce a văzut acestea, a trecut în tabăra adversă şi a început să se opună pe faţă procesului de militarizare. Năsăudenii, la rândul lor, au înţeles că sistemul grăniceresc urmărea să-i convertească la catolicism şi apoi, că nu se respecta promisiunea ridicării iobăgiei, de aceea mocnea în ei un sentiment de revoltă împotriva asupritorilor.

Aruncaţi afară păgânii dintre hotarele noastre!

Părintele Alexandru Mizgan ne spune că: *„Militarizarea zonei Năsăudului a început în luna august 1762, când au fost trimişi ofiţeri de la Viena la Năsăud, să organizeze regimentul. La 10 mai 1763, considerându-se că munca de organizare s-a încheiat, generalul Bukow, cu o mare suită şi însoţit de episcopul unit Petru Pavel Aron (1754-1764), a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul. Aceste momente solemne au fost organizate la Salva, pe platoul numit «Mocirlă».”*

Generalul Bukow a fost trimis de împărăteasa Maria Tereza să urmărească şi să impulsioneze în Ardeal trecerea la catolicism a ortodocşilor.

„Când cele două batalioane de infanterie şi opt companii de cavaleri stăteau înşirate lângă comuna Salva, continuă pr. Alexandru Mizgan, în faţă a ieşit călare bătrânul Tănase Todoran din Bichigiu, care slujise ca soldat încă de sub împăratul Carol al VI-lea şi le-a rostit grănicerilor următoarea cuvântare: ***«De doi ani noi suntem cătane, adică grăniceri şi carte n-am căpătat de la înalta împărătească, că suntem oameni liberi! Ne-am scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătăneşti, copiii noştri vor merge până la marginile pământului să-şi verse sângele, dar pentru ce? Ca să fim robiţi, să n-avem nici un drept, copiii noştri să fie tot proşti, ori vor învăţa ceva, ori ba? Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege să ne-o ciufulească. Jos armele! Aruncaţi afară păgânii dintre hotarele noastre! Auziţi creştini români, numai atunci vom sluji, când vom vedea carte de la înălţata împărătească, unde-s întărite drepturile noastre; până atunci, nu, odată cu capul. Ce dă Gubernia şi cancelaria din Beciu, e nimica, îs minciuni goale de azi, de mâine»”.***

Nu ne tulbura pe noi în credinţa noastră!

Cuvântarea înflăcărată a bătrânului Tănase Todoran a avut efect imediat. În acel moment, a început revolta. Aceasta se datorează şi faptului că toţi ofiţerii regimentului erau austrieci, ei nu cunoşteau obiceiurile locului şi îi dispreţuiau pe

români. Grănicerii abia intraţi în serviciul militar erau trataţi cu severitate excesivă. O profundă indignare a cuprins inimile credincioşilor când au observat că ofiţerii regimentului îşi băteau joc de religia şi de Biserica românească, încercând să-i atragă la catolicism.

„Se spune că bătrânul Tănase Todoran s-a dus la episcopul Petru Pavel Aron şi i-a spus: «Fătul meu, de unde eşti?».

Acela i-a răspuns: «De la Blaj!».

*Tănase Todoran a adăugat: **«Dacă eşti de la Blaj şi împărăteasa ţi-a dat domeniu, du-te acolo şi stai liniştit, nu ne tulbura pe noi în credinţa noastră!».***

După aceea, l-a luat pe vlădică de mână şi l-a condus ca să nu năvălească asupra lui mulţimea tulburată.

Grănicerii l-au înfruntat şi pe generalul Buccow, încât acesta şi episcopul Aron au scăpat prin fugă.

A doua zi după rebeliune, grănicerii au reţinut armele, iar steagurile le-au dus la Năsăud şi le-au predat preotului spre a le păstra în biserică” , mai precizează părintele Alexandru Mizgan.

“În pământ de m-or băga / Nu mă las de legea mea”

La scurtă vreme după rebeliune, a venit la Salva o comisie aulică spre a face cercetări asupra celor petrecute pe platoul „Mocirlă” în mai 1763. Cercetările au durat 6 luni. Ancheta se îndrepta împotriva principalului autor al rebeliunii, Tănase Todoran din Bichigiu. Acesta n-a retractat nimic şi cu un curaj mucenicesc, şi-a asumat răspunderea celor întâmplate.

Şedinţa s-a pronunţat în ziua de 12 noiembrie 1763 şi conţine următoarele pedepse:

- *Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu în vârstă de 104 ani să fie frânt cu roata de sus în jos, capul lui să fie legat de o roată, pentru că a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolare.*
- *Vasile Dumitru a popii din Mocod, Marin Grigore din Zagra, Vasile Oichi din Telciu, condamnaţi la moarte prin spânzurătoare şi trupurile neînmormântate, pentru aceeaşi vină.*

– *Alţi 15 conducători de revoltă au fost graţiaţi de la spânzurătoare în schimbul a 6000 de lovituri de verigi date de soldaţi, ceea ce tot moarte sigură a însemnat.*

Capetele celor martirizaţi au fost ridicate pe pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăţi din trupurile ciopârţite au fost aşezate la răscruci de drumuri.

La executarea pedepsei, atât Tănase Todoran, cât şi confraţii săi de supliciu, şi-au păstrat sângele rece, declarând că nu regretă suferinţa morţii pentru dreptate şi lege, fiindcă este mai bine să-şi piardă viaţa decât să trăiască în robie, că e mai frumos a muri pentru lege decât a te face vânzătorul ei.

Tradiţia a păstrat în cântece şi doine cuvintele pe care Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu le-a rostit în timpul groaznicelor torturi la care a fost supus pentru credinţa strămoşească şi dreptatea socială a românilor năsăudeni:

«Nu vă daţi feciori cătane
Că-ţi purta păduci cu coarne
Asta v-o spune de un an
Moşul vostru Todoran
În pământ de m-or băga
Nu mă las de legea mea
Asta-i legea lui Hristos
Sloboziţi puştile jos…»

Sfinţii Năsăudeni au fost cinstiţi neîncetat

Din descrierea revoltei, a anchetei, a procesului şi a declaraţiei lui Tănase Todoran, rezultă că lupta şi jertfa vieţii lui, precum şi a confraţilor săi de martiriu, a fost în primul rând împotriva împilării de orice natură: socială, politică şi religioasă. Pedepsele care au fost aplicate românilor năsăudeni au făcut ca, pe moment, românii să refuze categoric intrarea în regimentele grănicereşti.

Primind moarte martirică, Atanasie şi-a vărsat sângele pentru credinţa strămoşească şi pentru drepturile românilor transilvăneni. De atunci şi până astăzi, cinstirea memoriei celor 4 mucenici se face neîntrerupt în conştiinţele ortodocşilor năsăudeni.

Pr. Ciprian Apetrei - Sinaxarul: Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni

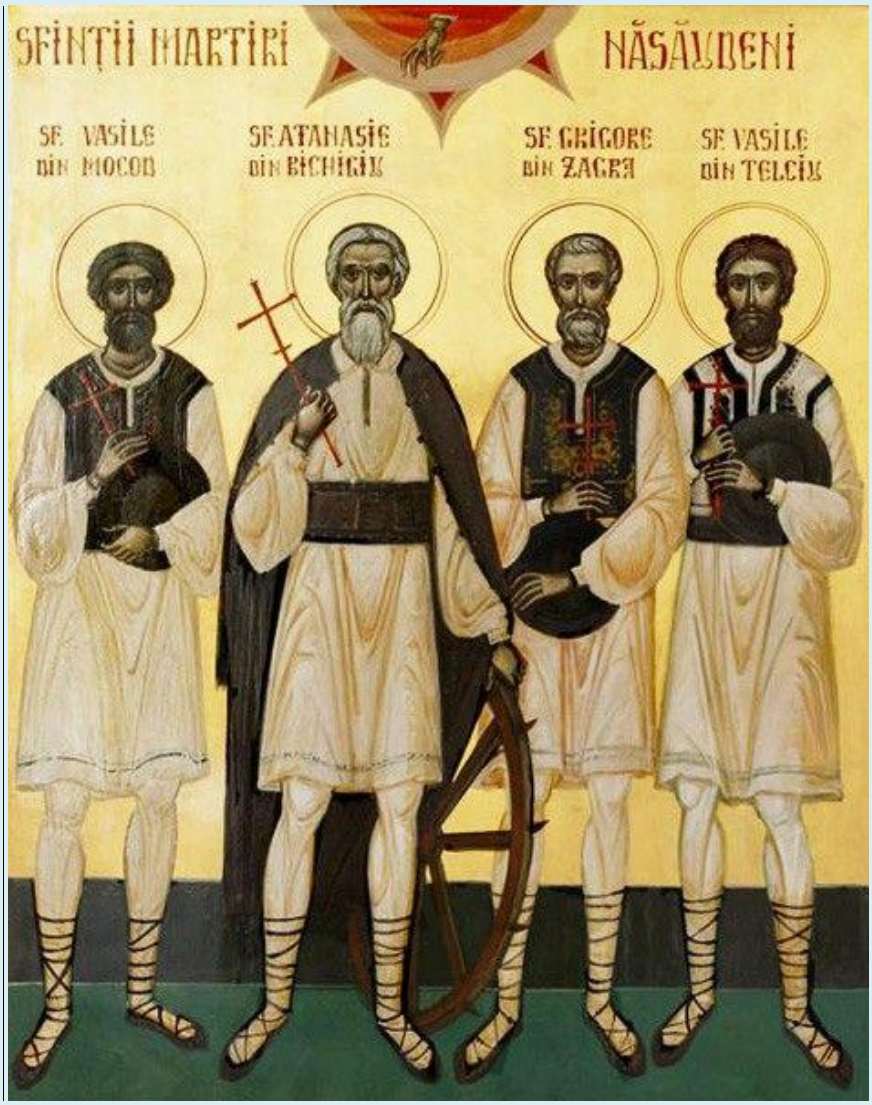

Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni, Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu, fac parte din grupa martirilor mărturisitori pentru credinţa strămoşească în Transilvania, în perioada când aceasta se afla sub stăpânire habsburgică.

Sfântul Atanasie Todoran fusese militar în armata habsburgică, în perioada de domnie a lui Leopold I (1640-1705). A părăsit armata austriacă şi s-a refugiat în Munţii Ţibleşului, apoi în Maramureş şi în Moldova, unde a rămas o perioadă mai îndelungată. Revine apoi în ţinuturile de obârşie din Ţara Năsăudului, în perioada în care Imperiul Habsburgic încerca să consolideze frontierele sale de răsărit prin militarizarea zonei.

Concomitent cu această militarizare, austriecii urmăreau un al doilea obiectiv, deloc lipsit de importanţă, pentru întărirea stăpânirii lor în Transilvania şi anume atragerea românilor la catolicism, prin unirea cu Biserica Romei.

În acest context se desfăşoară mişcarea de la Salva din 1763, condusă de Atanasie Todoran. Pentru că a îndemnat două batalioane grănicereşti să nu renunţe la confesiunea ortodoxă pentru a adera la Biserica unită cu Roma, Sfântul Atanasie Todoran a fost condamnat la moarte prin frângerea cu roata. Alături de el au fost executaţi, la 12 noiembrie 1763 şi ceilalţi sfinţi pomeniţi astăzi, iar alţi 19 ţărani au fost supuşi supliciilor în urma cărora mulţi dintre ei au trecut, de asemenea, la Domnul.

Canonizarea Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni a fost aprobată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în data de 22-24 octombrie 2007, cu ziua de pomenire la 12 noiembrie.

Sfântul Ioan cel milostiv, patriarhul Alexandriei

A fost fiul lui Epifanie, conducătorul insulei Cipru din Marea Mediterană. Părinţii săi l-au căsătorit şi mai târziu a avut bucuria de a avea un copil.

La ceva timp, cei dragi ai Sfântului Ioan au murit. Mai întâi copiii, apoi soţia şi în cele din urmă părinţii. Ioan şi-a împărţit toată averea săracilor şi a îmbrăţişat viaţa duhovnicească.

În anul 608 a fost ales păstor al Bisericii din Alexandria, în timpul împăratului Focas (602-610). În anul 619, a plecat la Constantinopol. A ajuns la Amatunda, în insula Rodos, la vârsta de 64 de ani.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Ioan cel milostiv, patriarhul Alexandriei; Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra şi Vasile din Telciu

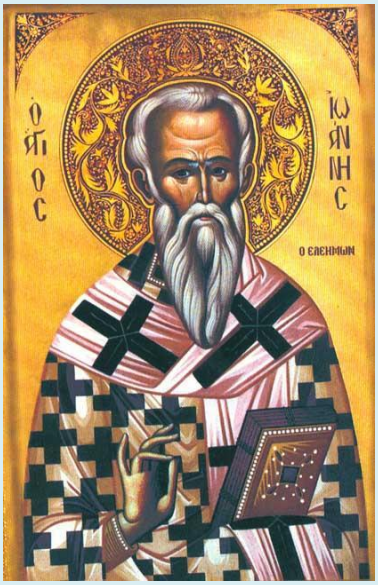

Sfântul ierarh Ioan cel milostiv, patriarhul Alexandriei (†619), a fost cipriot de neam, fiul lui Epifanie, domnul ţării, din Amatunda Ciprului, şi a trăit pe vremea împăratului Heraclie (610-641). La vârsta cuvenită s-a căsătorit şi a avut doi copii, dar murindu-i soţia şi copiii, Ioan şi-a împărţit averea săracilor şi a hotărât să trăiască în slujba lui Dumnezeu şi a celor lipsiţi şi în suferinţă, de unde şi numele de cel milostiv.

Vestea despre el ajunsese în toată partea de răsărit a creştinătăţii, astfel încât, atunci când scaunul Patriarhiei de Alexandria rămăsese vacant, la cererea poporului, Ioan a fost înălţat la această treaptă de patriarh, cu toate că nu dorea acest lucru.

Odată ajuns patriarh, Sfântul Ioan a dorit să-i cunoască pe toţi săracii din Biserica sa, pe care i-a numit „stăpânii şi domnii mei”, ca unii cărora Hristos le-a dat puterea de a deschide porţile cerului celor ce fac milostenie.

În 619, voind sfântul să meargă la Constantinopol, pe drum l-au părăsit puterile şi abătându-se pe la Cipru, a trecut la Domnul în Amatunda, locul naşterii sale.

***

Astăzi, Biserica noastră îi pomeneşte şi pe Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni. Sfântul mucenic Atanasie s-a născut în Bichigiu, sat de pe Valea Sălăuţei. A luptat pentru Ortodoxie într-o vreme când aceasta era ameninţată de uniaţie.

În anii 1761 şi 1762 a tratat cu guvernul din Viena militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuţei şi Someşului mare. Împreună cu alţi români a mers la Viena, unde li s-a dat asigurarea că românii din ţinutul Năsăudului nu vor fi siliţi să-şi lepede credinţa ortodoxă. Aşteptând roadele înţelegerii, fericitul Atanasie şi-a dat seama că nu s-a ţinut cont de dorinţa românilor şi atunci a început a se opune pe faţă convertirii la catolicism.

La 10 mai 1763, la Salva, pe platoul numit „La mocirlă”, erau organizate sfinţirea drapelelor de luptă şi depunerea jurământului, în prezenţa episcopului unit. Atunci, „moş Tănase Todoran”, în vârstă de 104 ani, i-a convins pe grăniceri că Ortodoxia este adevărata credinţă şi pentru aceasta a fost omorât împreună cu alţi trei tovarăşi de-ai săi: Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu.

Iulian Dumitraşcu - Calendar orthodox - Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu

Sfântul mucenic Atanasie Todoran s-a născut în Bichigiu, sat de pe Valea Sălăuţei, din ţinutul transilvan al Năsăudului într-o familie de creştini ortodocşi. Despre copilăria lui ne-au rămas puţine cunoştinţe; se ştie doar că sfântul era fruntaş în comună şi cunoscător de carte, fusese jude şi colector al dărilor în comunele de pe Valea Bichigiului şi a Sălăuţei.

Încă din tinereţe, pentru virtuţile sale şi pentru curajul său a făcut parte dintr-un regiment militar al împărăţiei de la Viena. De aici, amânându-i-se eliberarea, a plecat din oastea stăpânilor săi de altă credinţă şi s-a întors acasă.

Urmărit de oamenii împărăţiei, s-a refugiat în Munţii Ţibleşului, în Maramureş şi în Ţara Chioarului. În acest surghiun s-a rugat neîncetat lui Dumnezeu pentru sine şi pentru semenii săi aflaţi în suferinţe şi în umilinţe de tot felul.

Nevoinţele sale s-au înmulţit şi mai mult când a fost prins de cei rău credincioşi şi a fost închis câţiva ani în Turnul Dogarilor din cetatea Bistriţei.

După ce a fost eliberat, s-a întors la Bichigiu, unde credinţa ortodoxă a strămoşilor săi era ameninţată de uniaţie. Astfel că, neexistând preot ortodox în sat, s-a opus cu îndârjire împărtăşirii şi spovedirii lui de către un preot unit.

Credinţa sa în Dumnezeu şi dorinţa sa de dreptate şi de adevăr nu l-au părăsit niciodată. Pentru aceasta în anii 1761-1762 a tratat cu guvernul din Viena, alături de alţi fruntaşi, militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuţei şi Someşului mare.

Împreună cu alţi români, el însuşi a fost la Viena unde s-a încheiat pactul cu guvernul şi li s-au dat asigurări că, după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ţinutul Năsăudului vor avea mai multe înlesniri şi nu vor fi siliţi să-şi lepede credinţa ortodoxă.

Întors acasă şi aşteptând roadele înţelegerii, fericitul Atanasie şi-a dat seama că nu s-a ţinut seama de dorinţa românilor şi a început să se opună pe faţă încercărilor de convertire la Biserica papală.

La 10 mai 1763, la Salva, pe platoul numit „La mocirlă”, era organizată sfinţirea drapelelor de luptă şi depunerea jurământului de către nouă companii ale regimentului de graniţă nou înfiinţat.

Generalul Bukov, trimis de Curtea din Viena să urmărească şi să grăbească în Ardeal trecerea românilor la catolicism, a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să fie de faţă la sfinţirea steagului, fiind însoţit de episcopul unit.

În acele momente de grea încercare pentru creştinii ortodocşi, când militarii erau pregătiţi pentru depunerea jurământului, în faţă a ieşit, călare, „moş Tănase Todoran”, atunci în vârstă de 104 ani, şi le-a rostit grănicerilor români o cuvântare.

Printre altele le spunea: „De doi ani noi suntem grăniceri şi carte n-am primit de la înalta împărătească că suntem oameni liberi, cum ni s-a făgăduit!… Şi apoi aşa nu vom purta armele, ca sfânta credinţă să ne-o batjocorească! Jos armele!”

Cuvintele înflăcărate ale evlaviosului bătrân au dat roade în inimile ascultătorilor săi şi astfel, soldaţii care urmau să depună jurământ de credinţă faţă de Viena au trecut de partea lui Atanasie, aruncând armele jos.

Nu mult după aceea, stăpânirea a făcut cercetări pentru ca Sfinţii mărturisitori să fie pedepsiţi. Din aceasta pricină, la 12 noiembrie 1763, pe acelaşi platou din Salva a avut loc schingiuirea apărătorilor credinţei strămoşeşti şi a libertăţilor poporului român.

Bine credinciosul mucenic Atanasie a fost frânt cu roata de sus în jos, iar capul i-a fost legat de o roată, „pentru că i-a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolarea în statutul militar grăniceresc…”.

Împreună cu el şi-au aflat sfârşitul mucenicesc şi alţi trei credincioşi: Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra şi Vasile din Telciu. De asemenea, alţi nouăsprezece creştini ortodocşi au fost bătuţi cu vergi, mulţi dintre ei murind sub lovituri.

Capetele Sfinţilor martirizaţi au fost ridicate în pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăţi din trupurile ciopârţite au fost aşezate la răspântii de drumuri.

În astfel de chinuri s-a săvârşit vrednicul de pomenire Sfântul mucenic Atanasie, vărsându-şi sângele pentru credinţa strămoşească şi pentru drepturile fraţilor săi români din Transilvania.

De atunci şi până astăzi, cinstirea nevoinţelor lui şi a celor pătimitori împreună cu el se face neîntrerupt în sufletele ortodocşilor năsăudeni.

Pentru ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi! Amin.

Tomosul sinodal de canonizare a Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni

Tomosul sinodal al Bisericii Ortodoxe autocefale Române pentru canonizarea Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române,

Prea iubitului cler, cinului monahal şi dreptmăritorilor creştini din cuprinsul Patriarhiei Române,

Har, milă şi pace de la Dumnezeu, iar de la noi, părinteşti binecuvântări!

Vrednic de toată cinstea înaintea lui Dumnezeu şi drept lucru este a prăznui, prin slujbe şi cântări duhovniceşti, pomenirea celor ce s-au nevoit prin viaţă creştinească, pentru apărarea credinţei şi demnităţii umane spre folosul oamenilor şi prea mărirea lui Dumnezeu. Lăudându-i şi venerându-i pe aceştia, prea mărim pe Dumnezeu aşa cum glăsuieşte psalmistul: „Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Săi!” (Psalmul 67, 36)

Un astfel de plăcut şi ales al lui Dumnezeu a fost şi vrednicul de pomenire Atanasie Todoran din Bichigiu şi cei împreună cu dânsul: Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu.

Acest martir al lui Hristos, Atanasie, s-a născut în localitatea Bichigiu din Transilvania, într-o familie de creştini ortodocşi. Încă din tinereţe a luptat pentru adevăr şi libertate, fiind urmărit şi asuprit pentru credinţa lui de oamenii împărăţiei din veacul al XVIII-lea. A îndurat apoi multe suferinţe, apărând pe cei asupriţi şi umi-

liţi, dar şi înfruntând pe cei care cereau fraţilor săi să se lepede de credinţa strămoşească.

Credinţa sa în Dumnezeu şi cuvintele sale înflăcărate au întărit pe semenii săi, dar i-a grăbit sfârşitul mucenicesc, fiind frânt cu roata de sus în jos, iar cei împreună cu dânsul Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu fiind spânzuraţi, în ziua de 12 noiembrie, anul 1793.

Având în vedere viaţa pilduitoare a Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu, întru apărarea dreptei credinţe şi sfârşitul lor mucenicesc, urmând obiceiul sinodal şi chemând în ajutorul nostru puterea Sfântului Duh,

Hotărâm:

Ca de acum înainte, Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu, să se numere printre sfinţii pomeniţi de Biserica noastră şi prea măriţi de Dumnezeu în ceruri şi să se cinstească cu cântări de laudă în ziua a douăsprezecea a lunii noiembrie.

Poruncim, de asemenea, în Sfântul Duh, ca viaţa, slujba şi icoana lor să fie primite cu evlavie de ierarhi, preoţi, monahi şi toţi credincioşii ortodocşi.

Spre deplină statornicie a celor pe care le-am hotărât în chip sinodal şi canonic, întărim cu semnăturile noastre acest TOMOS SINODAL DE CANONIZARE al Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu,

Acest TOMOS SINODAL întocmit şi aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în Şedinţa Sa de lucru din 22 noiembrie 2007, se prolamă astăzi, 11 mai, în a III-a Duminică după Paşti din anul mântuirii 2008, în Biserica Sfintei Mănăstiri „Izvorul Tămăduirii" din localitatea Salva, judeţul Bistriţa Năsăud.

Aducându-l la cunoştinţa clerului, cinului monahal şi tuturor dreptmăritorilor creştini din cuprinsul patriahiei Române.

Semnat de toţi membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

10 mai - 247 de ani de la revolta condusă de Atanasie Todoran şi 2 ani de la canonizarea Sfinţilor martiri năsăudeni

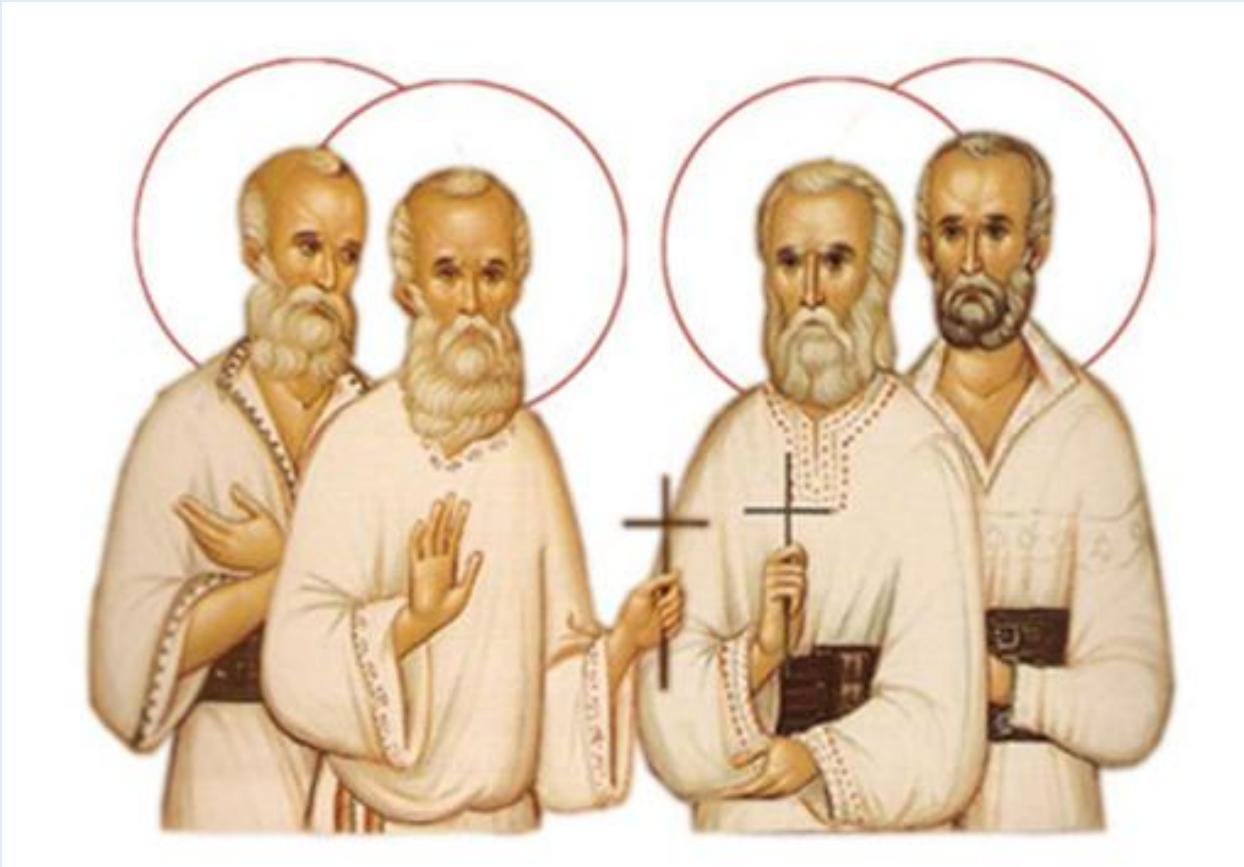

“Văzând neamul tău atât de mult batjocorit şi credinţa ortodoxă prigonită, cu râvnă duhovnicească înarmându-te, te-ai pus pe tine stâlp de foc în fruntea creştinilor şi prin însăşi viaţa ta dăruită lui Hristos, i-ai luminat”. (fragment din slujba Sfântului mucenic Atanasie Todoran)

Duminică, 11 mai 2008 a avut loc proclamarea solemnă a canonizării Sfinţilor martiri năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Grigore din Zagra, Vasile din Telciu şi Vasile din Mocod. Slujba a avut loc la Mănăstirea Salva, pe platoul unde cei patru martiri au fost ucişi.

La propunerea Mitropolitului Bartolomeu al Clujului, Sfântul Sinod al BOR a aprobat canonizarea celor patru martiri în octombrie 2007, cu ziua de pomenire 12 noiembrie.

Canonizarea a avut loc la 245 de ani de la revolta condusă de Atanasie Todoran.

E vorba, de fapt, despre viaţa şi lucrarea sfântă a lui Tănase Todoran, apărător neînfricat al Ortodoxiei din Ţara Năsăudului. Născut în Bichigiu, un sat grăniceresc de pe Valea Sălăuţei,“Moş Tănase Todoran/ Neînfricatul ardelean”, cum a rămas în memoria urmaşilor, a fost omorât cu roata (cu mult înainte de martiriul lui Horea) pentru că a oprit pe năsăudeni de la unire cu Biserica Romei sau cum spune actul de condamnare din data de 12 noiembrie 1763,” pentru că a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolarea în statutul militar grăniceresc, precum şi pentru că la cererea stăruitoare a fiului său muribund n-a lăsat să i se ofere acestuia sfânta cuminecătură” de un preot greco-catolic. A fost executat, împreună cu alţi răzvrătiţi împotriva Imperiului, pe dealul Mocirla de lângă Salva la vârsta de 104 ani.

Se cunosc prea puţine date despre viaţa lui. E de reţinut că a fost jude şi colector de contribuţie pe Valea Sălăuţei, a trecut în Maramureş şi a devenit căpitan de plai în armata lui Gligor Pintea (Pintea viteazul) apoi, după moartea acestuia, a urcat în Moldova, l-a slujit, tot ca ostaş, pe domnitorul Moldovei Mihai Racoviţă. Pentru supuşenie, credinţă şi vitejie, Dumnealui Tănase Todoran a devenit răzeş domnesc.

Cunoscător de carte, a devenit unul din fruntaşii românilor din regiune în lupta lor împotriva ereziei uniate impuse de armata imperială austriacă şi nobilimea maghiară, care urmăreau distrugerea Ortodoxiei româneşti din Ardeal. Între 1761 şi 1762, a tratat cu guvernul din Viena, alături de alţi fruntaşi, militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuţei şi Someşului mare, primind asigurări că după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ţinutul Năsăudului vor beneficia de înlesniri, inclusiv dreptul de a-şi păstra credinţa.

Întors acasă şi aşteptând roadele înţelegerii, Atanasie şi-a dat seama că nu s-a ţinut seama de dorinţa românilor şi a început să se opună pe faţă procesului de militarizare. Năsăudenii vedeau limpede că sistemul grăniceresc urmărea să-i convertească la catolicism şi apoi, că nu li se aplică promisiunea ridicării iobăgiei.

La 10 mai 1763, la Salva, pe platoul numit "La mocirla", era organizată sfinţirea drapelelor de luptă şi depunerea jurământului de către nouă companii ale Regimentului de graniţă nou înfiinţat. Generalul Bukow, trimis de Curtea din Viena să urmărească şi să impulsioneze în Ardeal trecerea la catolicism, a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul împreună cu episcopul greco-catolic Petru Pavel Aron.

Când militarii erau pregătiţi pentru depunerea jurământului, în faţă a ieşit, călare, "moş Tănase Todoran"şi le-a rostit grănicerilor o cuvântare. Printre altele le

spunea: "De doi ani noi suntem grăniceri şi carte n-am primit de la înalta împărătească că suntem oameni liberi!... Şi apoi aşa nu vom purta armele, ca Sfânta credinţă să ne-o batjocorească! Jos armele!".

Cuvintele înflăcărate ale bătrânului ce purta pe umeri mai bine de o sută de ani de viaţă au dat roade. Soldaţii care urmau să depună jurământ de credinţă faţă de Viena au trecut de partea lui Atanasie, aruncând armele jos, în semn de protest şi nesupunere.

„Desigur, s-a dezlănţuit o revoltă. Sătenii tulburaţi s-au îndreptat spre general care abia a reuşit să scape nevătămat. Ofiţerii de asemenea au fugit, iar „episcopul" a rămas în învălmăşeală – „episcopul" care nu era de Legea noastră, era greco-catolic. Şi de aici se vede aşezarea duhovnicească şi cuminţenia bătrânului nostru Atanasie. S-a dus la acest „episcop" şi l-a întrebat: „Fătul meu, de unde eşti?" – ne spun documentele. Iar „episcopul" i-a răspuns: „De la Blaj". „Dacă eşti de la Blaj şi împărăteasa ţi-a dat domeniu acolo, du-te acolo şi nu ne tulbura pe noi în credinţa şi în rânduiala strămoşilor noştri!" Şi iată câtă înţelepciune şi putere duhovnicească a avut acest bătrân: l-a luat de mână, l-a trecut prin mulţimea învolburată şi apoi i-a dat drumul să scape nevătămat…"(P.S. Macarie Drăgoi)

La 12 noiembrie 1763, pe acelaşi platou "La mocirla" din Salva, a avut loc execuţia celor găsiţi vinovaţi de revolta din luna mai. Dacă Atanasie Todoran a fost frânt cu roata de sus în jos, iar capul i-a fost legat de o roată,Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu au sfârşit prin spânzurare.

Ultimele cuvinte ale Sfântului mucenic Atanasie Todoran au fost: ***„Nu vă daţi unirii! Nu vă daţi unirii! Fiţi curajoşi! Mărturisiţi-vă credinţa moşilor şi strămoşilor voştri în numele Mântuitorului nostru Iisus Hristos care este Calea, Adevărul şi Viaţa, care a biruit păcatul şi a biruit toată răutatea!"***

Posteritatea imediată şi cea târzie îl aşează pe mucenicul Atanasie Todoran la loc de cinste, actul său de credinţă şi moartea martirică fiind menţionate în cântece şi poezii populare, scrisori, documente.

"Asta v-o spune de-un an
Moşu' vostru Todoran...
În pământ de m-or băga
Nu mă las de Legea mea
Asta-i Legea lui Hristos
Sloboziţi puştile jos ! "

(Cuvintele Sfântului mucenic Atanasie Todoran surprinse într-o baladă populară)

„Jos armele!!!”

Fragmente din cuvântul de învăţătură al IPS Bartolomeu, mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului:

IPS Bartolomeu a evocat momentul în care Sfântul Atanasie Todoran din Bichigiu, în vârstă de peste o sută de ani, a apărat, cu preţul vieţii, credinţa ortodoxă, opunându-se trecerii a peste 2.250 de soldaţi grăniceri de la Ortodoxie la greco-catolicism la porunca generalului Bukow.

"Nu vreau să repovestesc viaţa lui Atanasie Todoran, dar vreau doar să accentuez un lucru: că omul acesta a fost de neclintit; un ţăran - dacă ar fi să-l comparăm cu Horea, potrivit unui poet Aron Pătruş - „Ţăran de cremene, / Cum n-a fost altul să-i semene”.

A fost militar o viaţă întreagă şi ştia ce înseamnă nesupunerea faţă de legile militare. Atunci când, în data de 10 mai 1763, a apărut călare, la vârsta de 104 ani şi în urma unei scurte cuvântări, denunţând-o pe împărăteasa de la Viena, că a minţit, că nu şi-a ţinut promisiunile faţă de români, inclusiv şi cea mai principală - aceea de a-şi păstra credinţa ortodoxă, le-a poruncit: „Jos armele!!!”

A fost un moment de umilinţă pentru generalul Bukow, cel de tristă şi sinistră amintire, dar şi pentru împărăteasa Austriei. Consecinţa a fost condamnarea la moarte a celor găsiţi vinovaţi de revolta din luna mai şi distrugerea mănăstirilor din Ardeal, cărora li s-a dat foc”.

Mitropolitul Clujului a citit sentinţa prin care, în secolul al XVIII-lea, împărăteasa Austriei l-a condamnat la moarte pe Tănase Tudoran (Atanasie) prin tragere pe roată, după ce ţăranul din Bichigiu, militar de carieră, a îndemnat soldaţii să nu renunţe la credinţa lor.

“Dragii mei, aş vrea să închei cu o mărturie a lui George Bariţiu care sună aşa: „Umbra ta, Todorane, să-i înveţe pe toţi daco-romanii a cunoaşte ce este stăruinţa şi perseverenţa în credinţă şi ce înseamnă să aibă cineva caracter în orice poziţie socială s-ar afla! (IPS Bartolomeu)

Luptător pentru credinţă şi neam, biruitor al potrivnicilor lui Hristos şi apărător neînfricat al Ortodoxiei, ai odrăslit în Ţara Năsăudului, primind cu bărbăţie moarte de martir. Pentru aceasta, nimicind amăgirile asupritorilor, ai câştigat cununa cea neveştejită a sfinţeniei, fericite Atanasie. Roagă pe Hristos Dumnezeu să miluiască şi să mântuiască sufletele noastre. (Troparul Sfântului mucenic Atanasie Todoran de la Bichigiu, glasul 1)

(text prelucrat sub îndrumarea părintelui Leontie)

IPS Bartolomeu Anania: Adevărul lui Hristos se numeşte Ortodoxia!

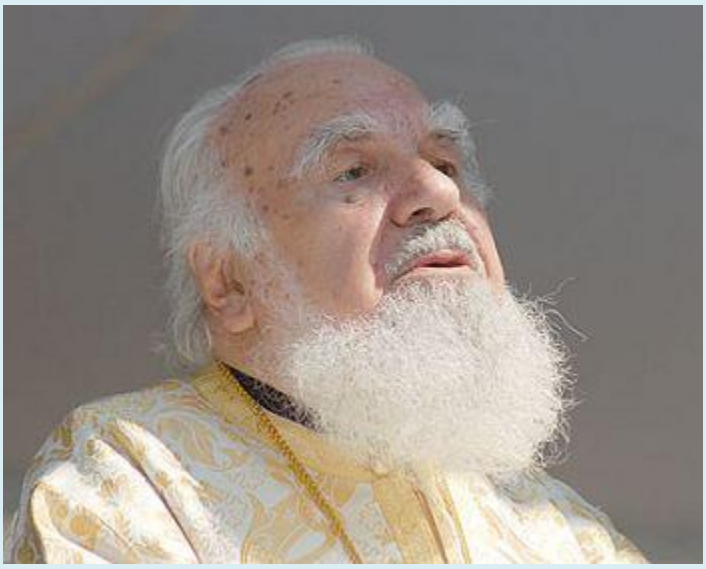

IPS Bartolomeu Anania - predică la Sfinţii mărturisitori Ardeleni - 21 octombrie 2008:

http://www.cuvantul-ortodox.ro/2008/10/28/adevarul-lui-hristos-se-numeste-ortodoxia/

http://www.doxologia.ro/video/predici/ips-bartolomeu-anania-predica-la-sfintii-ardeleni#

http://www.youtube.com/watch?v=5bEl5yJyVrE

"Conservatori? Dacă vreţi, conservatori! Fundamentalişti? Bine, dacă vreţi, fundamentalişti!"

"(…) Care este moştenirea pe care ne-o lasă ei (Sfinţii mărturisitori Ardeleni n.n.) nouă? Să ne păstrăm credinţa părinţilor şi strămoşilor noştri, fără să dispreţuim celelalte credinţe… Noi ne-am adunat de curând, noi, ierarhii din Sinodul Mitropolitan al Transilvaniei şi am dezbătut şi această problemă: ce se întâmplă cu ecumenismul? Mulţi cred că ecumenismul înseamnă pur şi simplu să ridici mâinile şi să te predai! Că este tot un Dumnezeu pentru toţi, că adevărul este parţial, că fiecare biserică are o parte din adevăr, dar nici una nu are adevărul întreg…

Nu, dragii mei! Noi, ortodocşii, fără să îi dispreţuim şi cu atât mai puţin să îi persecutăm pe ceilalţi, posedăm adevărul întreg! Ne mântuim în Adevărul Iisus Hristos, pentru o raţiune foarte simplă. Aţi rostit şi astăzi Crezul în Biserică. Reţineţi vă rog: Crezul pe care l-aţi rostit voi la această biserică împreună cu noi este cel pe

care Sfinţii părinţi ai Bisericii l-au formulat în primele două sinoade ecumenice. Fără nici un adaos şi fără nici o ştirbire! Toate celelalte biserici au adăugat ceva sau au ştirbit ceva. Noi l-am păstrat întreg! Conservatori? Dacă vreţi, conservatori! Fundamentalişti? Bine, dacă vreţi, fundamentalişti! Păi Iisus Hristos a fost primul fundamentalist. Cel ce va crede şi se va boteza, se va mântui, iar cel ce nu va crede, se va osândi. Scurt pe doi! Nu începe discuţie! Şi noi la fel. Nu avem certitudinea că cei de alte confesiuni se mântuiesc. Dar noi o avem pe a noastră şi ne este de ajuns. Că suntem în Biserica cea Adevărată, că suntem în interiorul Adevărului lui Hristos, că dragostea dintre fraţi nu este completă şi adevărată decât în interiorul Adevărului! Iar Adevărul Cine este? Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Mergem pe Calea Adevărului, trăim intru Adevăr şi aşteptăm Viaţa veşnică, tot în interiorul acestui Adevăr.

Îndemnul martirilor pe care îi sărbătorim astăzi este acela de a ne păstra credinţa noastră.

Ştiţi din ce porneşte admiraţia mea personală cel puţin pentru Atanasie Todoran, dar şi pentru oricare [martir]?

Eu când mă uit la un altul care este de altă religie, care nu este creştină, mă întreb dacă el în credinţa lui religioasă este şi de bună credinţă. Dacă crede cu adevărat în credinţa lui, chiar dacă nu este a mea şi dacă va fi gata să moară pentru ea.

Noi, în Transilvania, avem modele de urmat în cei care au fost gata să moară pentru credinţa ortodoxă şi întru credinţa ortodoxă. S-au mântuit, se roagă acolo pentru noi şi ne rugăm şi noi ca ei să mijlocească pentru noi şi aceasta ne dă şi garanţia că şi noi ne vom mântui dacă vom rămâne până la sfârşit şi fără de clintire în Adevărul lui Hristos care se numeşte Ortodoxia. Amin!”

PF. episcop Macarie Drăgoi „Să nu ne dăm sufletul și să nu ne pierdem credința și mântuirea noastră”

Mulțumim Preamilostivului Dumnezeu că ne-a învrednicit să îi cinstim pe Sfinții martiri și mărturisitori Năsăudeni în această frumoasă biserică de lemn, ocrotită de ei, din sudul Suediei, din orașul Solvesborg, pe care noi o numim, așa cum v-am transmis și în cuvântul de învățătură rostit după Evanghelie, un tricolor al faptei.

Lemnul pentru această bisericuță a fost adus din Bucovina, meșterii care au înălțat-o sunt maramureșeni, iar bisericuța este în stil oltenesc. Deci, această biserică, pentru noi, românii din Scandinavia, este un tricolor al faptei dând o bună și dreaptă mărturie sub oblăduirea Sfinților martiri și mărturisitori Năsăudeni.

Unul dintre contemporanii (Sfinților Năsăudeni) care l-au mărturisit pe Mântuitorul Iisus Hristos în perioada grea din Transilvania, când românii ortodocși au fost forțați de autoritățile imperiale de la Viena să treacă la catolicism, spunea următoarele: Împărăteasa - care pe atunci era Maria Tereza - poate să-mi ia puținul meu avut, poate să-mi ia cojocul pe care îl port acum, poate să-mi ia chiar și brațele, însă nu poate să-mi ia sufletul, pe care nu-l dau, fiindcă am un singur suflet și o singură credință ortodoxă și o singură mântuire!

Așadar, prea iubiții mei frați și surori, avem un singur suflet, avem o singură credință, avem un singur botez și o singură mântuire. Asemenea Sfinților martiri și mărturisitori Năsăudeni, pe care îi cinstim astăzi, să nu ne dăm sufletul și să nu ne pierdem credința și mântuirea noastră. Aceasta învățăm, în primul rând, de la Sfinții martiri Năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu și de la toți Sfinții mărturisitori ai Ortodoxiei din pământul binecuvântat al țării noastre și de pretutindeni, să nu ne pierdem credința, fiindcă nu ne putem juca cu mântuirea noastră!

După cum știți, urmează să merg în Finlanda pentru a aduce alinare sufletească pruncilor Johan-Mihail și Maria-Alexandra, care sunt despărțiți, de către autoritățile finlandeze, de mama lor Camelia Smicală. Doresc să le aduc alinare sufletească în cele din urmă, dându-mi-se acordul să îi vizitez pe copii la centrul de plasament, acolo unde sunt izolați de mama lor și am nădejdea ca acest coșmar să ia sfârșit cât mai repede.

Trebuie să ne arătăm solidaritatea și să transmitem încredere și sprijin doamnei Camelia Smicală și copilașilor ei și să ne conjugăm toate forțele: autorități, Biserică, societate civilă și presă pentru a ajuta această mamă îndurerată și pe copilașii ei care suferă atât de mult și sunt atât de traumatizați. De aceea, cunoscând îndeaproape cazurile familiilor Nan și Bodnariu din Norvegia, care s-au reîntregit, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin solidaritatea oamenilor și prin rugăciunile pe care le-am înălțat neîncetat pentru aceștia, trag nădejdea că și familia Smicală se va reîntregi. Și autoritățile finlandeze trebuie să știe faptul că această familie nu este fără stat, nu este fără patrie, nu este fără comunitate, nu este a nimănui, ci că această familie are o țară!

(Cuvântul Părintelui episcop Macarie Drăgoi, rostit în biserica „Sfinții martiri și mărturisitori Năsăudeni” din orașul Solvesborg, Suedia, duminică, 12 noiembrie 2017)

Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni

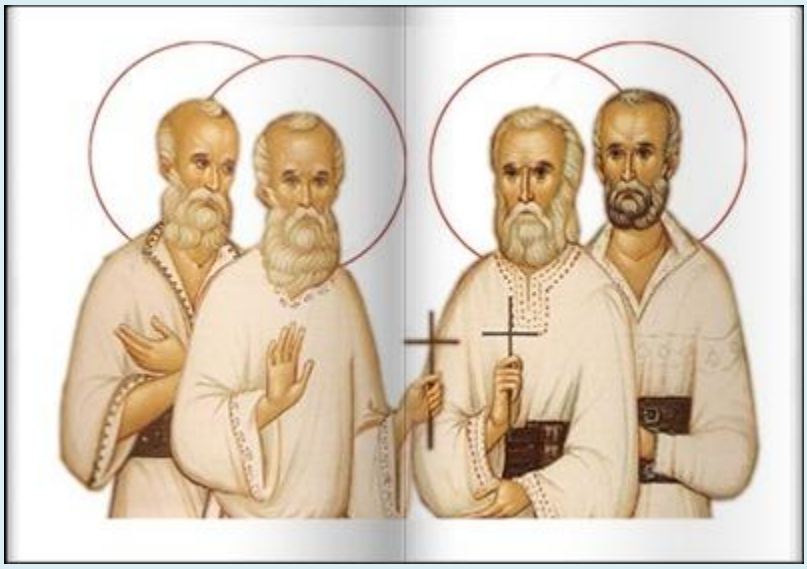

Calendarul ortodox român a mai primit în rândul său 4 ostaşi mucenici: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Marin Grigore din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu. Aceşti sfinţi năsăudeni au suferit martiriul în ziua de 12 noiembrie a anului 1763. Au fost apărători ai credinţei strămoşeşti şi ai neamului românesc. De aceea, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a hotărât trecerea lor în rândul sfinţilor, cu ziua de pomenire, 12 noiembrie.

Sfântul Atanasie Todoran s-a născut într-o familie de ţărani liberi de pe Valea Sălăuţei, în satul Bichigiu, de tânăr a avut în sânge iubirea de ţară şi toată viaţa a luptat pentru apărarea ei. A făcut parte şi dintr-un regiment de apărare a Vienei. Dar nemaisuportând despărţirea de neamul său şi tot amânându-i-se eliberarea, a dezertat şi s-a întors acasă.

Sfântul Atanasie a cerut ca, prin înfiinţarea regimentului de graniţă, românii să nu fie siliţi să-şi lepede credinţa ortodoxă, căci de mulţi ani ortodocşii transilvăneni se confruntau cu impunerea, aproape pe orice cale, a credinţei greco-catolice.

Generalul Bukow a fost trimis de împărăteasa Maria Tereza să urmărească şi să impulsioneze în Ardeal trecerea la catolicism a ortodocşilor. *„Când cele două batalioane de infanterie şi opt companii de cavaleri stăteau înşirate lângă comuna Salva, continuă pr. Alexandru Mizgan, în faţă a ieşit călare bătrânul Tănase Todoran din Bichigiu, care slujise ca soldat încă de sub împăratul Carol al VI-lea şi le-a rostit grănicerilor următoarea cuvântare:* ***«De doi ani noi suntem cătane, adică grăniceri şi carte n-am căpătat de la înalta împărătească, că suntem oameni***

liberi! Ne-am scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătăneşti, copiii noştri vor merge până la marginile pământului să-şi verse sângele, dar pentru ce? Ca să fim robiţi, să n-avem nici un drept, copiii noştri să fie tot proşti, ori vor învăţa ceva, ori ba? Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege să ne-o ciufulească. Jos armele! Aruncaţi afară păgânii dintre hotarele noastre! Auziţi creştini români, numai atunci vom sluji, când vom vedea carte de la înălţata împărătească, unde-s întărite drepturile noastre; până atunci, nu, odată cu capul. Ce dă Gubernia şi cancelaria din Beciu, e nimica, îs minciuni goale de azi, de mâine»”.

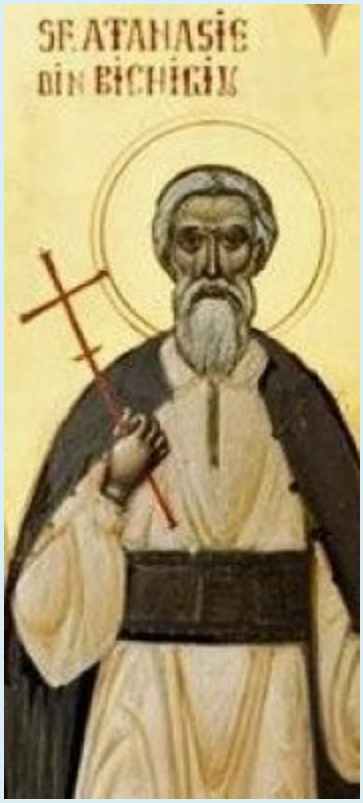

Cuvântarea înflăcărată a bătrânului Tănase Todoran a avut efect imediat. „Se spune că bătrânul Tănase Todoran s-a dus la episcopul Petru Pavel Aron şi i-a spus:«Fătul meu, de unde eşti?». Acela i-a răspuns: «De la Blaj!». Tănase Todoran a adăugat: «Dacă eşti de la Blaj şi împărăteasa ţi-a dat domeniu, du-te acolo şi stai liniştit, nu ne tulbura pe noi în credinţa noastră!». După aceea, l-a luat pe vlădică de mână şi l-a condus ca să nu năvălească asupra lui mulţimea tulburată.

Grănicerii l-au înfruntat şi pe generalul Buccow, încât acesta şi episcopul Aron au scăpat prin fugă.

A doua zi după rebeliune, grănicerii au reţinut armele, iar steagurile le-au dus la Năsăud şi le-au predat preotului spre a le păstra în biserică” , mai precizează părintele Alexandru Mizgan.

La scurtă vreme după rebeliune, a venit la Salva o comisie aulică spre a face cercetări asupra celor petrecute pe platoul „Mocirla” (acolo se află acum o troiţă) în mai 1763.

Cercetările au durat 6 luni. Ancheta se îndrepta împotriva principalului autor al rebeliunii, Tănase Todoran din Bichigiu. Acesta n-a retractat nimic şi cu un curaj mucenicesc, şi-a asumat răspunderea celor întâmplate.

Şedinţa s-a pronunţat în ziua de 12 noiembrie 1763 şi conţine următoarele pedepse: Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu în vârstă de 104 ani să fie frânt cu roata de sus în jos, capul lui să fie legat de o roată, pentru că a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolare.

Vasile Dumitru a popii din Mocod, Marin Grigore din Zagra, Vasile Oichi din Telciu, condamnaţi la moarte prin spânzurătoare şi trupurile neînmormântate, pentru aceeaşi vină.

Alţi 15 conducători de revoltă au fost graţiaţi de la spânzurătoare în schimbul a 6000 de lovituri de verigi date de soldaţi, ceea ce tot moarte sigură a însemnat.

Capetele celor martirizaţi au fost ridicate pe pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăţi din trupurile ciopârţite au fost aşezate la răscruci de drumuri.

Primind moarte martirică, Atanasie şi-a vărsat sângele pentru credinţa strămoşească şi pentru drepturile românilor transilvăneni.

De atunci şi până astăzi, cinstirea memoriei celor 4 mucenici se face neîntrerupt în conştiinţele ortodocşilor năsăudeni.

Sfinţii ocrotitori ai Transilvaniei

În calendarul ortodox pe 12 noiembrie alături de Sfântul Ioan cel milostiv, patriarhul Constantinopolului şi cuviosul Nil, pustnicul sunt trecuţi şi ţăranii năsăudeni (ardeleni) care şi-au apărat credinţa cu propria lor viaţă, care o redăm mai jos.

Viaţa Sfântului martir Atanasie (Tănase) Todoran din Bichigiul Năsăudului

Despre viaţa lui Tănase Todoran se cunosc puţine date, se ştie că a fost contemporan, conjudeţean şi împreună luptător pentru ortodoxie cu Sfântul ierarh Pahomie de la Gledin.

Bătrânul Tănase Todoran, cunoscut şi sub numele de Atanasie Todoran, s-a născut în Bistriţa (Sălăuţa), într-o familie de ţărani liberi, înrudit cu familia preoţilor Coşbuc din Hordou, strămoşii preotului George Coşbuc [*Nicolae Feier, Panteonul Bistriţenilor, p 151;*] şi era cunoscător de carte, colector de contribuţie în comunele de pe valea Bichigiului şi Sălăuţei [*Pr. Ion Alexandru Mizgan, Ofensiva uniatismului...., p 55;*].

Numele său, scris în Protocoalele Bisericii din Bichigiu este Tudoran a lui Dănilă. Tănase era numele uzual (porecla), care vine de la grecescul „tanatos" însemnând moarte. Creştinii folosesc numele "atanatos" însemnând "fără de moarte". De aceea Biserica preferă numele Atanasie. Atanasie înseamnă nenurire, viaţă. Acest nume este atestat în documentele emise de domnitorul Moldovei, Mihail Racoviţă. Porecla a fost transformată în nume odată cu fuga sa în Moldova, datorită implicării în războiul "curuţilor", pentru a i se pierde urma.

Atanasie Tudoran a fost toată viaţa sa militar şi aşa a şi murit ca un ostaş apărător al ortodoxiei creştine. Acest mucenic este numit incorect de către istorici şi jurnalişti "Badea Tănase Tudoran" sau "Ţăranul Tănase Tudoran". Deoarece el şi-a asumat ţărănia [*nobleţea ţărăniei provine de la cuvântul străbun TERRA întru care se întemeiază şi cuvântul "ţară", care stau în statornicia şi dragostea faţă de sfinţirea gliei străbune şi de dragostea care am primit-o din străbuni; Bătrân - provine de la „veteranus", adică soldat lăsat la vatră.*] ca pe un dar al statorniciei în legea românească.

A stat în „cătănie" la împăratul hasburg Leopold I , timp de 11 ani, dar amânându-i-se eliberarea dintr-un regiment de Viena, sătul de amăgiri şi de războiele la care a luat parte, a dezertat şi s-a întors acasă [*Pr. Nicolae Feier, Sfinţi români Atanasie Todoran din Bichigiu..., p 49;*]. Acest împărat a dat la 4 decembrie 1690 aceea diplomă numită leopoldină, după numele său, în 18 puncte, care a fost un adevărat statut sau constituţie a Transilvaniei, pentru mai bine de un secol şi jumătate.

Urmărit de oamenii împărătesei, Atansaie Tudoran, o perioadă s-a ascuns prin în munţii Ţibleşului şi în Maramureş, apoi fiind hărţuit de paznicii puterii revine în Ardeal, prin Ţara Chioarului, unde „domn şi stăpân" a ajuns Gligor Pintea Viteazul [*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 151;*].

După uciderea lui Pintea în fruntea unei cete destul de numeroase, Atanasie Tudoran a trecut Carpaţii pe vreme de iarnă, cu multe sacrificii de vieţi omeneşti printre care şi fiica pe care o lasă într-un mormânt acoperit de o stâncă, ca şi reazăm sufletesc şi de viitor îi mai rămâne fiul.

Sfântul Atanasie cu sabia în mână, a slujit domnitorului Moldovei ani îndelungaţi, apărând graniţele călcate de duşmani, aşa cum o arată şi un fragment dintr-un document: “Io, Mihail Racoviţă, din mila lui Dumnezeu Cel închinat în Troiţă, Voievod a toată Ţara Moldovei, slobozim din oastea noastră, după ce a slujit-o 13 ani în rang de căpitan, pe dumnealui Atanasie Todoran, în vârstă de 74 de ani şi jumătate” [*Ibidem, p 152;*].

Un alt document al aceluiaşi dominitor îl statorniceşte în Moldova, împroprietărindu-l: “...ridicăm la cinul de răzeş domnesc, pe dumnealui Atanasie Todoran, care ne-a dovedit supuşenie, credinţă şi vitejie, şi îi dăm în stăpânire pe vecie pentru dânsul şi urmaşii săi douăzeci de pogoane de ţarină, trei de vie şi un crâng de pădure în ţinutului Neamţului... Dat azi, la 2 octobăr anul 1717 iar de la facerea lumii an 7225 şi subscris în Cetatea de scaun a Ieşilor”[*Ibidem, p 152;*]. Când a intrat în slujba domnească a avut 61 de ani şi a ostăşit de 13 ani, timp în care cuviosul ierarh Pahomie din Gledin, a fost episcop la Roman. Se pare că a mai stat vreo trei decenii răzeş în Moldova - pe cele ce primise de la domnul Moldovei, adică în gospodăria sa şi ar fi posibil să fi rămas acolo pentru totdeauna, dacă nu ar fi ajus veşti rele din Transilvania, la suflet, depre alt val apăsător şi anume grănicizarea meleagurilor natale şi încercarea de ai trece pe români ortodocşi forţat la uniaţie (catolicizare).

Dârzenia de apărător cu preţul vieţii a credinţei ortodoxe îi vine bătrânului Atanasie Todoran şi din faptul că s-a născut într-un sat în care a existat din vremuri străvechi o mănăstire. Pentru reconstruirea căreia episcopul ortodox Ioan Lazăr (Kyr?), deducea tratative cu Cetatea Bistriţei, în anul 1523, pe vremea lui Ştefănică Vodă al Moldovei. Tratativele s-au încununat cu succes doar în anul 1533, în vremea lui Petru Rareş, când pe pârâul Bichigiu s-a reconstruit mănăstirea, Cetatea Bistriţei dându-i proprietăţi şi înlesniri, şi confirmând proprietăţile mănăstireşti din vechime [*Feier, Nicolae, Sfinţi români Atanasie Todoran..., p 21-23;*].

În anul 1750, se întoarce în Transilvania şi este închis pentru câţiva ani în Turnul Dogarilor din Cetatea Bistriţei. Eliberat s-a dus în Bichigiu, unde în scurt timp de la sosirea lui fiul moare şi nefiind preot ortodox se opune cu îndârjire spovedirii şi împărtăşirii lui de către un preot greco-catolic: „Bătrânul l-a îngropat în cultul credinţei strămoşeşti, căci el nu aderase şi nu se pricepea de ce să fie catolic. Tot timpul s-a opus procesului de militarizare şi implicit de catolicizare, îndemnând oamenii să nu cedeze fără asigurările vreunui document împărătec. Legăturile cu Moldova nu şi le întrerupse şi după unele păreri, trimisese acolo în câteva rânduri grupuri de emigranţi, dându-le scrisori către noul domnitor Constantin Racoviţă.

Tocmai fuga oamenilor la Moldova era un fenomen resimţit deregimentul străin, ca o ameninţare directă a puterii politice şi militare, inclusiv economice.

Ridicarea în masă a ilvenilor şi a altor sate someşene, în 1763, constituind valul principal al marelui exod, n-a fost, prin urmare, un act spontn, nesăbuit, ci un plan, o ultimă soluţie în lupta împotriva catolicizării austriece în Transilvania "[*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 153;*].

Ştim că pentru introducerea catolicismului la români, s-au înfiinţat două regimente de graniţă „valahe", unul la Făgăraş şi celălat la Năsăud, de către generalul Bukov. Între anii 1761-1762, împreună cu alţi fruntaşi din ţinutul Năsăudului, generalul din Viena, militalizarea 21 de comune de pe valea Bichigiului, Sălăuţei şi Someşului mare. Se crede că a fost personal la Viena cu celalţi, unde s-a încheiat pactul cu Curtea de la Viena, dânduli-se nişte asigurări cum că românii din ţinutul Năsăudului vor beneficia de anumite avantaje după militarizare şi cu nădejdea că viaţa lor se vă îmbunătăţii prin ieşirea de sub asuprirea saşilor din districtul Bistriţei [*Ion Bunea, Un martir al „Legii Româneşti", Tănase Tudoran din Bichigiu, în "Îndrumător bisericesc", Cluj-Napoca, 1980, p 273 apud pr. Ion Alexandru Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 55;*]. Grănicizarea zonei Năsăudului a început în luna august 1762, când au fost trimişi ofiţeri de la Viena de către împărăteasa Maria Teresa.

În Bichigiu, în 4 mai 1763, credincioşii, ascultând de bătrânul Tănase Todoran, nu l-au lăsat pe episcop să intre în biserica din sat decât a doua zi, însoţit de garda militară care a pătruns cu armele în biserică [*Feier, Nicolae, Sfinţi români Atanasie Todoran..., p 26;*].

Din documente reiese că tratativele pentru recunoaşterea Mănăstirii Bichigiu au durat zece ani. Socotim că saşii bistriţeni, la aceea vreme catolici, nu au încuvinţat în prima fază reconstruirea mănăstirii. Datorită faptului că în 1529, Petru Rareş (1527-1538 şi 1541-1546), primeşte de la Ioan Zapolza cetatea Bistriţei cu 50 de sate, precum şi Rodna cu 23 de sate şi Ungurașu cu 34 de sate. A devenit stăpân peste un teritoriu întins în Transilvania având ca şi capitală înfloritoarea cetate a Bistriţei, a treia ca mărime şi importanţă a Transilvaniei, atitudinea patriciatului săsesc din Bistriţa devine binevoitoare [*Ibidem, p 36;*].

La 10 mai 1763, la numai un după grozăvia lui Bukov, care a distrus bisericile, mănăstirile şi schiturile ortodoxe din Transilvania, crezând că lupta de organizare s-a încheiat, tot el, cu o mare suită de generali şi demnitari, însoţit şi de episcopul greco-catolic Petru Pavel Aron (1754-1764). A venit să primească jurământul

grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul Regimentului II de graniţă, pe platoul Mocirla din Salva, unde se aflau 3000 de recruţi. În faţa celor două batalioane de infanterie şi opt companii de cavaleri stăteau înşirate lângă comuna Salva [*Pr. Ion Alexandru Mizgan, Ofensiva uniatismului...., p 56;*] şi cum revolta mocnea în sufletele fiecăruia, în faţa lor (recruţilor) apare bătrânul Tănase Todoran, care a slujit ca soldat încă de sub împăratul Carol al VI-lea, care era în vârstă de 104 ani şi a strigat: ***„Vrem vlădică de legea noastră. Astfel nu jurăm. Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege Românească să ne-o ciufulească tisturile. Jos armele! Alungaţi afară păgânii din toate hotarele noastre!”*** [*Pr. Nicolae Feier, Sfinţii romani Atanasie Todoran din Bichigiu…, p 48;*].

De fapt aceasta era dorirea tuturor românilor nu numai a celor din zona Năsăudului, mai departe vedem ce scriu împărătesei sibienii: *„Ori arhiereu de lege grecească, ori să ni se sloboadă graniţele, să ieşim din ţară, să mergem acolo unde om putea să ni ţinem legea şi să avem şi pământ ca să trăim! ...Altfel nu jurăm. Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege Românească să ne-o ciufulească tisturile. Jos armele! Alungaţi afară păgânii din hotarele noastre!”* [*S. Dragomir, „Revista teologică III”, p 72-73 şi N. Iorga “Istoria Românilor din Ardeal şi Ungaria”, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică Bucureşti, 1989, p 288 apud Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 154;*].

O altă mărturie: *„De doi ani noi suntem cătane, adică grăniceri şi carte n-am căpătat de la înalta împărătească că suntem oaameni liberi! Ne-am scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătăneşti, copiii noştri vor merge până la marginile pământului să-şi verse sângele, dar pentru ce? Ca să fim robiţi, să n-avem nici un drept, copiii noştri să fie tot proşti, ori vor învăţa ceva, ori ba? Aşa nu vom purta armele, ca Sfânta Lege să ne-o ciufulească tisturile. Jos armele! Aruncaţi afară păgâni dintre hotarele noastre! Auziţi creştini români, numai atunci vom sluji, când vom vedea carte de la înălţata împărătească, unde-s întărite drepturile; până atunci, nu, odată cu capul, ce dă Gubernia şi cancelaria din Beciu, e nimica, îs minciuni goale de azi, de mâine”* [*Ion Bunea, Un martir al „Legii Româneşti”, Tănase Todoran din Bichigiu, în “Îndrumar bisericesc”, Cluj-Napoca, 1980, p275 apud Ion Mâzga, Ofensa uniatismului..., p 56;*].

Această cuvântare a bătrânului Atanasie Todoran a avut un efect puternic asupra grănicerilor. Amândouă batalioanele au ridicat armele şi le-au îndreptat spre Bukov şi cei care erau cu el. Cu greu a reuşit să scape rănit atât Bukov cât şi calul său, iar episcopul Petru Pavel Aron a scăpat cu fuga printr-un pârâu, abandonându-şi veşmintele.

Iată ce scrie cronicarul ungur Gyorgy Retegy despre revolta Sfântului Atanasie Todoran din mai 1763: *„În ţinutul Bistriţei între bieţii români buimăciţi au prins pe mulţi, pe unii i-au bătut cu vergile, pe alţii cu bâta, pe unul l-au tras în ţeapă, pe altul l-au spânzurat, la al patrulea i-au tăiat capul, pe al cincelea l-au tras pe roată. Se zice că acesta din urmă era de 114 ani şi nu-i acuzat de altceva, decât că în vara trecută (10 mai 1763, n.n.), pe când generalul Bukov cu episcopul unit (greco-catolic, n.n.) Petru Aron, din Bistriţa a venit între ei, s-a produs o mare tulburare şi atât generalul cât şi vlădica au fost siliţi să plece de acolo fugind. Se zice că acest bătrân s-a dus la vlădica şi i-a spus: «Fiul meu de unde eşti?» Acesta i-a răspuns că «de la Blaj». «Dacă eşti de la Blaj şi împărăteasa ţi-a dat domeniu, du-te acolo, stai liniştit, nu ne mai tulbura pe noi în credinţa noastră!» După aceasta l-a luat de mână pe vlădică şi l-a condus o bucată de loc, pentru ca mulţimea tulburată să nu năvălească asupra lui. Moşneagul care la vârsta de 114 ani a fost zdrobit pe roată pentru credinţa sa se numea Tănase Todoran din Bichigiu... ”* [*Pr. Nicolae Feier, Sf români Atanasie Tudoran...., p 48-49;*].

Poporul îl consideră răspunzător de distrugerea mănăstirilor şi bisericilor, precum şi de abandonarea revendicărilor naţionale ale înaintaşului său episcopului Inochente Micu: *“Şase luni au durat cercetările, iar la 12 noiembrie 1763 s-a publicat aspra sentiţă. Printre cei condamnaţi Mani Grigore, Dâmbu Alexa şi Ion Apetri din Zagra, Zinveliu Vasile din Poieni, Finegari Samuilă din Găureni, Vasile Oichii, Ioan Scuturici, Miron Natul, Dumitru Homei din Telciu, Vasile Dumitru Apopii din Mocod”* [*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 154-155;*].

A doua zi după rebeliune, grănicerii au reţinut armele, iar steagurile le-au dus la biserica din Năsăud şi le-au predat preotului pentru a le păstra. La scurtă vreme a venit o comisie să facă cercetări asupra celor întâmplate pe platoul Mocirla în mai 1763, cercetările au durat 6 luni. Este de înţeles că ancheta s-a îndreptat asupra lui Atanasie Todoran, şedinţa s-a pronunţat în 12 noiembrie 1763, cu următoarele pedepse: *“Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu în vârstă de 104 ani să fie frânt cu roata de sus în jos, capul lui să fie legat de o roată, pentru că a reţinut pe oameni de la unire şi de la înrolare”* [*Ion Mâzga, Ofensa uniatismului...., p 57;*]

„Atanasie Todoran a fost cu roata, iar Vasile Dumitru Apopii din Mocod, Mani Grigore din Zagra şi Vasile Oichii din Telciu au fost spânzuraţi şi trupurile lor neînmormmântate, pentru aceeaşi pricină. Pentru cei 15 condamnaţi s-a dictat pedeapsa cu moartea, apoi după citire, li se comută pedeapsă şi li se ordonă să treacă de zece ori în sus şi în jos printre loviturile de vergi a 300 de soldaţi, aşezaţi pe două rânduri. Atanasie Todoran este tras pe roată, pe platoul Mocirla din Salva, judeţul Bistriţa-Năsăud, cu 22 înainte de supliciul lui Horea şi Cloşca,

frânţi cu roata în 28 februarie 1785 pe platoul „La furci” lângă Alba Iulia” [*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 154-155;*].

Din Bichigiu au mai fost împuşcaţi şi alţi credincioşi printre care şi Toader Cătană, pentru că au iubit „sfinţenia legii patriarhilor”, adică credinţa ortodoxă. Capetele lor au fost împlântate în pari, înaintea porţilor lor, iar bucăţi din trupurile ciopârţite le-au pus la răscruci de drumuri [*Ion Bunea, art cât, p 276 apud Ion Mizgan, Martiriul lui Tănase Tudoran, p 58;*]. La rebeliune a participat şi un călugăr cu numele Sofronie Poppu , care declara că nu îi pasă de suferinţă şi de chinurile prin care trece sau de moarte pentru dreptate şi lege, fiindcă este mai bine să-şi piardă viaţa decât să trăiască în robie, că este mai plăcut a muri pentru lege decât a te face vânzătorul ei [*Ibidem, p 276-277 apud Ibidem, p 58;*].

În tradiţia populară s-au păstrat cântece şi doine ale lui Tănase Todoran a lui Dănilă din Bichigiu pe care le-a rostit în timpul groaznicelor torturi la care a fost supus pentru credinţa strămoşească, condiţie „sine qua non” (obligatorie, fără care nu se poate), o baladă care se păstrează până în zilele nostre, suna astfel:

“Nu vă daţi feciori cătane
Că-ţi purta păduchi cu coarne
Asta v-o spune de un an
Moşul vostru Todoran
În pământ de m-or băga
Nu mă las de legea mea
Asta-i legea lui Hristos
Sloboziţi puştile jos... ”

[*Valeria Peter Perescu, Eroi ai neamului în linia populară: Tănase Todoran - 235 ani de la frângerea cu roata, în revista „Zestrea”, Bistriţa, 1998, nr. 2, p 16 reprodus la Ion Mizgan, Martiriul lui Tănase Todoran..., p 59 şi la Nicolae Feier, Sfinţi români Atanasie Tudoran...., p 54;*]

O altă baladă năsăsudeană glăsuieşte:

“Şi l-au dus, l-au dus legat
Pe o roată l-au aşezat
Şi lumea plângea, plângea
Pe roată când îl trăgea
Todoran din grai grăia:
Eu mor pentru legea mea”

[*Ibidem, p 16 apud Nicolae Feier, Sfinţi români Atanasie Todoran..., p 54;*]

Toţi istoricii care s-au ocupat de Regimentul II de graniţă Năsăud, alături de Virgil Şotropa, fiind greco-catolici, au trecut sub tăcere motivaţia religioasă a revoluţiei pentru care a luptat, încercând să evidenţieze doar caracterul ei social. Având în vedere că ultimele cuvinte ale lui Sfântului Atanasie Todoran au fost: ***„Români, punturile pentru noi sunt moarte veşnică”*** [*Nicolae Feier, Sfinţi români Atanasie Todoran..., p 56;*].

Istoricul Augustin Bunea, l-a prezentat pe bătrânul Tănase Todoran ca iniţiatorul mişcării antiunioniste pe plaiurile năsăudene, nu din motive religioase, ci pentru a scăpa pe confraţii săi de obligaţiile militare [*Augustin Bunea, Episcopii Petru Pavel Aron şi Dionisie Novacovici sau istoria românilor transilvăneni de la 1715 până la 1764, Blaj, 1902, p 237-240;*]. Istorici mai noi ai Biserici greco-catolice, Silvestru Augustin Prunduş şi Clemente Plăianu, nici nu au mai pomenit de drama românilor din ţinutul Năsăudului, supuşi ofensivei catolice a Curţii de la Viena, condusă de generalul Bukov. Au încercat să justifice “reacţia atât de brutaşă a generalului Buccow” în Transilvania, pentru că nu au acceptat unirea cu Biserica Romei, ci şi-au îndemnat credincioşii să rămână fideli credinţei ortodoxe străbune [*Ion Mizgan, Martiriul lui Tănase Todoran..., p 59;*]. Este evident că aceste pretenţii istoriografice greco-catolice nu au nici o bază documentară şi nu se pot susţine şi nici demonstra, în schimb suferinţele prin care au trecut Sfântul Atanasie Todoran şi cei cu dânsul au rămas pană astăzi în popor chiar şi prin balade, nu numai prin cărţi.

Pedepsele care au fost aplicate românilor năsăudeni au făcut ca pe moment să renunţe categoric la intrarea în regimentele grănicereşti. Acest fapt a făcut ca un grup de aproximativ 40 de revoluţionari năsăudeni să meargă la episcopul ortodox sârb Dionisie Naovacovici, ducându-i un memoriu prin care îl rugau să primească satele sub oblăduirea eparhiei sale. Lucru care nu a fost posibil şi neputându-i ajuta, episcopul s-a văzut nevoit să-i îndemne a înceta acţiunile de împotrivire asupra unirii.

În acel memoriu era scris cu de-amănuntul suferinţele pe care trebuiau să le îndure de la soldaţii catolici care umblau prin sate să-i treacă la uniaţie. Memoriul s-a încheiat cu: *“Dacă tu Prea Sfinţite părinte nu te vei îndura de noi şi nu vei da ajutor şi mângâiere, nu ne mai întoarcem acasă, unde ne aşteaptă închisoarea şi pedepsele, ci pribegim în alte ţări, unde putem să rămânem liniştiţi”* [*Ibidem, p 60;*]. Episcopul sârb a înmânat acest memoriu şi guvernului Transilvaniei dar a fost respins. Cu toate acestea frământările continuau, iar revolta mai era întreţinută şi

de trei ucenici ai lui Sofronie de la Cioara: preoţii Lazăr, Teodosie şi Efrem [*Ibidem, p 61;*].

Cu siguranţă că credinţa lui strămoşească i-a fost insuflată şi de cuviosul Pahomie de la Ghedin, care a dus o luptă crâncenă în exil pentru apărarea dreptei credinţe.
Amintirea lui Tănase Todoran a rămas până în zilele noastre în creaţiile populare ale românilor din Ţara Năsăudului, mai jos vom reda câteva din aceste balade ale lui Tănase:

Cântecul lui Todoran [*Text reprodus după Dariu Pop şi Teodor Mihadaş, melodia la acest text fiind culeasă de Valeria Peter Predescu în 1978 de la Olari Aristina de 69 de ani din Telciu şi a fost reprodus în revista Zestrea în articolul „Eroi ai neamului …", Bistriţa, 1998, nr 2, p 16-17 apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 61-63;*]

Sub un deal cu stejăriş
Lângă Salva pon podiş
Într-o zi de primăvară
Grănicerii s-adunară
Ca să puie jurământ.

Zor di la bugernământ
Generalu-mpărătesc
Ş-un Vlădică românesc
După slujbă i-o oprit
Şi pă toţi i-o sfătuit
Jurământul să-l depună
C-apoi tăte-or mere strună.

Steagu când s-o aplecat
Un bătrân o-ncălecat
Moş Tănase Todoran
Nenfricatul veteran
Iese-n faţa lor călare
Şi rosteşte-o cuvântare:
"Nu primim a vostru sfat
Ne-aţi minţit, ne-aţi înşelat
Ca ş-atunci când am intrat
Grăniceri la împărat.
Pă minciuni împărăteşti

Nu dăm braţe voiniceşti”.

Moş Tănase Todoran
Nenfricatul ardelean,
Ani el numără o sută
Ş-aceea de mult trecură
Către-a lui să întorcea
Şi din gură aşa grăia:
“Steagu-acesta-i mincinos
Slobozâţi puştile jos
Apăi iar le ridicaţ
Şi spre domni să le-ndreptaţi!”

Grănicerii-l ascultau
Puştile le arunacu
Şi în loc de jurământ
Le trântiră la pământ.
Apoi iar le ridicară
Şi spre domni le îndreptară.
Domnii rău s-o spăimântat
l-asta nu s-o aşteptat.

Di la-nalta Împărăţie
O vinit o comnişâie
Şi pe mulţi îi judecară,
feştecare cum să peeară:
Unii-n temniţă băgaţi,
opt să fie spânzuraţi
Numa’ moşu Todoran
Nenfricatu veteran
El s-o sfârşit tras pe roată,
Plâns şi azi de lumea toată.

Mândru câmp bătut de rouă
Îi jălesc fecioare nouă
Şi nouă feciori voinici
Pă cei omorâţi aici
Lângă Salva pe Mocirlă
Şi codru plânge de milă.
Pă vârful Ţâbleşului

Cânta puiu cucului
Ş-aşa cântă cu jale
Gândeşti că Ţâbeleşul peere.

Balada lui Todoran [*Text cules în 1978 de Valeria Peter Predescu de la Todoran Lucia din Salva şi repodus în articolul „Eroi ai neamului....” revista “Zestrea”, p 17 , apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului....., p 64-65;*]

Pă la noi pă la Salva
Îi frumos primăvara
Pă cununa Mocirlii
Mândru cântă greierii
Cântă păsările-n
Toate primăverile
Ş-aşa cântă an de an
De jalea lui Todoran
Tras pe roată de duşmani
Nu s-o supus la tirani.

Fosta Todoran bărbat
O plecat ca delegat
În Viena la-mpărat
La Terezia Maria
Ca să curme iobăgia
Când Todoran o-nturnat
O venit tiranii-n sat
Şi pe râtu cel întins
Pe Mocirlă lume-o strâns
Să depună jurământ
Să fim robi pe-a nost pământ.

Iar Todoran om cuminte
O ieşit atunci în frunte
Grănicerii să-l asculte:
Bravilor românilor
Eu jur cu mâna pe piept
Că tiranii nu spun drept
Că eu multe am aflat
În Viena la-mpărat
Eu vă zâc: Nu vă predaţi

La tirani nu vă lăsaţi
Că duşmanu aşa te vrea
Să-i fi rob în ţara ta!

Iar duşmanii ca răsplată
I-au frânt oasâle pă roată
Todoran viteaz bărbat
O fost cu roata sfărâmat
Pă tus patru i-o ngropat
Colo-n Salva lângă sat
În mormânt formă de roată
De se miră lumea toată
Todoran cu fruntea-n sus
O murit sub roată pus
Tri viteji ca el mai are
În mormânt sub roată mare

Până-n clipa ce-o murit
Grănicerii-o sfătuit:
Nu vă daţi românilor
Să fiţi robi duşmanilor
Ni-o lăsat pildă vie
Cum să stăm la datorie
Să luptăm cu mic cu mare
Când ţara nevoie are.

Todoran [*Text cules de Ion Niţu Macavei şi inclus în culegerea de folclor a profesorului Liviu Păuş din Rodna, reprodus de noi după Valeria Peter Predescu, art.cât., p 17 rapud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 66-67;*]

Frunză verde de mohor
Stau de jale mai să mor!
Când aud că a murit
Omul nost cel mai cinstit,
Când aud că nu mai este
Todoran nu mai trăieşte
Şi azi mă cuprinde-un dor
Şi-aş fi vrut cu el să mor.

Frunzuliţă de pe dos,

Pe Todoran când l-au scos,
Când l-au scos de pe movilă
La oameni le era milă
Că l-au dus nemţii cu silă.

Şi lumea plângea, plângea
Pe roată când îl trăgea,
Todoran din grai grăia:
Eu, zău, mor pentru dreptate
Şi pentru a Sa Maiestate,
Mor dar voi nu vă lăsaţi
Să fiţi de nemţi înşelaţi
Şi sub ei nu cătuniţi
Că-ţi fi tot batjocuriţi!

Când aşa el a grăit
Tot trupul i l-au zdrobit
Acea roată blestemată
Şi de nişte câni lucrată!
Când Todoran a murit
Soarele n-a strălucit,
Luna nu s-a arătat
Şi nici ceriul n-a-stelat,
Făr' a fost numai cu jele
De pe pământ pân' la stele
Fire-aţi voi, nemţi blestemaţi,
Cum n-aţi ştiut ce lucraţi:
C-aţi tăiat un someşan
Ce-i cu numele Todoran.

Plângeţi-l voi someşeni
Bârgăuani şi monoreni
Că Todoran de-ar trăi
Astăzi n-aţi mai cătănii,
Făr' de câni ne-am dezdrobi
Şi, zău bine ne-ar mai fi.

După cum se observă şi din baladele populare care au rămas, Atanasie Todoran a avut o moarte mucenicească şi a lăsat în urma sa o istorie glorioasă a vieţii bise-

riceşti şi sociale din Transilvania la fel cum au făcut mulţi alţi care şi-au apărat credinţa cu propria viaţă.

Protosingelul Macarie Drăgoi, un cercetător perseverent în ceea ce priveşte Ţara Năsăudului, într-un studiu a redat mărturiile a doi ţărani din Bichigiu: *„La începutul anului 2003, prezenţi la Cluj, doi ţărani din Bichigiu mărturisesc cu evlavie despre trecutul strămoşilor din veacul al XVIII-lea, cei care au mărturisit cu bărbăţie dreapta credinţă”.* [*Macarie Drăgoi, Mărturisitorul Atanasie Todoran din Bichigiul Năsăudului, în revista „Renaşterea”, Cluj-Napoca, 2006, p 6 apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 67-68;*]

Petre Tecar, de 81 de ani, aduce următoarea mărturie [*Ibiem apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 67-68;*]: *«Tata meu, Timoftei Tecar, care a trăit 96 de ani, îmi spunea că pe vremea când era copil, mergea împreună cu alţi copii în ziua de Paşti în Piezi la casele oamenilor şi gazda le dădea ouă roşii la copii, cum îi obiceiul la noi în sat. Copiii se duceau şi la casa lui Tănase Todoran, care mai exista pe vremea aceea şi era la gura Văii Moroşanului, sub Pleşe, cum îi zicem noi. În casa lui Todoran mai stătea o nepoată de-a dânsului care le împărţea, la fel ca şi la alte găzdoaie din sat, ouă roşii la copiii care veneau de Paşti în Piezi. Mai trăiesc în Bichigiu două viţe de Todoran. Amândouă pot să-i fie neamuri. Mai ştiu de la tatăl meu că Tănase Todoran o mers pe jos la Viena să ceară de la împărătească drepturile românilor asupriţi în religia noastră strămoşească ortodoxă. Pentru aceea luptăm şi noi astăzi pentru credinţă şi adevăr, că suntem sânge de-a lui».*

Ioan Pop, de 60 de ani, îşi aminteşte următoarele [*Ibidem, apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 68-69;*]: *«Io, ştiu de la bunica mea, Gafta Pop, despre Tănase Todoran. Şi bunica ştie de la tatăl ei, care o fost notar la Salva pentru toată Valea Sălăuţei. Îmi spunea că Tănase Todoran pe vremea când o fost asupriţi ortodocşii s-o refugiat în Bucovina, din câte ştiu de la bunica, Todoran o avut un băiat care s-o îmbolnăvit şi o murit... De atunci nu l-o mai ţinut nimic ca să apere religia strămoşească şi bunurile satelor năsăudene. O dus munca de lămurire cu preoţii şi cu oamenii să nu se lase de credinţa ortodoxă. Ştiu că de două ori a fost la Viena.»*

Din scrierile lui Macarie Drăgoi, dar mă ales din relatările bătrânilor aflăm că Tănase Todoran nu a fost un om înalt, ci mai scund dar foarte ager, avea barbă albă, iar când a fost tras pe roată avea peste 100 de ani. Era cunoscător de carte ceea ce era un mare lucru în vremea aceea, deoarece majoritatea ţăranilor nu ştiau citi şi scrie.

„Mărturiile celor doi ţărani bichigeni snt deosebit de emoţionante prin această legătură de suflet cu trecutul, întregind figura lunminoasă a acestui mărturisitor năsăudean care şi-a vărsat sângele pentru Dreptate şi Adevăr ” [*Ibidem, apud Ion Mizgan, Ofensiva uniatismului..., p 69;*].

În tot ce am relatat până acum este de remarcat nodul extrem de simplu în care sunt spulberate cele “patru puncte deosebitoare” împotriva cărora luptaseră Sfinţii mucenici Visarion, aromânul din Banatul sârbesc, Sofronie de la Cioara, Atanasie Todoran şi ai săi, precum şi Popa Tunsu şi Marcu a Berăriţei, împreună cu toţi românii transilvăneni trecuţi la catolicism fără vreerea şi ştirea lor [*Feier, Nicolae, Sfinţi romani Atanasie Todoran..., p 25;*].

“Umbra ta Tănase Todoran - spunea George Bariţiu, să-i înveţe pe toţi daco-romanii a cunoaşte ce este constanţa şi perseverenţa în credinţă şi ce înseamnă să aibă cineva caracter, în orice poziţie socială s-ar afla” [*Marius Dan Drăgoiu, Martirul Tănase Todoran din Bichigiul Năsăudului, în Chemarea Credinţei nr 98-106, Bucureşti aprilie-decembrie 2001, p 17, apud Nicolae Feier, Sfinţii români Atanasie Todoran..., p 57;*].

Biserica Ortodoxă îl sărbătoreşte la data de 12 noiembrie, după ce canonizarea lui a avut loc la Bistriţa în 10 mai 2008 pe locul numit Mocirla din Salva unde a avut loc martiriul şi revolta în 10 mai 1763.

Viaţa Sfinţilor martiri Vasile din Telciu, Grigore din Zagra, Vasile din Mocod

Aceşti Sfinţi martiri au fost condamnaţi la moarte prin spânzurare pentru că nu au vrut să-şi lase legea strămoşească, în anul 1763, alături de Tănase Todoran care a fost tras pe roată [*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 154-155;*].

Mai jos redăm textul cuvântării primarului din Telciu, Sever Mureşan, rostit în ziua canonizării: „245 de ani au trebuit neamului românesc până când a aşezat la locul care li se cuvine în calendarul Bisericii noastre străbune între sfinţii martiri, care vor fi cinstiţi de acum de către întreaga Biserică Ortodoxă, pe Atanasie Todoran din Bichigiu, pe Vasile Oichii din Telciu, pe Mani Grigore din Zagra şi pe Vasile Dumitru a Popii alias Vasoc din Mocod” [*Feier, Nicolae, Sfinţi romani Atanasie Todoran..., p 25;*].

Tănase Todoran a trăit până în 1963, ajungând la o vârstă de peste o sută de ani, ca să vadă pierirea bisericii mănăstirii din Bichigiu, ctitorie voievodală a lui Petru Rareş, a episcopului Ardealului Ioan Layr şi a ieromonahilor Matei, Alexandru şi Petru, rezidită, cum spune un vechi document latin, în locul unei mănăstiri şi mai

vechi ce se află „între hotarele comunelor Telciu şi Hordou, pe apa Bichigiului”. Rezidirea s-a făcut între anii 1523-1533 cu banii lui Vodă Rareş şi cu sprijinul Cetăţii Bistriţa.

În apropierea acestei mănăstiri s-a născut, în anul 1659, apoi a copilărit cu Tănase Todoran a lui Dănilă. Tot din seva acestei ctitorii voievodale s-a hrănit şi celălalt martir al nostru Vasile din Telciu.

Mănăstirea voievodală din Bichigiu tocmai fusese incendiată şi demolată de către oamenii episcopului greco-catolic Petru Pavel Aron şi ai generalului catolic austriac Bukow, care au pus în aplicare „Ordinul Măritei Comisiuni Regale”[*Pr. Ion Alexandru Mizgan, Ofensiva uniatismului...., p 50-65;*], din anul 1761, cu caracter de lege, care avea următorul conţinut: “Mănăstirile de lemn să fie arse pretutindeni, cele de piatră să fie distruse, iar dacă cineva s-ar opune în mod temerar, să fie pedepsit negreşit prin moarte prin spânzurătoare sau prin pierderea capului”[*Ibidem, p 50;*].

De la părintele Alexandru Mizgan aflăm că „Militarizarea zonei Năsăudului a început în luna august 1762, când au fost trimişi ofiţeri de la Viena la Năsăud, să organizeze regimentul. La 10 mai 1763, considerându-se că munca de organizare s-a încheiat, generalul Bukow, cu o mare suită şi însoţit de episcopul unit Petru Pavel Aron (1754-1764), a venit să primească jurământul grănicerilor năsăudeni şi să le sfinţească steagul. Aceste momente solemne au fost organizate la Salva, pe platoul numit «Mocirla» ”[*ibidem*].

Cuvântarea înflăcărată a bătrânului Tănase Todoran a avut efect imediat. În acel moment, a început revolta. Aceasta se datorează şi faptului că toţi ofiţerii regimentului erau austrieci, ei nu cunoşteau obiceiurile locului şi îi dispreţuiau pe români. Grănicerii abia intraţi în serviciul militar erau trataţi cu severitate excesivă. O profundă indignare a cuprins inimile credincioşilor când au observat că ofiţerii regimentului îşi băteau joc de religia şi de Biserica românească, încercând să-i atragă la catolicism.

După abia un an de la distrugerea mănăstirilor, au venit să le ceară năsăudenilor şi bistriţenilor români ortodocşi jurământ militar într-o altă credinţă sub porunca şi îndrumarea căreia li se demolaseră sanctuarul lor de noblețe şi reper duhovnicesc ce-l aveau de la Vodă Rareş. N-a scăpat de prăpădul lor nici o mănăstire ortodoxă şi nici schiturile din toată Transilvania. Actul acesta de barbarism în numele „civilizaţiei europene catolice” l-a determinat pe bătrânul oştean să-i numească pe cei ce l-au comis “păgâni”.

Înainte de rebeliunea armată de la Salva l-a fost închis pe Sfântul Atanasie Todoran câţiva ani în Turnul Dogarilor din Cetatea Bistriţa. După ce a ieşit din închisoare s-a opus cu îndârjire împărtăşirii fiului său muribund cu azimă precum şi spovedirii lui de către un preot catolic: "Bătrânul l-a îngropat în cultul credinţei strămoşeşti, peste voia autorităţilor, căci el nu aderase şi nu pricepea de ce trebuie să fie catolic.

Sfântul Vasile Oichii de la Telciu a fost spânzurat pentru că a însoţit o delegaţie de români la Viena pentru apărarea ortodoxiei, iar momentul în care episcopul greco-catolic Petru Pavel Aron a vrut să intre în biserica din Telciu s-a opus şi tot satul l-a ascultat, episcopul ocupând biserica cu armata. Trupul lui a rămas neîngropat mai multe zile la Salva de unde potrivit, unei tradiţii, ar fi fost furat şi îngropat pe ascuns în cimitirul din Telciu" [*Nicolae Feier, Panteonul bistriţenilor, p 157.*].

La executarea pedepsei, atât Tănase Todoran, cât şi confraţii săi de supliciu, şi-au păstrat sângele rece, declarând că nu regretă suferinţa morţii pentru dreptate şi lege, fiindcă este mai bine să-şi piardă viaţa decât să trăiască în robie, că e mai frumos a muri pentru lege decât a te face vânzătorul ei.

Primind moarte martirică, Sfântul Atanasie şi Sfinţii Vasile din Telciu, Grigore din Zagra, Vasile din Mocod şi-au vărsat sângele pentru credinţa strămoşească şi pentru drepturile românilor transilvăneni. De atunci şi până astăzi, cinstirea memoriei celor 4 mucenici se face neîntrerupt în conştiinţele ortodocşilor năsăudeni.

Canonizarea lor a avut loc la 10 mai 2008, iar noi îi sărbătorim în fiecare an la data de 12 noiembrie, zi în care ei au primit martiriul.

(Extras din Lucarea de disertaţie: "Sfinţii români din Ardeal", 2010, Anca Avram)

Tănase Todoran, martirul năsăudean apărător al credinţei strămoşeşti şi al neamului/ Persecuţiile românilor din Transilvania şi lupta lor pentru a rămâne în biserica strămoşească

„Neamul românesc din Ardeal a avut de îndurat multe nedreptăţi, umilinţe şi prigoane de-a lungul istoriei sale zbuciumate, rămânând, însă, neclintit în cele două repere fundamentale ale sale, care i-au asigurat continuitatea: credinţa strămoşească şi conştiinţa naţională. Deşi supuşi aproape permanent unor presiuni politice, sociale şi religioase din partea stăpânitorilor străini cu scopul de a-i

deznaţionaliza şi asimila în mod treptat, românii transilvăneni au rezistat miraculos în vâltoarea vremurilor printr-o miraculoasă tărie de caracter ascunsă sub chipul umilinţei, dar şi arătată din când în când de personalităţi exponenţiale, care sunau ceasul deşteptării în clipele de mare încercare. Unul dintre cei care au ridicat stindardul credinţei şi al neamului în faţa stăpânitorilor a fost şi bătrânul oştean Tănase Todoran din satul Bichigiu, martirizat de autorităţile habsburgice la Salva în 12 noiembrie 1763.

Tănase Todoran, cunoscut din documente şi sub numele de „Todoran a lui Dănilă", s-a născut în localitatea Bichigiu în jurul anului 1659, fiind perceput în conştiinţa românilor năsăudeni ca un personaj aproape legendar prin vârsta şi faptele sale.

În documentele publicate până în prezent de către Augustin Bunea, Eudoxiu Hurmuzaki, Virgil Şotropa, Ioan Lupaş, Silviu Dragomir, Teodor Tanco şi alţii, sunt exprimate păreri conform cărora Tănase Todoran ar fi avut în 1763 vârsta matusalemică de 120 sau 104 ani. Majoritatea istoricilor înclină spre a doua variantă, deşi ambele ipoteze sunt greu de verificat şi de apreciat. Oricum, este cert că Tănase Todoran avea o vârstă foarte înaintată în momentul martiriului său, un fapt excepţional, având în vedere că în epoca respectivă vârsta cea mai înaintată la bărbaţi era undeva în jurul a 60 – 65 de ani.

De tânăr, Todoran al lui Dănilă din Bichigiu pleacă ca soldat în armata imperială, unde timp de aproape 11 ani slujeşte împărăţiei în regimentul „Principele Carol" cu garnizoana în zona Vienei. Din motive neştiute, probabil datorită întârzierii eliberării, se hotărăşte să dezerteze, întorcându-se în Transilvania pe cărările ascunse ale munţilor. Aici, se pare, s-a alăturat cetei de „răzvrătiţi" ai lui Pintea Gligor, vestitul erou al Maramureşului, devenind unul dintre căpitanii acestuia, datorită vastei sale experienţe militare dobândite în armata imperială. După uciderea lui Pintea, căpitanul Tănase Todoran rătăceşte prin munţi şi pe vreme de iarnă trece în Moldova, unde se înrolează în oastea domnitorului Mihail Racoviţă, slujind aici cu credinţă şi devotament mulţi ani. Pentru eroismul lui a fost remarcat şi răsplătit de domnitor prin ridicarea la rangul de răzeş domnesc în anul 1717, primind un domeniu considerabil, care îi asigura acum o viaţă liniştită.

Chiar dacă risca arestarea şi condamnarea pentru dezertare din armata imperială şi implicare în revolta lui Pintea, Tănase Todoran renunţă după o vreme la viaţa liniştită şi respectabilă din Moldova şi se întoarce în Transilvania. Ceea ce l-a determinat să se întoarcă de dincolo de Carpaţi au fost veştile îngrijorătoare despre presiunile şi persecuţiile pornite de habsburgi împotriva românilor pentru a-i convinge să treacă de la credinţa ortodoxă la unirea cu Roma. Era perioada de după

tragicul an 1701, când mitropolitul ortodox Atanasie Anghel, în urma unor şantaje şi presiuni morale fără precedent, apostaziază de la Ortodoxie şi devine primul episcop unit cu Roma din Ardeal. Românii de aici rămân pentru multă vreme fără un episcop ortodox, fiind supuşi prin diverse metode unor presiuni morale şi umilinţe sociale din partea autorităţilor pentru a-l urma pe ierarhul lor apostat Atanasie, pe care acum îl numeau Satanasie.

Întors în Transilvania supusă acestor urgii religioase, Tănase Todoran nu este uitat de către stăpânire pentru nesupunerile lui, fiind arestat şi închis câţiva ani în Turnul Dogarilor din cetatea Bistriţa. În anul 1750 este eliberat din considerarea„adâncei bătrâneţe", aşa cum aflăm dintr-o însemnare în registrul oraşului Bistriţa şi se întoarce în Bichigiu.

Deşi avea o vârstă înaintată, după eliberare acesta se implică activ în viaţa socială a văii Someşului, fiind până în anul 1758 judele satului Bichigiu, funcţie similară cu primarul de astăzi şi colector de contribuţie în satele din zonă, care aparţineau magistratului cetăţii Bistriţa.

Prozelitismul agresiv şi perfid al catolicismului în satele româneşti a fost făcut cunoscut mai ales prin revolta monahului Sofronie din anii 1759 – 1761, care a cuprins aproape toată Transilvania. Acesta arăta clar că sub masca păstrării ritului ortodox se încearcă schimbarea credinţei şi dezbinarea religioasă a românilor. Se spune că şi Tănase Todoran ar fi intrat în legătură cu vestitul monah din Munţii Apuseni, care a pornit revolta. Cu siguranţă aprigul bărbat din Bichigiu a asistat îngrijorat şi neputincios, ca mulţi alţii, după înăbuşirea răscoalei religioase a lui Sofronie, la masacrul odiosului general von Bokow, care sub binecuvântările perfide ale episcopului unit Petru Pavel Aron, a distrus cu tunurile zeci de sate şi mănăstiri ortodoxe ale Ardealului.

În tot acest timp, Tănase Todoran a fost un aprig apărător al drepturilor religioase şi sociale ale românilor năsăudeni, împotriva abuzurilor magistratului Bistriţei. Conştient de intenţiile Vienei şi de subterfugiile Bistriţei, începe să-şi afirme tot mai mult crezul său, accentuând latura religioasă a problemelor românilor prin apărarea credinţei ortodoxe strămoşeşti. Conform tradiţiei păstrate în zona Năsăudului, la moartea fiului său nu a acceptat ca acesta să fie împărtăşit de către un preot unit, considerând actul ca o abatere de la credinţa ortodoxă şi atragere subtilă spre uniatism. În acel moment episcopul unit al Transilvaniei era Petru Pavel Aron, care cu sprijinul Curţii de la Viena încerca să aducă la uniaţie pe toţi românii ardeleni, trimiţând preoţi uniţi în toate satele ortodoxe. Acesta a întâmpinat, chiar după înfrângerea revoltei lui Sofronie, o dârză rezistenţă în zona

Năsăudului al cărei pilon de bază era Tănase Todoran din Bichigiu. Bătrânul oştean nu se sfieşte, împreună cu bichigenii, să-l înfrunte pe episcopul unit în mod direct la 4 mai 1763, închizându-i biserica la vizita canonică de pe valea Someşului, chiar înainte cu o săptămână de evenimentele cruciale de la Salva, deşi era conştient de efectele pe care le poate avea această atitudine.

Momentul care l-a consacrat pe Tănase Todoran, atestându-i curajul şi calitatea de martir şi mărturisitor al credinţei ortodoxe, a fost revolta de la Salva din 10 mai 1763.

După problemele religioase şi sociale din 1759-1761, împărăteasa Maria Tereza a decis să înfiinţeze două regimente de graniţă pentru întărirea siguranţei imperiului, la Orlat, în zona Sibiului şi la Năsăud, în ţinutul Bistriţei. În aceste regimente noi urmau să fie înrolaţi români ardeleni, care aveau să dobândească astfel şi anumite drepturi şi privilegii imperiale. Intenţia împărătesei, dusă la îndeplinire de generalul von Bukow, urmărea nu doar militarizarea acestor ţinuturi pentru siguranţa statală, ci şi atragerea la uniaţie a românilor ortodocşi, pentru a fi controlaţi mai bine. În cele două zone, Sibiu şi Năsăud, erau încă multe probleme serioase în ceea ce priveşte răspândirea unirii cu Roma printre români. Aceştia îşi apărau cu dârzenie credinţa strămoşească, mai ales că acum aflaseră, în urma mişcărilor împotriva uniaţiei, de încercările viclene ale habsburgilor de a-i atrage la catolicism.

Imediat după decretul imperial din 1762, prin care se înfiinţau cele două regimente, Tănase Todoran împreună cu alţi lideri ai satelor, care urmau a fi militarizate, a plecat la Viena pentru a solicita Curţii garanţii în privinţa drepturilor şi privilegiilor promise românilor, dar mai ales dreptul de a păstra credinţa ortodoxă. Aceştia s-au întors cu promisiunea că le vor fi acceptate toate cererile, producând mare bucurie năsăudenilor, care s-au declarat gata de a primi armele, intrând în regimentul grăniceresc. Lucrurile au mers astfel relativ bine sub organizarea generalului Bukow, urmând ca în cursul anului 1763 noii grăniceri români să depună jurământul de credinţă, devenind cetăţeni liberi ai imperiului cu drepturi depline. Existau astfel mari speranţe că românii intraţi în regimentele grănicereşti pot rămâne în credinţa lor ortodoxă strămoşească, mai ales că împărăteasa Maria Tereza, după răscoala lui Sofronie, a acceptat că ortodocşii să aibă episcopul lor, după o perioadă de 60 de ani, în persoana ierarhului Dionisie Novacovici, de neam sârb, instalat la Răşinari în 1761.

La 10 mai 1763 avea loc la Salva, pe locul numit „La Mocirla”, acţiunea de inaugurare a regimentului grăniceresc năsăudean, prin depunerea jurământului de

credinţă în faţa generalului imperial Bukow şi surprinzător pentru cei prezenţi, a episcopului unit Petru Pavel Aron. Surprinzătoare era prezenţa episcopului unit la acest moment, deşi noii grăniceri români erau de credinţă ortodoxă şi aveau în acel moment un ierarh la Răşinari, iar Curtea imperială le promisese dreptul de a-şi păstra credinţa strămoşească.

Acum are loc episodul crucial pentru valea Someşului a revoltei lui Tănase Todoran, care a avut curajul să ia în mâinile sale întreaga greutate a confruntării cu imperiul, împotrivindu-se demn temutului general Bukow şi ambiţiosului episcop unit Aron. După citirea hotărârii imperiale, în faţă a ieşit bătrânul Todoran care a poruncit grănicerilor să arunce armele, pentru că actul imperial nu cuprindea şi drepturile promise, în special păstrarea credinţei ortodoxe şi eliberarea deplină din iobăgie.

Se spune că Tănase Todoran a mers chiar lângă episcopul Aron şi l-a întrebat: „De unde eşti, fătul meu?", iar episcopul i-a răspuns: „De la Blaj"; după care bătrânul i-a spus răspicat: „No, atunci dacă eşti de la Blaj şi acolo ţi-o dat împărăteasa domeniu, du-te la locul tău şi nu mai veni pe aici să ne tulburi pe noi"! Şi l-a scos de după umăr prin mulţime la drum.

Imediat pe platoul „La Mocirla" s-a produs o adevărată învălmăşeală, pe care n-au reuşit să o potolească nici generalul, nici episcopul, nici reprezentanţii locali ai imperiului.

Istoricii Virgil Şotropa şi Teodor Tanco arată că trei factori i-au determinat pe români să se împotrivească deciziei imperiale: încercarea deghizată de a-i converti pe grăniceri la catolicism, prin jurământ faţă de episcopul unit; conscrierea în regiment cu acelaşi statut de iobagi, problemă clarificată doar în 1766 prin noul statut militar şi faptul că toţi ofiţerii regimentului erau străini de neam şi îi dispreţuiau pe români, tratându-i cu o severitate excesivă. Toţi au fost cuprinşi de neîncredere şi amărăciune şi au izbucnit într-o revoltă spontană, încât atât generalul Nicolae Adolph von Bukow, cât şi episcopul Petru Pavel Aron au scăpat cu greu, fugind peste dealurile din jur. Oamenii revoltaţi, deşi i-au alungat pe reprezentanţii autorităţilor, nu s-au dedat la acte reprobabile, ci s-au întors dezamăgiţi la casele lor, având credinţa că au fost înşelaţi şi minţiţi pe faţă.

Acţiunea de împotrivire a năsăudenilor a fost raportată imediat Vienei, care a calificat-o drept răscoală militară, stabilind o comisie care să o cerceteze după legile militare. La scurt timp este arestat bătrânul Tănase Todoran, considerat capul răzvrătirii, împreună cu alţi 20 de ţărani năsăudeni şi judecaţi pentru atitudinea lor

demnă şi curajoasă faţă de imperiu. În mai puţin de o lună cei învinuiţi au fost condamnaţi după legile militare la pedeapsă cu moartea, pentru afrontul hotărât adus deciziilor imperiale habsburgice. Execuţia a avut loc la 12 noiembrie 1763 la Salva, exact pe locul revoltei din luna mai: Tănase Todoran din Bichigiu, în vârstă de 104 ani, a fost zdrobit cu roata, ca principal vinovat, iar alţi trei răzvrătiţi, Vasile Oichi din Telciu, Grigore Manu din Zagra şi Vasile Dumitru din Mocod, au fost spânzuraţi; celorlalţi li s-a comutat pedeapsa cu moartea în închisoare sau biciuire publică.

Se povesteşte despre bătrânul Todoran că şi atunci când era pe roată şi i se sfărâmau oasele încă striga: „Nu vă daţi, fraţilor”.

Câteva zile trupurile celor patru martiri au fost lăsate la vedere pentru ca ţăranii români să ia aminte, după care au fost îngropate chiar în acelaşi loc pe platoul Salvei.

În acest fel s-au jertfit pentru credinţa şi demnitatea lor cei patru români vrednici de neamul lor, anticipând oarecum marea răscoală românească a lui Horea din 1784, cauzată tot de iobăgie şi presiunea trecerii la catolicism.

După executarea celor patru martiri, a urmat o mare prigoană în satele din jur, încât mulţi dintre cei care au participat activ la revoltă şi-au căutat scăparea prin ascunzişurile munţilor sau au trecut în Moldova, părăsindu-şi vetrele părinteşti. Timp de aproape un an a ţinut teroarea şi frica în zona văii Someşului, până când Viena a trimis alţi ofiţeri la regimentul grăniceresc de aici, în frunte cu colonelul Carol de Enzemberg, care cu prudenţă şi mult tact au reuşit să-i liniştească pe români.

Chiar şi în aceste condiţii, Curtea de la Viena a fost nevoită să facă unele concesii românilor de aici, încercând în schimb prin toate metodele să-i atragă la catolicism, pentru că acesta era scopul ascuns al măsurilor sale şi una dintre condiţiile întăririi controlului imperial asupra zonei văii Someşului.

Evenimentele de la Salva din 1763 confirmă întru totul faptul că autorităţile habsburgice nu doreau decât o supunere a someşenilor indiferent de condiţii. Modificarea termenilor unei înţelegeri nu era un obicei nou şi reacţia lui Todoran a fost determinată nu de formula jurământului, ci de conţinutul actului respectiv, care nu mai corespundea cu cele făgăduite la Viena de către împărătească. Tănase Todoran a înţeles că la umbra pachetului cu promisiuni se ascunde altceva şi anume, intenţia vicleană a imperialilor de a-i atrage pe români la unirea cu Roma.

Catolicizarea era un scop foarte important pentru habsburgi, deoarece prin intermediul credinţei se putea foarte bine coordona şi controla populaţia românească. De aceea, ulterior unirea s-a realizat în multe zone ale Ardealului prin interesul direct al Curţii de la Viena, care în schimbul unor drepturi şi privilegii sociale şi economice, a obţinut din partea unor români aderarea formală la Biserica Română unită cu Roma, păstrând ritul şi tradiţia ortodoxă în mare măsură.

Chiar dacă prin trecerea la uniaţie s-au deschis pentru românii ardeleni noi perspective şi condiţii mai bune de viaţă, ea a însemnat în fapt ruperea de credinţa strămoşească ortodoxă, care asigura unitatea neamului românesc şi dezbinarea religioasă a românilor, aşa cum doreau, având tot interesul, stăpânii habsburgi.

Teza că prin unirea cu Roma s-a salvat neamul românesc de la calvinizare este una strict de propagandă greco-catolică şi nu are nici o valoare sau acoperire istorică. Aceasta pentru că acţiunile de calvinizare au încetat după venirea habsburgilor în 1686, iar apoi, a existat în paralel după uniaţia din 1701 şi o Biserică Ortodoxă în Transilvania care nu s-a calvinizat şi nici nu s-a catolicizat, ci a cunoscut o mare dezvoltare şi creştere duhovnicească mai ales în vremea marelui mitropolit Andrei Şaguna. Pe de altă parte, este absurd să se spună că prin unirea cu Roma, adică prin trecerea la catolicism, s-a salvat credinţa ortodoxă de calvinizare, întrucât atât aderarea la calvinism, cât şi unirea cu catolicii însemnă apostazia de la Ortodoxie şi pierderea ei.

Tănase Todoran, împreună cu ceilalţi trei martiri români ortodocşi, Vasile Oichi, Grigore Manu şi Vasile Dumitru, s-au jertfit pentru credinţă şi neam, nesuportând să vadă cum Ortodoxia românească este „batjocorită” de cei străini. Pentru curajul şi demnitatea lor martirică, dragostea de credinţa ortodoxă şi asumarea deplină a spiritului românesc, în anul 2007 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât canonizarea celor patru mucenici ai Ortodoxiei ardelene şi cinstirea lor în rândul sfinţilor mărturisitori ai lui Hristos pe pământ românesc, având ca zi de prăznuire data de 12 noiembrie. Slujba de canonizare a avut loc la 11 mai 2008, chiar pe platoul „La Mocirla” de la Salva, locul martiriului, unde exact cu 245 de ani şi o zi înainte Tănase Todoran a strigat fraţilor români din regiment: „Jos armele!”, în faţa generalului austriac şi a episcopului unit.

Astfel, pământul sfânt al Transilvaniei a mai adăugat încă patru mucenici ai lui Hristos pe altarul credinţei strămoşeşti, alături de ierarhii Ilie Iorest şi Sava Brancovici, care s-au împotrivit calvinizării, de ieromonahii Visarion Sarai şi Sofronie de la Cioara, de preoţii Ioan din Galeş şi Moise Măcinic din Sibiel, de credincioşii Nicolae Oprea Miclăuş din Sălişte şi Ioan Oancea din Făgăraş, care s-

au opus uniaţiei, luptând pentru Ortodoxie, unitatea neamului, libertatea şi demnitatea noastră.

Legendarul Tănase Todoran din Bichigiu, care a ţinut sus steagul credinţei românilor năsăudeni, devine acum pentru noi Sfântul Mucenic şi Mărturisitor Atanasie Todoran, descris cel mai bine de troparul întocmit în cinstea sa: „Luptător pentru credinţă şi neam, biruitor al potrivnicilor lui Hristos şi apărător neînfricat al Ortodoxiei, ai odrăslit în ţara Năsăudului, primind cu bărbăţie moarte de martir. Pentru aceasta, nimicind amăgirile asupritorilor, ai câştigat cununa cea neveştejită a sfinţeniei. Fericite Atanasie, roagă-L pe Hristos Dumnezeu să miluiască şi să mântuiască sufletele noastre" (Pr. Adrian Cherhaţ: Sfântul Atanasie Todoran – mărturisitor al credinţei ortodoxe din zona Năsăudului, Revista „Ecoul")

Când militarii erau pregătiţi pentru depunerea jurământului, în faţă a ieşit, călare, „moş Tănase Todoran", în vârstă de 104 ani şi le-a rostit grănicerilor o cuvântare. Printre altele le spunea: „De doi ani noi suntem grăniceri şi carte n-am primit de la înalta împărătească că suntem oameni liberi!… şi apoi aşa nu vom purta armele ca Sfânta credinţă să ne-o batjocorească! Jos armele!". Soldaţii care urmau să depună jurământ de credinţă faţă de Viena au trecut de partea lui Atanasie aruncând armele jos, în semn de protest şi nesupunere.

Mărturisirea credinţei strămoşeşti şi atitudinea eroică a bătrânului Atanasie din Bichigiu au rămas în conştiinţa colectivă, care le-a transpus şi în creaţiile populare:

„În pământ de m-or băga
Nu mă las de legea mea
Asta-i legea lui Hristos
Sloboziţi puştile jos[...]
*
De la-nalta Împărăţie
O venit o comnişie
Şi pe mulţi îi judecară
Feştecare cum să piară:
Unii-n temniţă băgaţi,
Opt să fie spânzuraţi,
Numa moşu Todoran,
Ne-nfricatu veteran,
El s-o sfârşit tras pe roată
Plâns şi azi de lumea toată.
*

[...] Când Todoran a murit
Soarele n-a strălucit,
Luna nu s-a arătat
Şi nici ceriul n-a-nstelat,
Făr` a fost numai o jele
De pe pământ pân` la stele"

Persecuţiile românilor din Transilvania şi lupta lor pentru a rămâne în biserica strămoşească

„Într-o cerere din 1755, românii din scaunul Seliştei, se roagă mitropolitului din Carlowitz: «Pentru Hristos nu ne vei uita, nici dorirea noastră că suntem dosădiţi şi legaţi şi bătuţi pentru sfânta lege, că acum nu mai ştim ce să mai facem de atâtea necazuri şi legături şi bătăi, prăzi şi geruri, care ne-au degerat mâinile şi picioarele noastre în legăturile lor, că ce-am păţit înainte, iar de când a venit Aron (episcop unit) toate temniţele le-au umplut de robi preoţi şi mireni, cari nu s-au făcut din zilele lui Maximilian şi Diocleţian, împăraţii cei tirani, precum face Aron cu protopopul lui acum cu creştinii pentru legea cea grecească».

Într-o altă cerere, adresată mitropolitului din Carlowitz la 4 decembrie 1756, pentru a li se da un arhiereu ortodox, românii din Sălişte şi din toată marginea de la Braşov până la Dobra spun: «Nu mai avem puteri a răbda răul ce ne cade asupra noastră de la popii cei uniţi în toate zilele şi supărările, că în toate zilele ne prind la arest şi ne căsnesc cum este mai rău, încă ne dau şi în mâna biraelor, de ne închid prin temniţe. Deci de al lor mare rău ne-am pustiit toţi şi case şi moşii şi şedem tot fugiţi prin păduri, fiindcă nouă nu ne trebuiesc popii cei uniţi până la moarte. Mai bucuros moartea vom pofti ca pe ei să ne stăpânească».

Într-o altă plângere către acelaşi mitropolit se descriu cazuri de arestări de preoţi şi de ţărani ortodocşi din mai multe sate (Săşciori, Sebeşel, Jina, Poiana, Tărtăria). Metoda era cam aceeaşi pretutindeni: plutoane de soldaţi intrau noaptea în sat, legau străjile, arestau pe preoţi, «îi băteau de moarte» pe preoţi şi pe preotese, jefuiau tot din case, luau şi vitele, apoi plecau cu preotul legat, iar în lipsa lui cu preoteasă, uneori cu copilul mic în braţe, cum au făcut cu preoteasa din Deal, al cărei copil a murit degerat pe drum. (…) La Schitul Cioara venind «12 unguri» să prindă pe călugăr şi acela fugind în pădure, «s-a suit pe Sfântul altar şi au început a-l descoperi şi a-l strica şi au doborât acoperişul şi pereţii». Călugărul care a fugit era Sofronie care va deveni peste doi ani căpetenia răscoalei religioase antihabsburgice din Transilvania.

(…) Ortodocşii români mureau în toate părţile ca martiri pentru credinţa lor, fie împuşcaţi sau spânzuraţi, fie în bătăi şi în temniţe, însăşi împărăteasa Maria Tereza trebui să recunoască în rescriptul din 1760 că «mulţimea a fost tratată în acel principat al nostru cu moartea şi cu alte mijloace de cruzime pentru religia neunită de rit grec» …după ce poporul se linişteşte şi se duce pe la vetre, generalul începe o acţiune de represiune şi mai cruntă şi mai sistematică decât cele anterioare. El a ordonat la 9 aprilie o anchetă pentru a afla care dintre români s-au declarat până la l aprilie 1761 contra uniaţiei sau nu s-a declarat contra ei şi care din ei revin acum asupra declaraţiei împotriva uniaţiei, pentru a atribui bisericile şi posesiile lor majorităţii.

Ancheta s-a făcut de comisii alcătuite din funcţionari subordonaţi generalului, asistaţi de către doi preoţi uniţi. Deci comisiile erau lipsite de imparţialitate. Rezultatul nefavorabil al anchetei l-a făcut pe general să schimbe promisiunea în privinţa bunurilor bisericeşti şi să refuze a atribui ortodocşilor bisericile şi bunurile bisericeşti, pe motiv că religia ortodoxă nu e receptă, ci numai tolerată. Aplicarea acestei măsuri întâmpina însă în unele părti greutăţi, în Ocna Sibiului, în Sălişte, în Sadu, de exemplu, românii declarându-se toţi ortodocşi au refuzat să împlinească ordinul de a preda totuşi biserica preoţilor uniţi. A trebuit ca companii de soldaţi să le ia biserica şi s-o predea episcopului Petru Aron, iar pe fruntaşi să-i aresteze şi să-i supună la bastonade în piaţa Sibiului.

În 6 iulie 1761, în prezenţa celor doi episcopi, Petru Pavel Aron şi Dionisie Novacovici, generalul Bucow personal a luat cheile ambelor biserici din Alba Iulia de la ortodocşi şi le-a dat uniţilor. După aceasta ambii episcopi slujiră liturghia, Petru Pavel Aron în biserică fără nici un credincios, Dionisie Novacovici în grădina casei unde locuia, având aşa de mulţi credincioşi, încât mulţimea n-a încăput nici în grădina, nici în piaţa publică.

Generalul Bucow a procedat şi la represiuni numeroase. Petru Pavel Aron apărea acum din nou în diferite părţi în convoiul generalului. La Cuzdrioara, lângă Dej, fiind trimisă o trupă de soldaţi să aresteze nişte preoţi ortodocşi şi poporul smulgând pe cei arestaţi din mâna soldaţilor, generalul Bucow a trimis acolo pentru represiune trei companii din Turda, 100 de soldaţi din Cluj şi o companie de dragoni. În raportul către împărătească, Bucow scrie la 8 septembrie 1761: «La atac s-a distins căpitanul baron Cavallence din dragoni care a împresurat satul cu atâta precauţie cu trupa sa, încât nici unul din cei ce au voit să se refugieze n-a reuşit să răzbată. Conducătorii au fost arestaţi şi judecaţi pe loc şi anume doi la moarte prin ştreang şi doi la serviciu militar pe viaţă»”

(…)

Sofronie se duce în Zarandul apărat de munţi şi rezultatul acţiunii lui printre moţi îl vedem într- un memoriu adus în mai 1760 de o delegaţie de ţărani Congregaţiei nobililor din judeţul Hunedoara, adunată la Deva.

În memoriu se spunea, îmbinându-se respectul cu hotărârea: «Dacă vreţi să scoateţi de la noi ceva, sub cuvânt de contribuţie, ori altă trebuinţă a Principatului, noi suntem gata la toate, dar religia nu ne-o părăsim până când trăim. Toate neamurile îşi au legea lor şi trăiesc în pace în legea lor… Iar noi suntem prigoniţi neîncetat pentru legea noastră. De ce nu ne daţi pace ca să ne odihnim? De ce să dăm uniţilor bisericile, pe care bieţii de noi le-am zidit cu cheltuiala şi cu mâinile noastre? Nu, niciodată până ce suntem vii!… Prea deajuns ne-am rugat cu toată cuviinţa şi n-am primit nici un răspuns… Măriile Voastre, nici noi nu suntem ca vitele, cum credeţi, ci avem Biserica noastră. Iar bisericile nu de aceea sunt clădite ca să rămână goale şi nici noi nu ne vom mai închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo şi să nu rămână goale!»”

(fragmente din Dumitru Stăniloae, Lupta românilor din Transilvania pentru a rămâne în biserica strămoşească şi persecuţiile neîntrerupte)

„O acţiune puternică de revenire la Ortodoxie a întreprins popa Cosma din Deal, care, împreună cu credinciosul Constantin Petric din Jina, a cutreierat până la 1755 patruzeci şi două de sate, încât, pe la începutul acestui an, guvernul ardelean, deja sesizat, va da ordin ca cei doi să fie arestaţi. Cutreierând sat de sat, începând de la Sibiu şi Sebeş pe Valea Mureşului până la Orăştie, redactează peste tot «cărţi» în care descriau pe scurt suferinţele pe care le-au îndurat românii ortodocşi, preoţi şi ţărani, în cei 11 ani de la mişcarea lui Visarion, mişcare de trezire a conştiinţelor.
Din cuprinsul lor aflăm numele a nenumăraţi preoţi şi preotese care au fost ucişi, întemniţaţi, jefuiţi, maltrataţi pentru acelaşi refuz categoric de a îmbrăţişa uniaţia.

«Cărţile» preotului Cosma din Deal sunt documente elocvente ale vremii despre suferinţele îndurate de românii ortodocşi.”

(Atitudinea clerului ortodox ardelean din secolul al XVIII-lea faţă de uniatism)

(Culegerea şi selecţia textelor: Irina Bazon)

Traian Dorz - Să nu-i uitaţi pe-aceia

Să nu-i uitaţi pe-aceia
care-au luptat frumos
şi-au pătimit ţinându-şi
cuvântul credincios.

Ci şi mai mult, când vremea
cu ani înalţi i-a nins,
să le cinstiţi viaţa
cu-ntregul ei cuprins.

Să-i preţuiţi pe-aceia
prin care Dumnezeu
v-a dăruit lumina
şi v-a hrănit mereu.

Ci cu lopeţi de aur
mormântul le-ngrijiţi,
udaţi cu lacrimi crinii
ce-acolo-i răsădiţi!

Şi vă urmaţi eroii,
mereu îmbogăţind
cu noi vieţi lumina
în care se cuprind.

Căci celor morţi eroic
în veci le datorăm
cuvântul şi credinţa
pe care le urmăm.

Traian Dorz, Cântările din urmă

Ierom. Maxim Morariu - Sfinții martiri Năsăudeni - credința mai presus decât viața însăși

11 nov. 2020

De istoria celui de-al doilea regiment grăniceresc de la Năsăud se leagă, precum era de așteptat, și evenimente de natură religioasă. Concepute inițial pentru apărarea granițelor de posibilele invazii ale rușilor sau ale turcilor, aceste regimente vor avea însă și alte scopuri, între care, la loc de cinste și pe acela al atragerii iobagilor ardeleni la greco-catolicism. [1] În fapt, faptul de a fi greco-catolic era o condiție obligatorie a intrării în rândurile soldaților lor.

---

[1] *Și acest lucru nu-l spun eu, îl spune istoricul Virgil Șotropa: ,,Când curtea din Viena luă hotărârea să extindă granița militară sudică a monarhiei austro-ungare și asupra marginilor sudestice ale Ardealuilui, o făcu în ferma convingere că românii ardeleni nedreptățiți și asupriți de atâtea secole, dacă vor ajunge acum la o stare socială mai suportabilă, au să fie credincioși și buni soldați, ceea ce s-a și adeverit. Privitor la districtul nostru năsăudean cu militarizarea se intenționau încă alte două scopuri, adică întâiul, de-a curma certurile neîmpăcate și nemărginite dintre românii districtuali și orașul Bistrița, iar al doilea, pentru a statornici religia unită, care chiar și după 1750 era încă puțin agreată în ținutul nostru"; Virgil Șotropa, Înființarea graniței militare năsăudene 1762, în revista ,,Arhiva Someșană", nr. 24, Năsăud, 1938, p.1. Demn de remarcat este faptul că această afirmație aparține unei persoane care era greco-catolic, ori acest lucru arată că nici măcar ei nu tăinuiau dimensiunea confesională a înființări regimentului.*

La Năsăud, planurile împărătesei Maria Tereza, inițiatoarea demersului, vor fi dejucate de către centuagenarul personaj cunoscut în istorie ca Tănase Todoran sau Sfântul Atanasie.

În momentul depunerii jurământului militar, motivat de încălcările flagrante ale promisiunilor făcute cu generozitate în vederea atragerii unui număr cât mai mare de vlahi la înrolare și de abuzurile făcute de ofițerii trimiși să se ocupe cu organizarea regimentului (în special cele cu privire la credință, după cum se va vedea mai apoi), acesta va ieși călare în fața celor adunați acolo și va rosti o cuvântare înflăcărată și răscolitoare de cuget, al cărei scop va fi determinarea românilor să refuze jurământul [2].

Iată conținutul ei:*„De doi ani suntem cătane, adică grăniceri și carte n-am căpătat de la înalta împărătească că suntem oameni liberi. Ne-au scris iobagi, dăm dare, facem slujbe cătănești; copiii noștri vor merge până la marginile pământului să-și verse sângele, dar pentru ce? Ca să fim robi, să n-avem nici un drept, copiii noștri să fie tot proști, ori vor învăța ceva, ori ba? Așa nu vom purta armele, ca și sfânta lege să ne-o ciufulească tisturile.* [3] *Jos cu armele! Alungați păgânii din hotarele noastre! Auziți creștini români, numai atunci vom sluji când vom vedea carte de la înalta împărătească, unde-s întărite drepturile noastre; până atunci nu, odată cu capul! Ce dă gubernia și cancelaria din Beciu, e nimic, îs minciuni goale de azi până mâine!”* [4]

Analizând mesajul său deosebit de ineresant și de profund, observăm încă de la prima vedere, vădit său caracter ortodox și dimensiunea lui apologetică. Sfântul

---

[2] *Jurământul de înregimentare era dublat de unul de aderență la greco-catolicism, obligatoriu și consfințit prin prezența acolo a episcopului unit de Blaj Petru Pavel Aron.*

[3] *Este vorba de ofițerii străini, majoritari italieni, despre care Barițiu, în contra-dicție cu spusele eroului nostru, spune„…aceștia, descoperindu spre marea lor mirare mulțimea elementelor latine în limba nostra și comuniunea acesteia cu cea italiană, n-au hesitatu un momentu a tracta pe romanii militarisati ca pe descendenții anticelor legiuni și colonii ale Romei”. George Barițiu, Istoria regimentului alu II romanescu granitariu transilvanu, tipărită la Romer și Kamner, Brasiovu, 1874, p. 10. De asemenea, despre faptul că ofițerii proveneau dintre italieni și germani ne spune și maiorul Verzea: La început s-au trimes ca ofițeri instructori italieni și germani, cari cunoșteau limba italiană și cea latină, pentru a putea învăța și pricepe mai repede limba noastră. Maiorul V. Verzea, Vitejia ostașilor români din Austro-Ungaria și Armata României sub marele căpitan, în rev. „Luceafărul”, (anul V), nr. 13-16/ 1906, p. 345. Atitudinea lui Barițiu poate fi înțeleasă dacă se au în vedere două elemente: era unit și scria la un secol după înființarea regimentului, când românii începuseră a primii unele drepturi și între ei și „tisturi” probabil relațiile luaseră o turnură mai umană.*

[4] *Virgil Șotropa, Înființarea graniței militare năsăudene 1762, ..., p. 70.*

se adresează astfel creștinilor români („Auziți creștini români!”), accentuând superioritatea lor, în timp ce, într-o manieră antitetică îi numește pe apusenii prezenți, creștini și ei, „păgâni” („Alungați păgânii din hotarele noastre!”). În mod cert el știa că și ei aparțin unei confesiuni creștine, iar replica sa dovedește buna cunoaștere a credinței sale și zelul său în apărarea ei. Ea poate da de înțeles de asemenea, că între românii ortodocși și străinii latini ar fi existat divergențe legate de credință (cu atât mai mult cu cât el vorbește despre necesitatea de a nu lăsa „ca și Sfânta Lege să ne-o ciufulească tisturile”).

În centrul cuvântării sale se găsește, apodictic credința, numită „Sfânta Lege”. Dacă în frazele prezentate mai sus, el nu se referă în mod clar și direct la ea, ci indirect, prin comparații și antiteze, în fraza, „Așa nu vom purta armele, ca și Sfânta Lege să ne-o ciufulească tisturile!”, necesitatea apărării ei și dorința sa în acest sens este exprimată clar și precis. Ulterior, când se referă la necesitatea primirii unui document imperial cu caracter oficial și nu la promisiuni false, prin cuvintele „până atunci nu, odată cu capul”, sfântul sugerează ideea martiriului pentru credință.

După discurs, trebuie remarcat de asemenea un eveniment care arată dimensiunea confesională a revoltei și măreția sufletească a cuvântătorului, calitate care îl va impresiona până și pe cronicarul maghiar Retegi, care descrie evenimentul astfel:
„..se zice că acest bătrân s-a dus la vlădică și i-a spus: Fiul meu de unde ești? Acesta i-a răspuns că de la Blaj. Dacă ești de la Blaj și împărăteasa ți-a dat domeniu, du-te acolo, stai liniștit, nu ne tulbura pe noi în credința noastră. După aceea l-a luat de mână și l-a condus o bucată de loc, mulțimea tulburată să nu năvălească asupra lui”. [5]
La șase luni după cuvântarea soldată cu întreruperea jurământului și cu alungarea oficialităților imperiale și eclesiale conduse de baronul Adolf Buccow și episcopul

---

[5] *Ştefan Meteş, Emigrări româneşti din Transilvania în secolele XIII-XX, Editura Ştiinţifică şi Enicclopedică, Bucureşti, pp.123-124; Cf. Ioan Sigmirean, Adrian Onofreiu, Istoria județului Bistrița-Năsăud, în documente și texte, Editura Răsunetul, Bistrița, 2001, p. 125, și Macarie Marius Drăgoi, Un martir al Bisericii străbune: Tănase Todoran din Bichigiul Năsăudului, în vol. „Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea”,coordonatori: Dorel Man și Flore Pop, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, p. 206. Afirmaţia lor este contrazisă de Bariţiu, care spune: „Episcopulu Aronu, primarii şi juraţii comunelor se incercara se impace spiritele, au fost insa trantiţi şi bătuţi şi generalulu şi episcopulu au scăpat de acolo”: George Bariţiu, Pagini alese din Istoria Transilvaniei, pre doue sute de ani din urma, Volumul I, tipografia W. Krafft, Sibiu, 1889, p. 375.Acest lucru este de înțeles dacă ne raportăm la posibilitatea ca unitul Bariţiu să nu fi cunoscut relatarea istoricului maghiar sau să nu fi dorit promovarea unui act atât de înalt din punct de vedere moral, venit din partea unui ortodox, pentru un unit.*

unit Petru Pavel Aron, această idee va fi pusă în practică, în momentul în care Sfântul Atanasie și colaboratorii săi vor fi condamnați la moarte:

„1. Todoran a lui Dănilă din Bichigiu de 120 de ani (real 104 ani - s.n.) să fie frânt cu roata de sus în jos, iar capul lui să fie legat (geflachten) de o roată, pentru că a reţinut pe oameni de la unire (cu biserica Romei - s.n.) şi de la înrolarea (Ampliecterung) în statul militar grăniceresc, precum şi că la cererea stăruitoare a fiului său muribund, n-a lăsat să-i ofere acestuia sfânta cuminecătură.

2. Vasile Dumitru a Popii, alias Vasoc din Mocod, să fie trecut de la viaţă la moarte prin ştreang pentru rebeliune.

3. Manu Grigore din Zagra să fie spânzurat tot pentru aceeaşi crimă.

4. Vasile Oichi de la Telciu să fie pedepsit la fel. Trupurile acestor criminali să fie lăsate neînmormântate pe locul de pierzare, ca pildă de groază pentru alţii.

Ion Scuturici, Dumitru Scuturici, Miron Natul, Dumitru Homei din Telciu; Apostol Moldovean, Petru Bârzo din Rodna, Dâmbul Alexa, Ioan a Popii Petre din Zagra, Petre a Popii Nicolae din Bichigiu, Zinveliu Vasile din Pioeni, Iuon Anghelini din Runc, Ieremie Bucşa din Mocod, Finigar Samuilă din Găureni, Ioan Hanţ din Năsăud, Andrei Nicolae din Sângeorz. Acestor 15 criminali încă li se citeşte sentinţa să fie spânzuraţi, dar după publicare sunt graţiaţi de la moarte şi li se dictează pedeapsa să treacă de 10 ori în sus şi de 10 ori în jos printre loviturile de vergi a 300 de soldaţi.” [6]

Răscoala a dat așadar patru martiri cunoscuți cu numele și probabil și alții necunoscuți, decedați în urma loviturilor de vergi. Dintre toate martiriile, cel al lui Todoran iese în evidență prin cruzmiea lui.

Sentința ne ajută de asemenea să creionăm un portret moral al acestui erou local (altimineri, la el, capetele de acuzare sunt cele mai multe și mai precis enumerate). Motivul principal al condamnării lui era de fapt nu reținerea oamenilor de la înrolare (ar fi fost cel dintâi din listă), ci acela de „a fi reţinut pe oameni de la unire (cu biserica Romei - s.n.)”. O altă mare crimă de care se făcea vinovat și care dovedește din nou credința statornică a martirului este aceea de a fi refuzat împărtășirea fiului său muribund de către un preot greco-catolic.

---

[6] *Virgil Șotropa, op. cit., p. 79.*

De aceeași vină vor fi acuzați și cei trei Sfinți săvârșiți prin ștreang, însă lor nu li se vor mai enumera integral capetele de acuzare, scribul preferând să specifice doar vina de ,,rebeliune”.

Actul lor, martiric pentru noi și rebel pentru autorități și uniație, a fost păstrat în documentele de cancelarie ale vremii, într-o formă pro-catolicizată și incriminatoare. În paralel cu aceasta, care este una aridă și subiectivă, oamenii de rând din zona Năsăudului i-au alcătuit și ei o cronică, în versuri, mult mai frumoasă, mai valoroasă și mai obiectivă decât cea vieneză și cunoscând o largă răspândire în popor.

Este vorba de ,,Balada lui Todoran”, apărută poate încă din timpul mar-tiriului și care a străbătut peste veacuri, fiind deopotrivă un izvor istoric și o dova-dă a evlaviei populare pentru jertfa mucenicească a conducătorilor răscoalei de la Slava:

“Sub un deal cu stejăriş,
Lângă Salva pe-un podiş,
Într-o zi de primavară
Grănicerii se-adunară,
Ca să puie jurământ.
Zori di la gubernământ
Generalu-mpărătesc
Ți-un vlădică românesc
După slujbă i-o oprit
Și pe toți i-o sfătuit
Jurământul să-l depună
C-apoi tăte-or merge strună

Stegul când s-o aplecat,
Un bătrân a-nacălecat,
Moş Tănase Todoran,
Nenfricatul veteran
iesă-n fața lor călare

Și rostește-o cuvântare:
,,Nu primim al vostru sfat,
Ne-ați mințit, ne-ați înșelat,
Ca și-atunci când am intrat
Grăniceri la împărat.
Pă minciuni împărătești

Nu dăm brațe voinicești.

Moş Tănase Todoran,
Nenfricatul ardelean,
Ani el număra o sută
Şi-aceea de mult trecuată;

Către-a lui se întorcea
Și din gură așa grăia:
„Steagu-aiesta-i mincinos
Slobozâţi puştile jos
Apăi să le ridicaţi
Şi spre domni să le-ndreptaţi”.

Grănicerii-l ascultau
Puștile le aruncau
Și în loc de jurământ
Le trântiră la pământ.
Apoi iar le rădicară
Și spre domni le îndreptară.

Domnii rău s-o spăimântat,
La asta nu s-o așteptat.

De la-nalta-mpărăţie
O venit o comnișâie,
Şi pe mulţi îi judecară
Feștecare cum să piară.

Unii-n temniță băgați,
Opt să fie spânzurați
Numa moşu Todoran,
Nenfricatu Bichigean,
El s-o sfârşit tras pe roată,
Plâns şi azi de lumea toată;
Mândru câmp bătut de rouă
Îi jălesc fecioare nouă
Și nouă feciori voinici
Pă cei omorâți aici

Lângă Salva pe ”mociră”
Şi codru-i plânge de milă.
Pă vârfu Ţâbleşului
Cântă puiu cucului
Ş-aşa cântă de cu jăle
Gânești că Ţâbleşu pcere.” [7]

Având în vedere eroismul cu care s-au jertfit pentru credință și pilda lor, care a supraviețuit trecerii ireversibile a timpului, putem afirma cu certitudine despre Sfinții năsăudeni că au demonstrat prin sfârșitul lor, că pentru ei, credința și apărarea ei valora mai mult decât însăși viața lor.

[7] *Valeria Peter Predescu, Eroi ai neamului în lirica populară: Tănase Todoran – 235 ani de la frângerea cu roata, în rev. ,,Zestrea, Bistrița, nr. 2, 1998, p. 16; Cf. Ioan Alexandru Mizgan, Tănase Todoran din Bichigiul Năsăudului, un martir al neamului și al ,,Legii Românești”, în vol. ,,Mărturie și martiriu în Transilvania secolului al XVIII-lea, coord. Dorel Man și Flore Pop, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, pp. 189-191.*

Darius Echim - Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni, cinstiți la Mănăstirea Bichigiu

12 nov. 2020

Joi, 12 noiembrie 2020, în ziua de prăznuire a Sfinților martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu, Înaltpreasfințitul părinte Andrei, arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul obștii monahale de la Mănăstirea „Sfânta Treime” din Bichigiu, județul Bistrița-Năsăud. Paraclisul așezământului monahal este pus sub ocrotirea Sfântului Atanasie Todoran, originar din această localitate.

Cu acest prilej, în paraclisul mănăstirii, părintele mitropolit Andrei a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de clerici. Din sobor au făcut parte: consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol, arhidiaconul Claudiu Grama, protopopul de Năsăud, preotul Ioan Dâmbu, starețul mănăstirii, protosinghelul Irineu Paneș, precum și alți stareți, duhovnici și preoți invitați.

După citirea pericopei evanghelice, Înaltpreasfințitul părinte Andrei a rostit un cuvânt de învățătură, vorbindu-le celor prezenți despre modelul de viețuire și credință al Sfinților martiri năsăudeni, numindu-i „apărători și mărturisitori ai credinței”.

„Să îl mărturisim pe Hristos prin viața noastră. Dacă suntem creştini buni şi ne văd ceilalți, poate se contaminează de la noi și încearcă și ei să fie creştini buni. «Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în Împărăţia cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în ceruri», zice Domnul Hristos. Să facem voia Lui, să Îl mărturisim prin viața noastră, în tot locul și în tot timpul. Dacă Îl mărturisim, atunci când va veni vremea, vom ajunge și noi acolo unde au ajuns Sfinții năsăudeni, mărturisitorii pentru ortodoxie, în Împărăția lui Dumnezeu”, a spus ierarhul.

Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

La final Sfintei Liturghii, pentru întreaga activitate desfășurată în slujba aproapelui, în semn de apreciere și respect, Înaltpreasfințitul părinte Andrei i-a acordat Crucea Transilvană, cea mai înaltă distincție a Mitropoliei Clujului, domnului Dumitru Bușcoi, fostul primar al comunei Zagra, iar domnului Grigore Tecar, ctitor al mănăstirii, i-a oferit Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni. De asemenea, alți binefăcători au primit diplome de aleasă cinstire.

Slujba a fost oficiată în prezența credincioșilor din zonă și a oficialităților locale, cu respectarea îndrumărilor bisericești și a regulilor impuse de autorităţi în perioada stării de alertă, ca urmare a măsurilor de prevenție şi limitare a răspândirii coronavirusului. De asemenea, în cadrul Sfintei Liturghii, ierarhul s-a rugat pentru încetarea pandemiei de COVID-19, pentru cei bolnavi, pentru personalul medical și pentru toți cei aflați în slujba aproapelui.

Scurt istoric al așezământului monahal

Mănăstirea „Sfânta Treime” de la Bichigiu a fost înființată în anul 1997, pe locul unei vechi vetre monahale, amintită în documentele istorice ca datând din anul 1523.

La sfârşitul anului 1997 a fost terminată clădirea ce cuprindea chiliile, trapeza şi paraclisul. De asemenea, au fost începute demersurile pentru construirea bisericii mari, însă 5 ani mai târziu toate imobilele au fost mistuite de foc.

În timpul stăreției părintelui Ilie Cira, s-a reușit să se construiască o nouă clădire, care cuprinde şi un paraclis închinat Sfântului Atanasie Todoran, originar din zonă.

În prezent, Mănăstirea Bichigiu se află în plin șantier, cu caracter de rectitorire.

Obștea monahală este formată din cinci călugări, stareț fiind protosinghelul Irineu Paneș.

Sfinții martiri și mărturisitori năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile Dumitru din Mocod, Marin Grigore din Zagra şi Vasile Oichi din Telciu au suferit martiriul în ziua de 12 noiembrie 1763. Au fost apărători ai credinţei strămoşeşti şi ai neamului românesc. Aceștia au fost canonizați de Biserica Ortodoxă Română la data de 11 mai 2008.

Sfântul Atanasie Todoran, cunoscut în istorie şi sub numele de Moş Tănase Todoran, a fost un grănicer român, militar în armata habsburgică, în timpul lui Leopold I, în secolele XVII-XVIII. A părăsit armata austriacă şi s-a refugiat în Munţii Ţibleşului, apoi în Maramureş şi în Moldova, unde a rămas o perioadă mai îndelungată.

A revenit în ţinuturile de obârşie din Ţara Năsăudului, în perioada în care Imperiul Habsburgic urmărea atragerea românilor la catolicism, prin unirea cu Biserica Romei. În acest context, se desfăşoară revolta de la Salva din 1763, condusă de Atanasie Todoran.

Pentru că a îndemnat două batalioane grănicereşti să nu renunţe la Ortodoxie, Sfântul Atanasie Todoran a fost condamnat la moarte, la vârsta de 104 ani, prin frângerea pe roată.

Alături de el au fost executaţi, la 12 noiembrie 1763, şi ceilalţi sfinţi pomeniţi astăzi, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu.

SF. ATANASIE (MĂNASE) MUDORAN
SFINȚII MARTIRI NĂSĂUDENI
SF. VASILE DICHI
SF. GRIGORE MANU
SF. VASILE DUMITRU

SFINȚII MARTIRI
NĂSĂUDENI
SF. ATANASIE (MĂNASE) MUDORAN
SF. VASILE MICHI
SF. GRIGORE MÂNU
SF. VASILE DUMITRU

SF.
ATANASIE
(MĂNĂSE)
MUDORĂN

Sursa:
https://radiorenasterea.ro/sfintii-martiri-si-marturisitori-nasaudeni-cinstiti-la-manastirea-bichigiu/?fbclid=IwAR08kH0xD9quygeRxh-BPpG9ErF1OTy49RtISgOLu9LsR71vrtmXu4L8JCk

Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni, sărbătoriţi de românii din Suedia

Data: 14 noi, 2011

Parohia ortodoxă română din Sölvesborg (Suedia) şi-a sărbătorit sâmbătă, 12 noiembrie, ocrotitorii. Sfânta Liturghie în cinstea Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra şi Vasile din Telciu a fost săvârşită de Preasfinţitul Macarie, episcopul ortodox român al Europei de nord.

"Cum rar se întâmplă în această perioadă a anului în peninsula scandinavă, Bunul Dumnezeu ne-a dăruit o frumoasă şi însorită zi de toamnă în care i-am sărbătorit pe Sfinţii martiri şi mărturisitori năsăudeni, ocrotitorii parohiei noastre ortodoxe române din oraşul Sölvesborg, situat în sud-estul Suediei. Această parohie am înfiinţat-o la începutul anului 2009, iar la doar câteva luni de la întemeiere şi de la numirea aici în slujirea de preot a tânărului Alin Ioan Popa, Milostivul Dumnezeu ne-a ajutat să intrăm în posesia unei suprafeţe de teren de 2.500 mp, vândută de primăria oraşului Sölvesborg pe o sumă simbolică nou-înfiinţatei parohii din localitate. Terenul se află nu departe de centrul oraşului, aproape de ţărmul Mării Baltice, într-o zonă foarte agreabilă.

Am pus deja piatra de temelie pentru noua biserică de lemn în stil tradiţional maramureşean şi pentru Centrul pastoral-cultural "Dumitru Stăniloae", care se va înălţa în incinta lăcaşului de închinare.

Acest aşezământ ne dorim să fie unul dintre punctele de reper în aceste ţinuturi scandinave, reprezentând o fereastră către tot ceea ce înseamnă valori creştine ortodoxe româneşti, locul unde Dumnezeu dăruieşte pace şi binecuvântare celor care trec pragul Casei Sale şi punte de legătură între România şi Scandinavia şi datorită faptului că avem o moştenire creştină şi culturală comună, fiindcă atât în România, cât şi în Europa de nord se întâlnesc străvechile biserici de lemn", ne-a spus Preasfinţitul Macarie, episcopul ortodox român al Europei de nord. (Gh.C. Popa)

Mănăstirea Sfânta Treime din Bichigiu, Jud. Bistriţa-Năsăud

Istoricul: Cnejii din Valea Rodnei, împreună cu trei călugări, au construit în 1523 o mănăstire, pe ruinele unei mai vechi mănăstiri de călugări din secolul al XV-lea, care a existat aproape de aici pe Valea Mănăstirii.

A durat până în 1761 când a fost distrusă de generalul austriac Bukow, aşa cum se arată în lucrarea Monumente Istorice şi de Arta Religioasă din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului şi Clujului editată în 1982 de un colectiv de autori printre care academicienii Ştefan Pascu şi Viorel Vătăşanu.

Pentru apărarea credinţei strămoşeşti, eroul Ţării Năsăudului, Tănase Tudoran de 106 ani a fost tras pe roată la Salva. Şi în timpul comunismului satul Bichigiu a dat jertfe prin împuşcarea lui Gavrilă Rus. Pentru pomenirea veşnică a acestor jertfe şi a ctitorilor iniţiali s-a dorit reînfiinţarea mănăstirii.

Descriere: Paraclisul are spaţiul împărţit în altar, luminat de trei ferestre - din care una la est şi alte două la sud - şi naos, luminat de două ferestre la sud şi două la nord. Toate ferestrele sunt din lemn, duble, dreptunghiulare şi late. Pe naos este un balcon susţinut de doi stâlpi pătraţi, din lemn, sculptat. Catapeteasma este din lemn de stejar sculptat. Pe altar este o turlă oarbă în formă pătrată, cu cupola în formă de bulb, acoperită cu tablă. Pe naos sunt două turnuleţe oarbe tot pătrate. Pardoseala este din beton, peste care urmează să se pună gresie. Se poate intra prin mai multe locuri în paraclis. O intrare prin sud dinspre altar, alta prin nord dinspre chilii şi alta pe la răsărit din cerdacul care înconjoară paraclisul.

Altele: Clopotniţa construită la 50 m sud-est este din zid şi are o cupolă rombică acoperită cu tablă.

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

Viața și Acatistul Sfinților Martiri și Mărturisitori Năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

Ca o stea luminoasă a strălucit în țara Năsăudului viața voastră plăcută lui Dumnezeu, Sfinților Mucenici Atanasie din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu; că, întăriți fiind de harul cel dumnezeiesc, v-ați făcut apărători și mărturisitori ai Ortodoxiei împotriva stăpânitorilor străini de neam și de credință. Pentru aceasta, pătimind până la sânge, ați fost încununați în ceruri de Hristos Dumnezeu, Căruia rugați-vă pentru sufletele noastre.

Troparul Sfinților Năsăudeni

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-231-2

Icoane

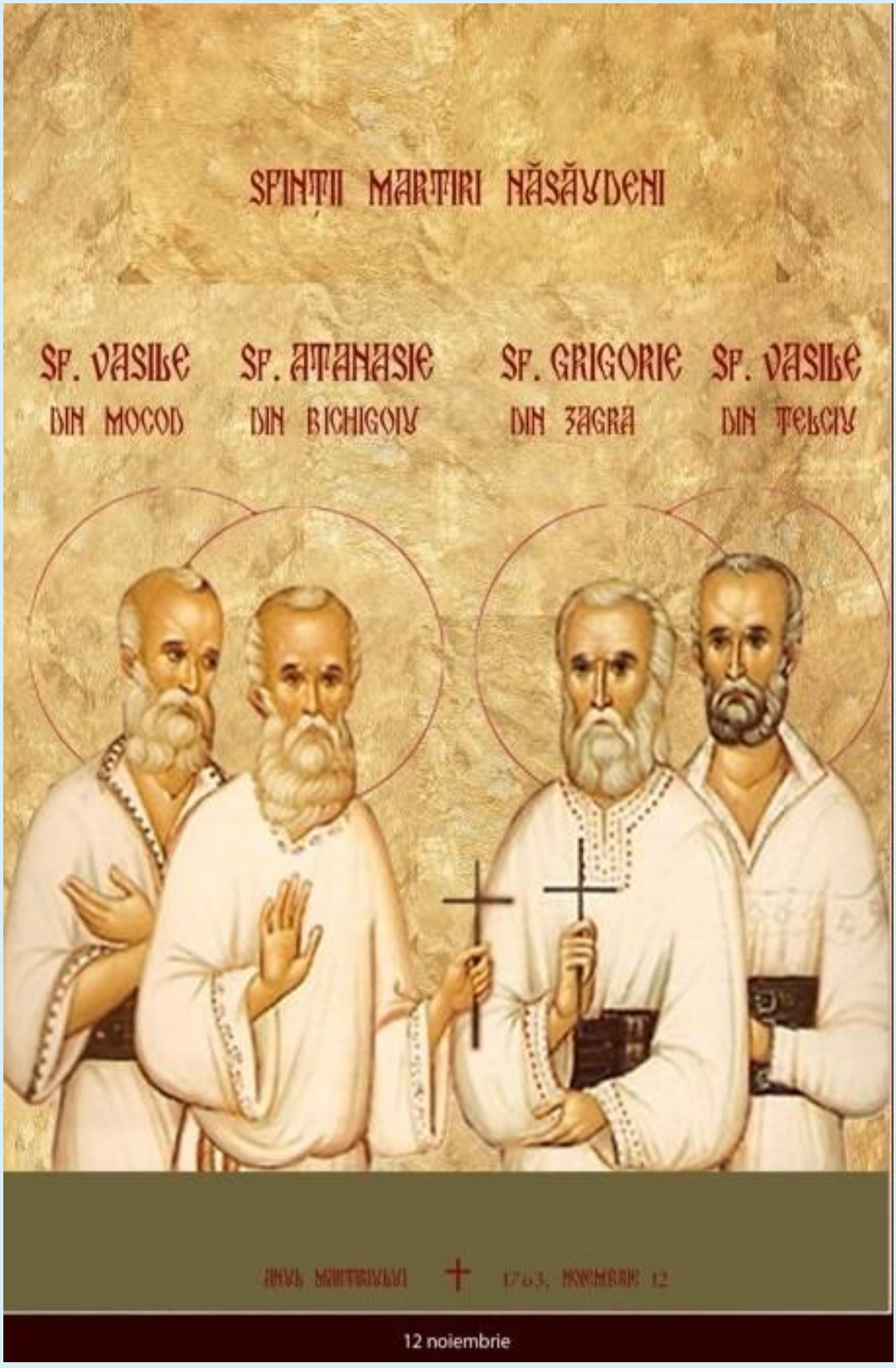
SFINȚII MARTIRI NĂSĂVDENI
SF. VASILE
DIN MOCOD
SF. ATANASIE
DIN BICHIGOIV
SF. GRIGORIE
DIN ZAGRA
SF. VASILE
DIN TELCIV
12 noiembrie

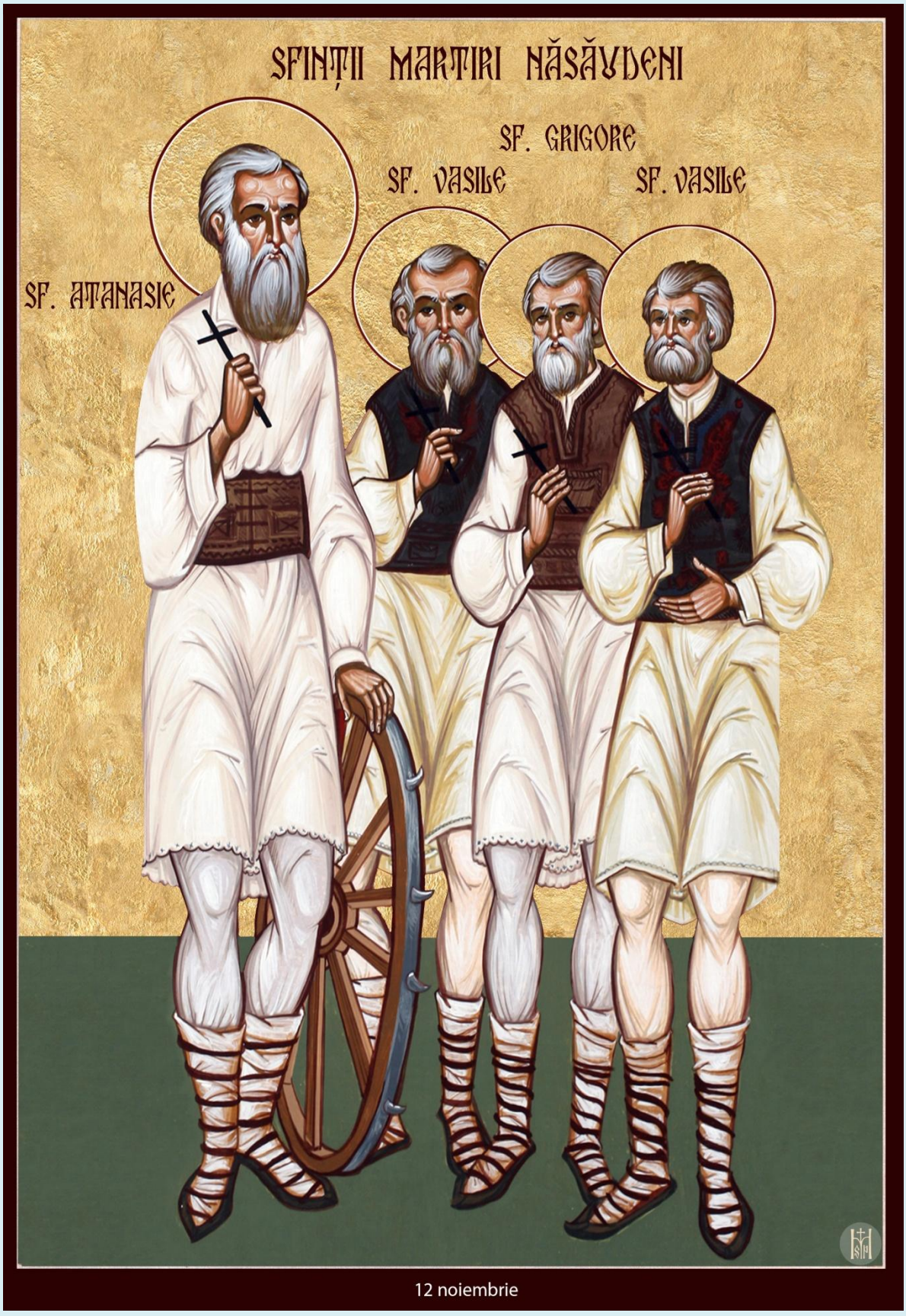

12 noiembrie

SFINȚII MARTIRI NĂSĂUDENI
SF. VASILE DIN MOCOD
SF. ATANASIE DIN BICHIGIU
SF. GRIGORE DIN ZAGRA
SF. VASILE DIN TELCIU
ANUL MARTIRIULUI 1763, NOEMBRIE 12

SFANTA TREIME
MARTIRII SFINTILOR ARDELENI IN INCHISOAREA DE LA KUFSTEIN sec. 18
MOISE MACINIC PROTOPOP CUV. VISARION SARAI OPREA MICLAUS IOAN PROTOPOP BIGAIES

SF. ATANASIE TODORAN
SFINȚII MARTIRI NĂSĂUDENI
SF. VASILE OICHI SF. GRIGORE MANU SF. VASILE KUMITRU

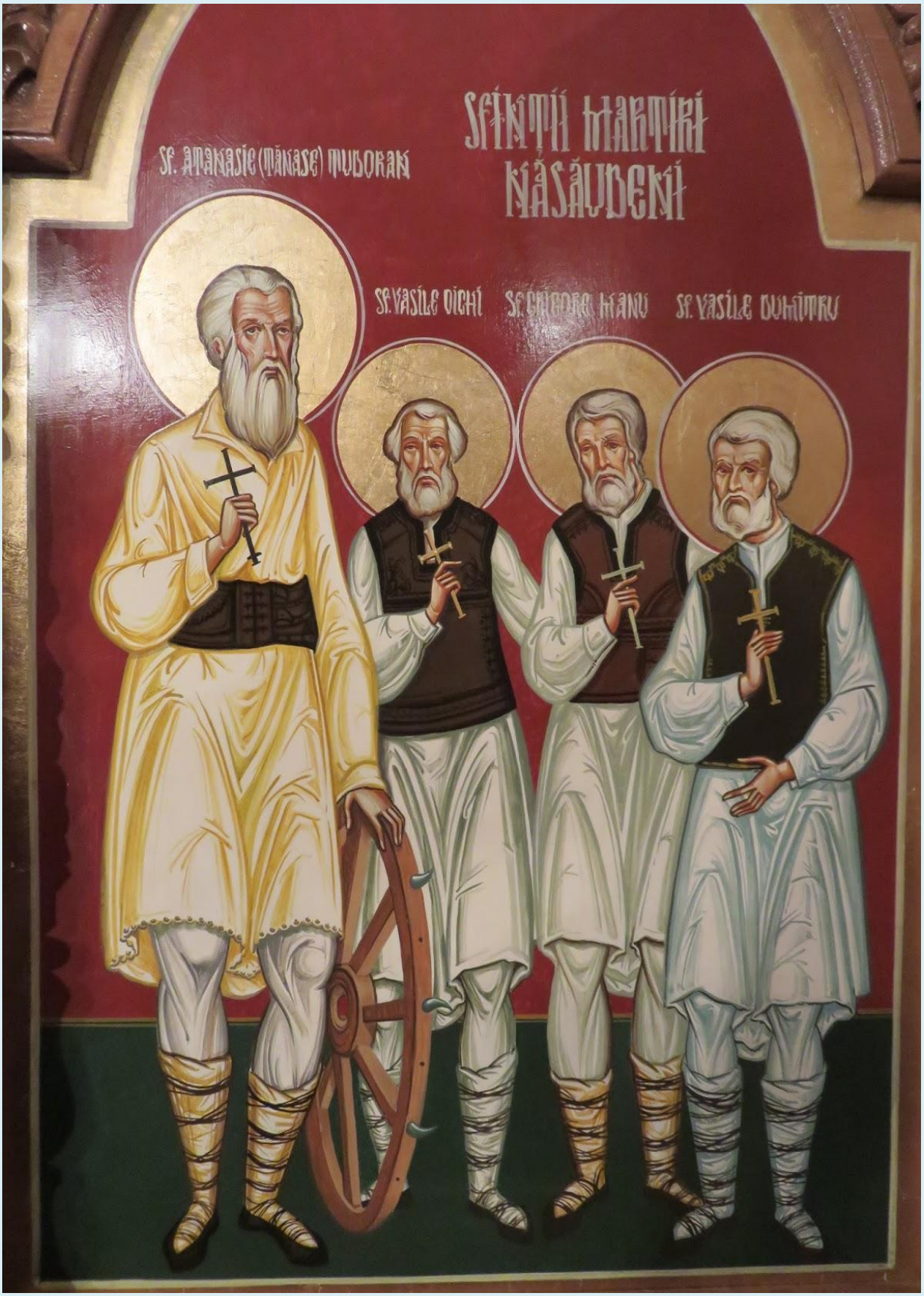
SFINȚII MARTIRI
NĂSĂUDENI
SF. ATANASIE (TĂNASE) TUBORAN
SF. VASILE DICHI
SF. GRIGORE MANU
SF. VASILE BUMITRU

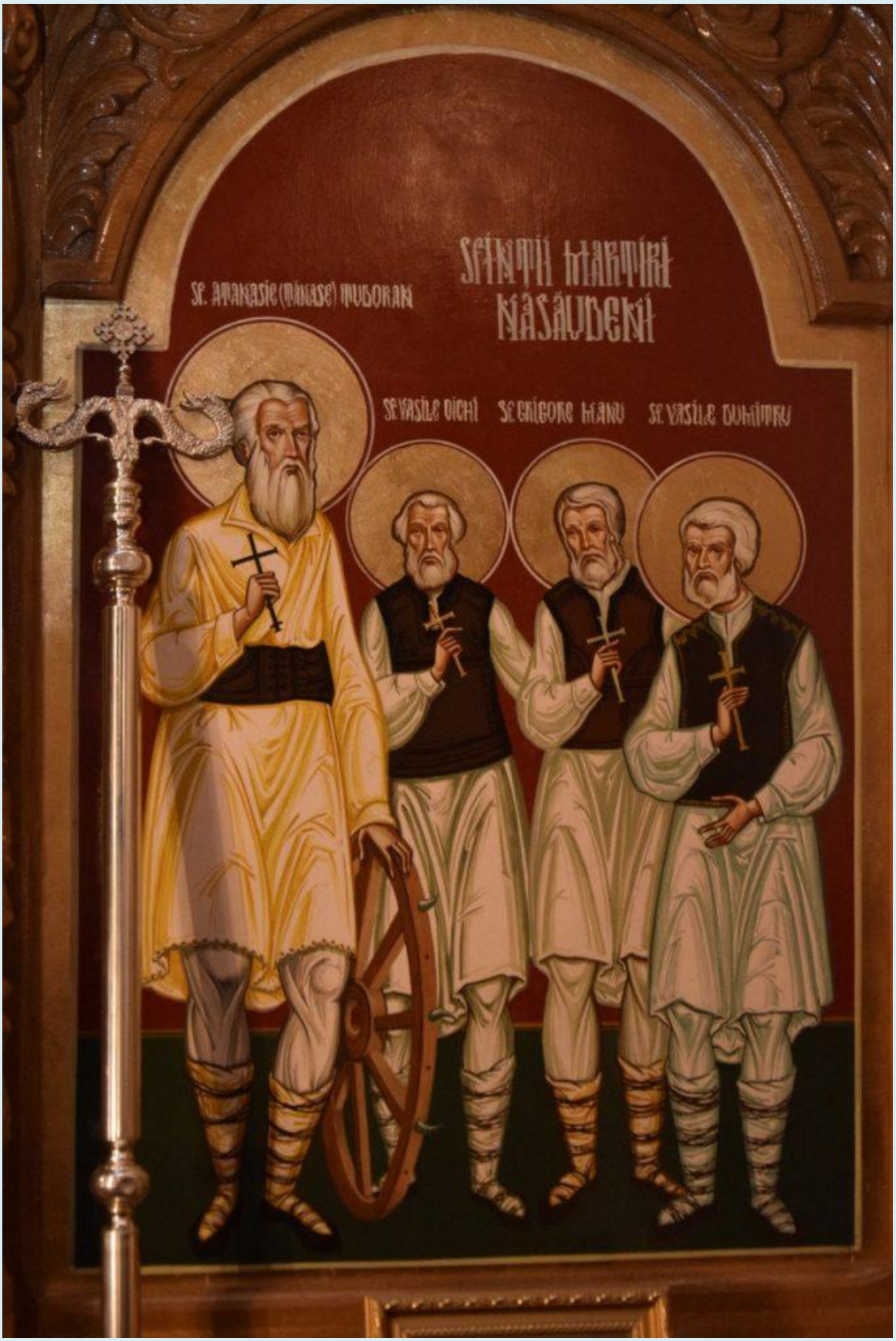
SFINTII MARTIRI
NĂSĂUDENI
SF. ATANASIE (TĂNASE) TUBORAN
SF. VASILE OICHI
SF. GRIGORE MANU
SF. VASILE DUMITRU

SI MĂRTIRI ȘI MĂRTURISITORI NĂSĂUDENI ATANASIE TODORAN DIN RICHIȚIU, VASILE DIN MOCOD
GRIGORIE DIN ZAGRA ȘI VASILE DIN TELEIU
ÎN PĂMÂNT DE M-OR RĂGA, NU MĂ LAȘ DE LEGEA MEA

In pământ
de m-or
băga,
Nu mă
las de
legea mea

ÎN PĂMÂNT
SE M-OR
BĂGA,
NU MĂ
LĂS DE
LEGEA MEA

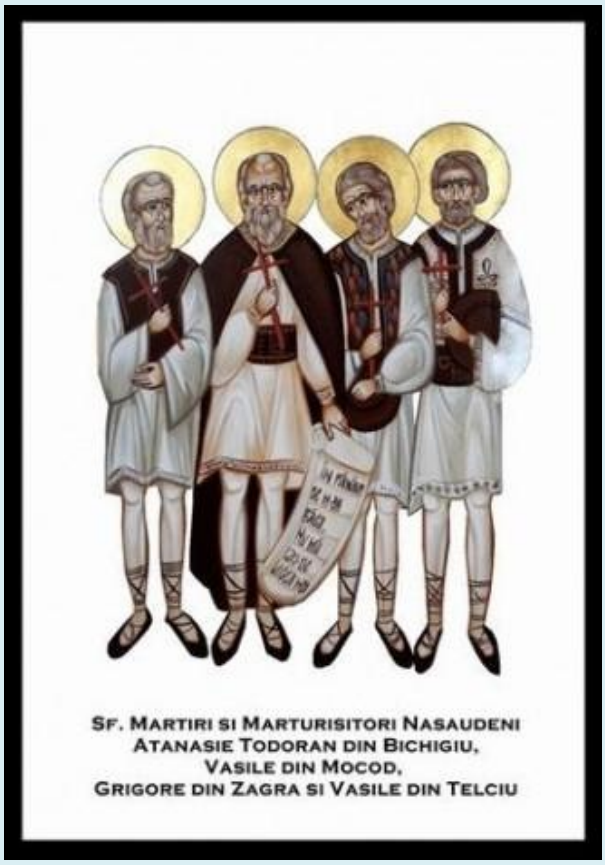

Sf. Martiri si Marturisitori Nasaudeni
Atanasie Todoran din Bichigiu,
Vasile din Mocod,
Grigore din Zagra si Vasile din Telciu

SFINȚII MĂRTIRI
ȘI MĂRTURISITORI NĂSĂUDENI

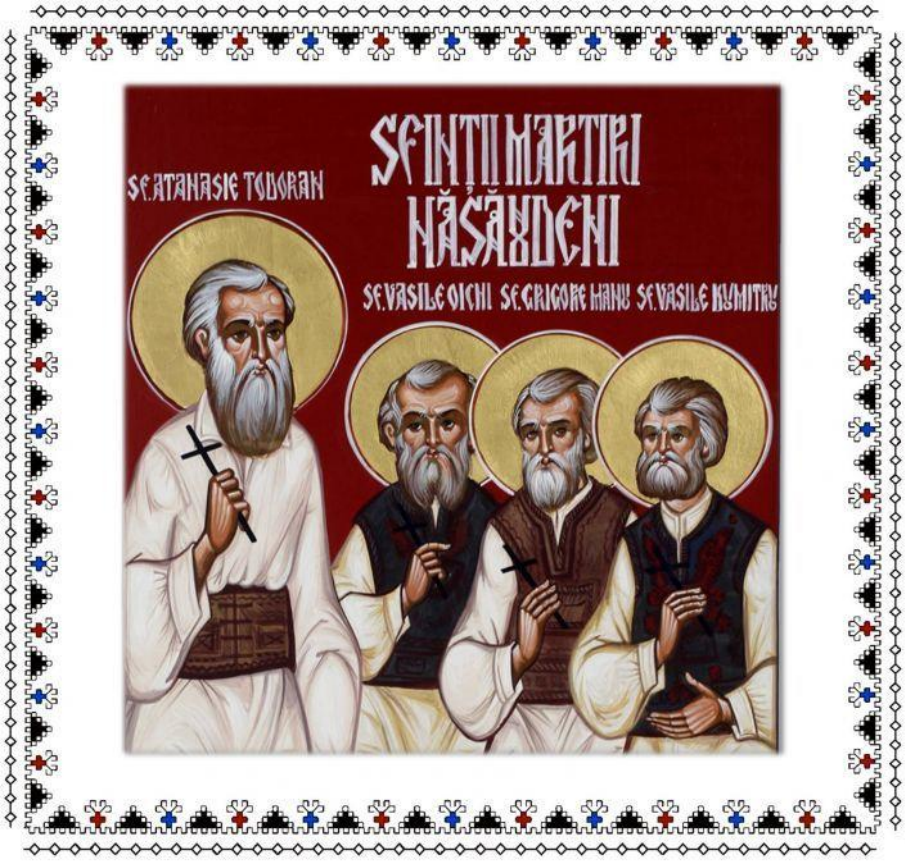
SF. ATANASIE TOLORAN
SFINȚII MĂRTURI
HĂȘĂȚDENI
SF. VASILE OICHI SF. GRIGORE HANU SF. VASILE KUMITRU

SF. MC.
ATANASIE
DIN
BICHIGIU

12 Noiembrie

Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni:

Atanasie Todoran
din Bichiciu,
Vasile din Mocod,
Grigore din Zagra
și Vasile din Telciu

icoane
acatist articole video

DOXOLOGIA.ro
Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni

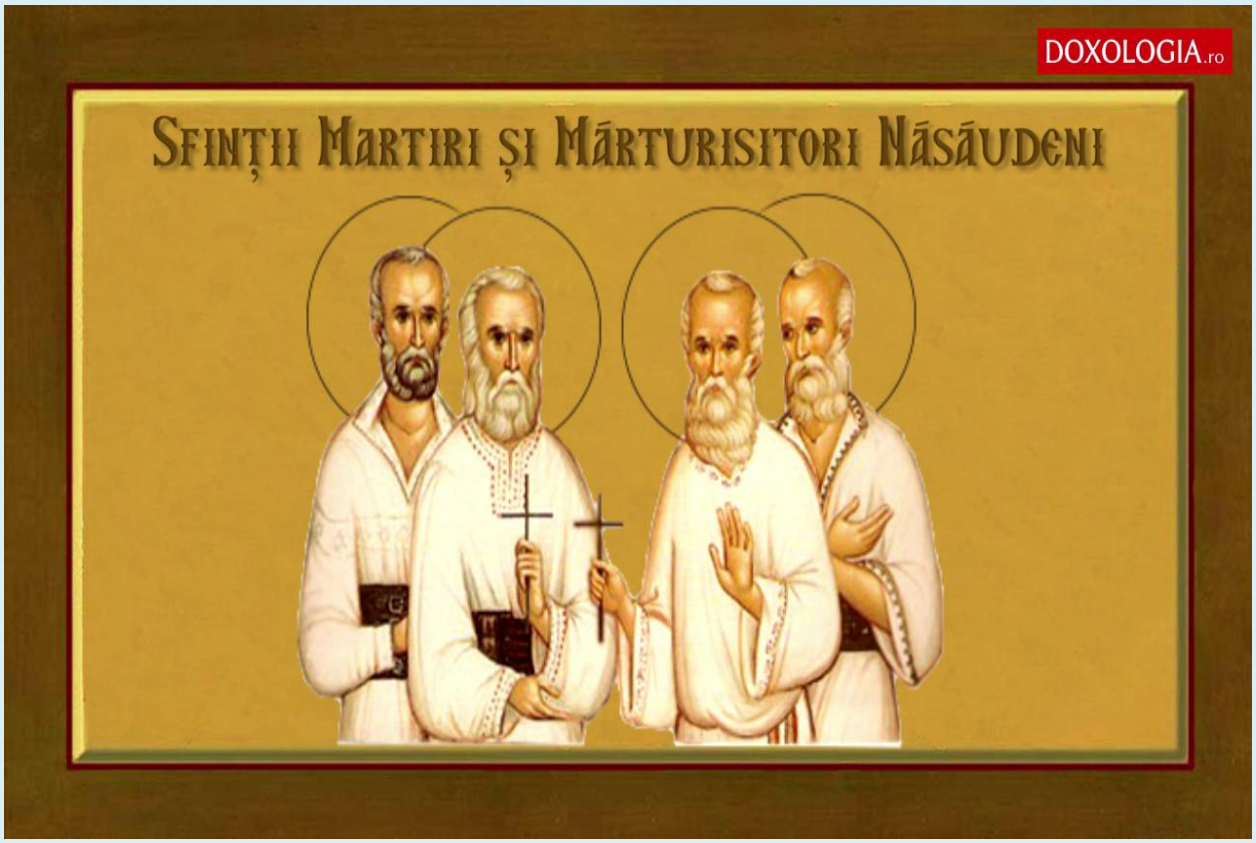
DOXOLOGIA.ro
Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni

SFINȚII
MĂRTURISITORI
SF.
ATANASIE
DIN BISERICA
SF.
VASILE DIN
MOCOA
SF.
GRIGORE DIN
ZAGRA
SF.
VASILE DIN
TELCIU

SFINȚII
MĂRTURISITORI
SF.
ATANASIE
DIN BISERICA
SF.
VASILE DIN
MOCOA
SF.
GRIGORE DIN
ZAGRA
SF.
VASILE DIN
TELCIU

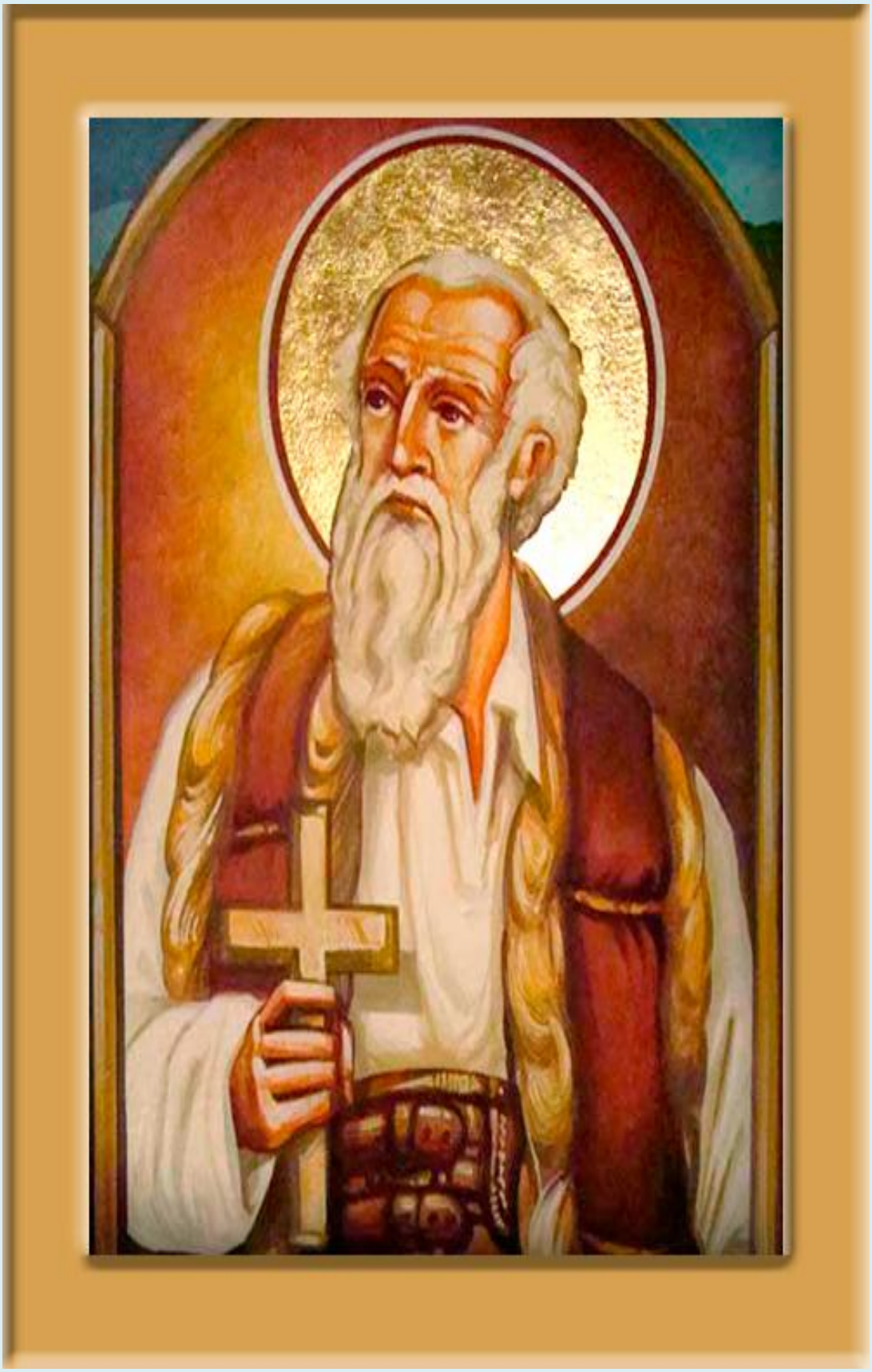

Martiriul Sfântului Atanasie Todoran - imagine din Mănăstirea Sfânta Treime – Bichigiu (Bistriţa Năsăud)

Crucea din locul numit „La Mocirla”, din Salva, unde au fost martirizaţi Sfinţii năsăudeni

12 noiembrie

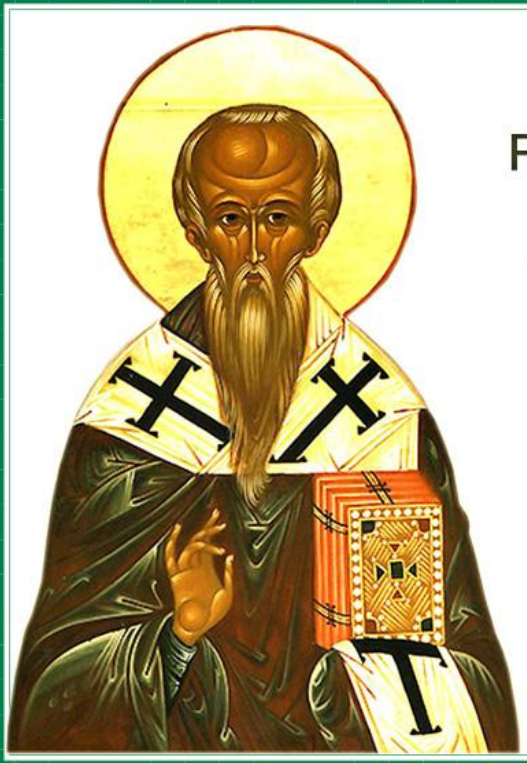

Troparul Sfântului Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei

12 Noiembrie

Întru răbdarea ta, ți-ai agonisit plata ta, Părinte Cuvioase, întru rugăciuni neîncetat stăruind, ci te roagă lui Hristos Dumnezeu, Ioane Milostive fericite, să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului Cuvios Nil Pustnicul

12 Noiembrie - Glasul 8

Cu curgerile lacrimilor tale ai lucrat pustiul cel neroditor şi cu suspinurile cele dintru adânc ai făcut ostenelile tale însutit roditoare; şi te-ai făcut luminător lumii, strălucind cu minunile, Nil, părintele nostru. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului Martir
Atanasie Todoran
12 Noiembrie
Luptător pentru credinţă şi neam,
biruitor al potrivnicilor lui Hristos şi
apărător neînfricat al Ortodoxiei,
ai odrăslit în Ţara Năsăudului,
primind cu bărbăţie moarte de
martir. Pentru aceasta, nimicind
amăgirile asupritorilor, ai câştigat
cununa cea neveştejită a sfinţeniei.
Fericite Atanasie, roagă-L pe
Hristos Dumnezeu să miluiască şi
să mântuiască sufletele noastre.

SFINȚII ARDELENI
SF. MUCENICI ȘI MĂRTURISITORI HĂSĂULENI
SF. MC. OPREA MICLĂUȘ
GRIGORE MANU
ATANASIE TOLORAN
VASILE OICHI
VASILE LUMITRU
SF. CUV. SOFRONIE DE LA CIOARA
SF. CUV. VISARION SARAI
SF. IER. IOSIF AL MARAMUREȘULUI
SF. IER. IOAN DIN GALE
EDITURA BONIFACIU
fărâmituri de cer

BASILICA.RO
9 sfinți români reprezentați în costum popular
Sf. Oprea Nicolae
Sf. Gheorghe Pelerinul
Sf. Sava Gotul
Sf. Mc. Filofteia
Sf. Martiri și Mărturisitori Năsăudeni
Sf. Ioan Valahul

Bucuraţi-vă, Sfinţilor martiri şi mărturisitori năsăudeni: Atanasie din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra şi Vasile din Telciu!